

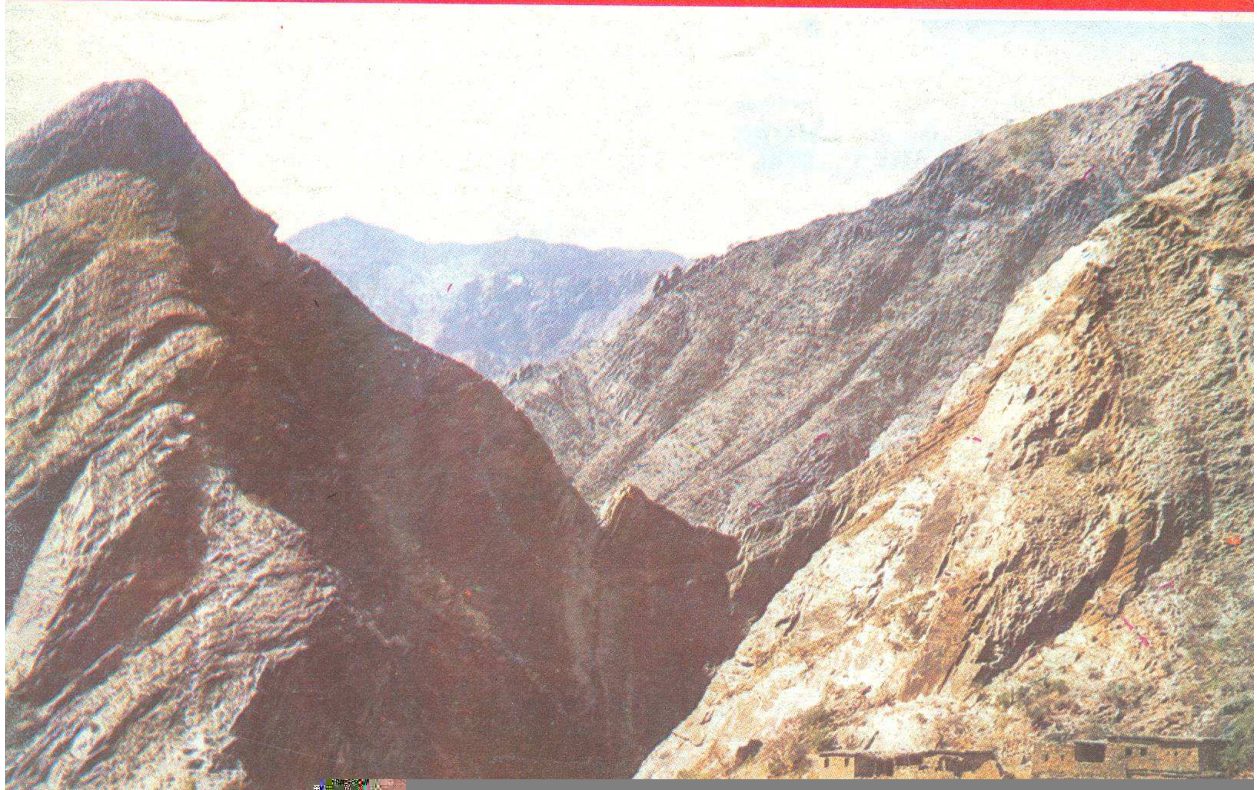

ከመር

ዘኢርቶዶክስ ተዋሕዶ

5ኛ ዓመት ቁጥር 4 ሐምሌ/ነሐሴ 1989 ዓ.ም

ሐመር

5ኛ ዓመት ቁጥር 4
ሐምሌ/ነሐሴ 1989 ዓ.ም

ይዘት

የማኅበሩ መልእክት
• «ታሪክ ዘዳግም».....2

ደብዳቤዎች.....4

- ከሰዎች በረከት
- ወርኃ ከረምት በላተክርስቲያን ትምህርት.....5

ትምህርተ ሃይማኖት
• ብሉይ ኪዳን በሐዲስ ኪዳን.....8

- የእግዚአብሔር ሕግ.....10

የጥያቄዎቻችሁ መልስ.....12

ኪነ ጥበብ
• አርቶዶክሳዊ ሥነጽሑፍ.....14

- ከሞት ጋር የተደረገ ቃለ መጠይቅ.....16

እናስተዋውቃችሁ
• ጉንዳጉንዲ.....19

- እምነ ወለተ ጴጥሮስ.....20

ዓምደ ወራዙት
• ለመወከስ እንደገና ምን እናደርግ?.....22

- «ትንሽ» የሚባለውን ሥራ ያላከበረ «ለትልቁ» አይበቃም.....24

ክርስትና በማኅበራዊ ኑሮ
• መፍትሔ «ለመፍትሔ አልባው».....26

- ምንት ንግበር.....29

ቤተክርስቲያንን ዕወቅ
• የቤተክርስቲያን ታሪክ 30

- ትምህርተ ልሳነ ግእዝ 32

በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያን የሰንበት ት/ቤቶች ማስተባበሪያ መምሪያ በማኅበረ ቅዱሳን የመዝሙርና ሥነ ጽሑፍ ክፍል የሚዘጋጅ ትምህርታዊ መጽሔት።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተክርስቲያንን ትምህርተ ሃይማኖት፣ ሥርዓትና ትውፊት ጠብቆ የሚወጣ።

ከአዘጋጅ

የሁላችን ውጤት የሆነው ሐመር የዚህ ዓለም የፈተና ማዕበል ሳይበግራት ባሕረ ዓለምን እየቀዘፈች ለምእመናን መንፈሳዊ ሕይወት መከላከል የሚያስፈልገውን ምግብ ነፍስ ለማዳረስ ጥረቷን ቀጥላለች። እንደ እግዚአብሔር ፈቃድም ይህን አገልግሎቷን ትገፋታለች።

በዚህ እትምዋ ከባሕር ማዶና ከሀገር ውስጥ የተላኩትን የደብዳቤዎች መልእክት መሠረት አድርጋ የሚሻሻለውን አሻሽላ፣ የሚታከለውን አክላ፣ የሳደለውን ሞልታ፣ መጠነ ሰፊ የሆነውን ድግስዎን ይዛ ብቅ ብላለች።

«የእግዚአብሔር ሕግ» በሚለው ዐብይ ርዕስ ሥር «የአምላክህን ስም በከንቱ አትጥራ» የሚለውን ሕግ ተንትና አቅርባለች።

በእናስተዋውቃችሁ ዓምድዎ ደግሞ ከቅዱሳት መካናት ጉንዳጉንዲ ማርያምን፣ ከቅዱሳት አንስት እምነ ወለተ ጴጥሮስን ታስተዋውቀናለች። በክርስትና በማኅበራዊ ኑሮ ዓምዲ ጥያቄዎቻችሁን መልሳለች፤ መፍትሔ የለውም ለሚባለው ኤድስም መፍትሔዎን ይዛ ቀርባለች። እጅና እግሩን አጣምሮ መና ከሰማይ እንዲወርደለት የሚሻ ካለ ከክርስቲያንነት የወጣ ነው። እግዚአብሔር የሰነፎች አምላክ አይደለምና፣ በማለት ሰዎች የሚንቀትን ሥራ አክብረው የተሰማሩትን ሁሉት ወጣቶች በዓምደ ወራዙት ዓምድዎ አስተናግዳለች። ባለፈው በይቀጥላል የተላለፉ ጽሑፎች እና ለመንፈሳዊ ሕይወታችን ጠቃሚ የሆኑ ዝግጅቶችን የያዘች በመሆንዋ ከግብጥዋ ትቋደሱ ዘንድ አነሆ።

ዋና አዘጋጅ - ብርሃኑ ኅበና ካሣ
ም/ዋና አዘጋጅ - ዲ.ደጅኔ ሺፈራው

ስልክ 550099 Ext 46
ፖስታ 80078
አዲስ አበባ

የማኅበሩ መልእክት

ታሪክ ዘዳግም

ቅድስት ቤተክርስቲያናችን ርትዕት ሃይማኖት ከቀና ምግባር ጋር ከማስተማር አልፋ የሰው ልጆች ኑሮ የተስተካከለ ይህን ዘንድ በትምህርት፣ በቋንቋ፣ በሥነ ሥዕል፣ በሥነ ሕንፃ፣ በታሪክ፣ በፍልስፍና፣ በጤና ጥበቃ፣ በማኅበራዊ ኑሮ ግንባታ፣ ወዘተ ያበረከተችው አስተዋጽኦ ብዙ ብቻ ሳይሆን የትየለሌም ነው።

ልጆቿ በሁሉም ወገን ምሉዕ ይሆኑ ዘንድ ለኑሮአቸው የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ ታዘጋጅላቸዋለች፣ የሚያዘጋጅበትን መንገድም ትመራቸዋለች። በዚህም የተነሣ የሰውን ልጅ ደካማ ጌን ለጥፋት ተልዕኮው የሚጠቀምበት ጠላት ዲያብሎስ የቤተክርስቲያንን ልጆች ሁሉ ከእናታቸው ጉዳይ ነጥሎ ለመስረቅ ያደረገው ጥረት ሳይሳካለት ቀርቷል።

አንድን ትውልድ በሚገባ ቀርጾ ለማውጣት፣ የነገዋን ሀገርና ቤተክርስቲያንን የሚረከብ ብቁ ዜጋ ለማፍራት፣ በሃይማኖቱ ነቅዕ የሌለበት፣ በምግብና የተመሰከረለት ሰው ለማግኘት ከሁሉም ነገር በላይ ትምህርት ጉልህ ድርሻ አለው። ቤተክርስቲያን ይህን ታላቅ ተግባር ለመሥራት አዲስ አይደለችም። ዙሪው ካስተማሩላት፣ ካፀናትና ደማቸውን ካፈሰሱላት ከሐዋርያት ጀምሮ በየዘመናቱ የተነሡ አበው በየአህጉረ ስብከታቸው መንፈሳዊ ጥበብ ከኑሮ ጥበብ ጋር የሚሰጥባቸው ትምህርት ቤቶች መሥርተው እንደነበር ታሪካቸው ያስረዳናል።

በሕንድ ቅዱስ ቶማስ፣ በአርመን ቅዱስ እንድርያስ፣ በሶርያ ቅዱስ ጴጥሮስ፣ በግብጽ ቅዱስ ማርቆስ፣ በአክሱም ከላቴ ብርሃን ሰላማ፣ በሐይቅ እስጢፋኖስ አባ ኢየሱስ ሞዳ፣ በደብረ ታቦር ኢየሱስ አለቃ ተክሌ... የመሠረቷቸው ታላላቅ ትምህርት ቤቶች ከብዙዎቹ ጥቂቶቹ ናቸው።

በተለይም በ3ኛው መ/ክ/ዘ በግብጽና ሶርያ ገዳማት እየተስፋፉ ሲመጡ የትምህርት ቤቶች በገዳማት መቋቋም ጀመሩ። ይህም በየዘመኑ የተነሡ መናፍቃንና አላውያን ነገሥታት ቤተክርስቲያንን ሊያጠፉ ሲዘምቱ የቤተክርስቲያንን መጻሕፍትና ሊቃውንት በቀላሉ እንዳያገኙባቸው አድርጓል። ገዳማቱ የሚገኙት በበረሃ ነበርና።

በሀገራችንም ቅዱስ ላሊበላ፣ ደብረዳም፣ ዋሽራ ቅኔ ቤት፣ ደብረ ሊባኖስ፣ የጣና ገዳማት ዘርአ ምባ አረጋዊ፣ ደብረ ዓባይ የቅዳሴ ት/ቤት፣ ቤተልሔም ድን ት/ቤት ወዘተ... የኢትዮጵያ ቤተክርስቲያንን ጥንታዊና ትውፊታዊ ትምህርቶች ጠብቀው ለትውልድ ያቆዩ ገዳማትና አድባራት ናቸው።

በ20ኛው ክፍለ ዘመን የኑሮ ለውጥ ሲመጣ የሕዝቡ ኑሮ ከገጠር ወደ ከተማ፣ የአኗኗር ዘይቤውም የምዕራባውያንን ተከተለ። ወጣቱ ትውልድም እንደቀድሞው ሙሉ በሙሉ ወደ አድባራቱና ገዳማቱ ወርዶ፣ ጥሬ ቆርጥም፣ ኩቸሮ በልቶ ለመማር የዘመናዊ ኑሮ ሥርዓቱ አልፎቀደለትም።

ከዚህ አንጻር መወሰድ የነበረበት አንድ ዐቢይ ቁም ነገር በወቅቱ ተዘንግቶ ወይም አላስፈላጊ ነው ተብሎ የቀረ ይመስላል። የቤተክርስቲያንን በዘመናዊው የትምህርት መስክ የጉላ ተሳትፎ ማድረግ። በርግጥ በአንዳንድ ቦታዎች ለቅምሻ የሚሆኑ ትምህርት ቤቶች ተከፍተው ነበር።

ነገር ግን እንደ ኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን የትምህርት እመቤትነት ለአብነት ቀርቶ ለቁጥር ሊገቡ አይችሉም።

ይህ ደካማ ጉን አያሌ የቤተክርስቲያን ልጆችን በአላስፈላጊ ፍልስፍናና በመናፍቃን ጥቁር ወተት እንዲያድጉ አድርጓቸዋል። የቤተክርስቲያን ውለታዎ ተዘንግቶ «የኋላ ቀርነት መንገድ» እየተደረገች መታየትም ጀምሮ ነበር።

እግዚአብሔር ሥራውን የሚሠራበት የራሱ ጊዜ አለው። በአሁኑ ጊዜ የአጥቢያ አብያተ ክርስቲያኖቻችን ትውልዱን ኩትኩተው የሚያሳድጉ ትምህርት ቤቶችን ለመገንባት ታጥቀው ተነሥተዋል። ሙሴ የእሥራኤልን ታሪክ እንደገና በኦሪት ዘዳግም እንዳስፈረው ሁሉ። ይህ ለቤተክርስቲያኖችን «ታሪክ ዘዳግም» ሊባል የሚገባው ተግባር ነው። ፍጻሜውን ያሳምርልን እንጂ።

የትምህርት ቤቶቹ ግንባታ ለቤተክርስቲያን የሚሰጡት ጥቅም ባለብዙ ፈርጅ ነው። የመጀመርያው፣ ልጆቿ በእናታቸው ቤት በሁለት ወገን የተሳሉ ሰይፎች ሆነው እንዲወጡ ያስችላቸዋል። በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ ንጹሐነ አእምሮ የሆኑ ሕጻናትን ከመናፍቃንና ከከሐድያን ብሎም ከምግባረቢሶች በሽታ ይጠብቃቸዋል። ከነዚህ በተጨማሪ ደግሞ ቤተክርስቲያን ጥላ ዘቅገቃ ከመለመን በልማቱ ዘርፍ ተሠማርታ የራሱዋን ገቢ እንድታዳብር ያግዛታል። ለልጆቿ የሥራ ዕድል መፍጠሩም ቀላል አይደለም።

አለፍ ብለን ለማየት ከሞከርን ደግሞ ቀን ሕጻናትና ወጣቶችን ሲያስተምር የሚውለው ት/ቤት በማታ ምእመናን ስለ ሃይማኖታቸው የሚማሩበት፣ የአብነት ትምህርቶች /ዕድሉን አጥቶ ወይም አላመች ብሎት ላልተማረው ትውልድ/ የሚሰጡበት ባለ መንታ ጥቅም ተቋም ለመሆንም ይችላል።

በመሆኑም ምእመናን በዚህ የቤተክርስቲያኖችን ታላቅ ተግባር ታሪክ የማይረሳውና ለክብር የሚያበቃ ድርሻችንን ልንወጣ ያስፈልገናል። እናቱ እንጀራ ስትጋግር አጠገብዎ የሚያንቀላፋ ልጅ እንድም እሳት ይባላል፤ ያለበለዚያም እንጉቻዎ ያልፈዋል።

ይህን ታላቅ ሥራ ያልጀመርነው ወይም አስበንበት የማናውቅ ሰበካ ጉባኤያት የመንቂያችን ጊዜ አሁን ነው። ቀን ሳለ በብርሃን ተመላለሱ እንዲሉ። በበዓላት ቀን ከብት ለማረድ ከመጣደፍ፣ የተንዛዛ ድግስ ከመደገብ፣ በአምስት ዓመት አንድ ጊዜ ለአጥር ማሠርያ ከመለመን፣ የቤተክርስቲያኑን አጥር በር ለማሳመር ብቻ ዘወትር ከመጣር ይልቅ ለቤተክርስቲያን ቋሚ የሆነ ቅርስ ለሚጥሉ፣ ራሷን እንዲትችል ለሚያበቁ፣ ትውልድን ዘላለም ለሚጠቅሙ ተግባራት መስለፉ ይበጃል። ጢስ ፈርቶ ሽር እየበጠጠ ከመብላት እሳት ደፍሮ ወጥ መሥራት ለጣዕምም ለጤናም ይበጃል።

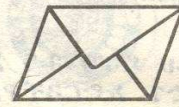
ከዚህ ጋር ሊስተዋሉ የሚገባቸው ነገሮች አሉ። ትምህርት ቤቶቹ በራሳቸው የተፈለገውን ውጤት አያመጡም፣ ክፍሎቹ ቢበዙ፣ ሕንፃው ቢያምር፣ ገቢው ጠቀም ያለም ቢሆን ብቻቸውን የሚሰጡት ፋይዳ ግን የለም። አሠራራቸው፣ አመራራቸው፣ የሰው ኃይል አመዳደባቸው ለተቋቋሙበት ዓላማ ግብ መምታት የሚያመች ሆኖ ካልተዘጋጀ በቀር።

ለቦታው የሚያስፈልገው ባለሞያ ካልተቀጠረ፣ ዕውቀቱ፣ ምግባሩና ሃይማኖቱ የተመሠከረለት ሰው ካልተመደበ፣ አሠራራችን ረዥምና አሰልጅ ቢሮክራሲን ካላስወገደ፣ ከምናገኘው ገቢ በላይ በምግባር በሃይማኖት ትውልዱን መኩትኩታችንን ቅድሚያ ካልሰጠነው በዘመድ፣ በትውውቅና በይሉኝታ የሚሠሩ እኩይ ተግባራትን ካላስወገድን፣ የሚፈለገው የሥነ ምግባርና የሃይማኖት ትምህርት ተገቢውን ቦታ ይዞ ካልተሰጠ፣ የምናፈራው ፍሬ የተገላቢጦሽ መሆኑ አያጠራጥርም።

በመሆኑም የቤተክርስቲያን አበው፣ የአጥቢያ ሰበካ ጉባኤያትና ምእመናን በነዚህ ነጥቦች ላይ ቀድመው መዘጋጀት፣ ተገቢና ግልጽ የሆነ መመርያ ማውጣት፣ ብሎም አፈጻጸሙን በቅርብ መከታተል ይገባቸዋል። አስቀድሞ ዘርቶ ዘሩን አፈር ያላለበሰ እና ሥር ያላስያዘ ገበሬ እየዘነበ ቢዘራው ጉርፍ ይወስደዋል እንጂ ፍሬ አያፈራለትም።

የቤተክርስቲያን አምላክ ሥራችንን ይባርክልን። አሜን።

ደብዳቤዎች

እናንተም እንዳይገጥማችሁ ጥንቃቄ አድርጉ

በቤተክርስቲያናችን አካባቢ እየታተሙ በሚወጡ አንዳንድ መጻሕፍት፣ መጽሐፍቶችና ጋዜጦች እንዲሁም የመዝሙር ካሲቶች ላይ አልፎ አልፎ የሌሎ ወይም የተሳሳቱ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ያጋጥሙናል። የታይፕ /የገት-መት/ ችግር ሊሆን ይችላል። በሆንም በሌሎች ዘንድ ከመጽሐፍ ቅዱስ የሌለ የወሸት ትምህርት የምናስተምር ያስመስልብናልና እናንተ በመጽሐፍ ወይም በስምዎ ጽድቅ ጋዜጣ እንደዚህ ዓይነት ስህተት እንዳይገጥማችሁ ጥንቃቄ ብታደርጉ መልካም ነው። እንዲሁም የመጽሐፍቱን የገት-መት ቁጥር ጨምራችሁ በበቂ ሁኔታ እንዲደርሱንና መናገሱን በዝና ብቻ የምንሰማትንና አልፎ አልፎ በበራሪ የምናገኛችንም ጋዜጣችሁን ወደ እኛ አካባቢ እድትደርስ ለማድረግ ሞክሩ።

ሀብታሙ /ሆሳዕና/

የቅዳሴአችንን ትርጉም በአማርኛ አስተምሩን

ሐመር በጣም ብዙ ቁምነገሮችን እያስገበየችን፣ በቤተክርስቲያናችንም በሚገባ እንደናውቅ እያደረገችን ነውና በርቱልን። በተረፈ የቅዳሴ ተሰጥኦን ብዙ ሰው ሲቀበል እንሰማለን። ነገር ግን ትርጉሙን ወውቆት የሚቀበለው ምን ያህል ነው? ቢባል እጅግ በጣም ጥቂት ብቻ ሆኖ እናገኘዋለን። ስለዚህ እንደጀመራችሁት የግ ዕዝ ትምህርት ዓይነት የቅዳሴአችንንም ትርጉም በአማርኛ በተከታታይ ብታስተምሩን ጥሩ ይመስለኛልና አስቡበት።

መለተ አያሰሰ /ጉፋ ገበርኤል ሰንበት ት/ቤት/

በተለእኩም አስተምሩ

በቅድሚያ ካለሁበት ቦታ መንፈሳዊ ሰላም ታቤ ይድረሳችሁ። በመቀጠልም የተሰሙኝን አስተያየቶቼን እሰነብራለሁ። በ4ኛ ዓመት ቁጥር 2 /ልዩ ዕትም/ መጽሐፍታችሁ ገጽ 29 ላይ የቤተክርስቲያን የወንጌል አገልጋዮች ብዛት ካለው ሕዝብ ክርስቲያን አንጻር እጅግ በጣም አነስተኛ እንደሆነ ተገልጿል። መቼትሁን በተመለከተ እናንተና የመለከት መጽሔት ዝግጅት ክፍል በጋራ ሆናችሁ የተወሰነ የአገልግሎት ክፍያ በማስከፈል በተለይ

ትምህርተ ሃይማኖትን፣ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናትንና አጠቃላይ የሆኑ የቤተክርስቲያን ትምህርቶችን ለማስተማር ብትሞክሩ በተወሰነ ደረጃም ቢሆን ችግሩን የሚቀርፍ ይመስለኛል። እንዲሁም አዲስ አበባ አካባቢ እንደምታደርጉት በሌሎች አካባቢዎችም ትልልቅ መንፈሳዊ ጉባኤያትን እያዘጋጀችሁ ብታስተምሩና ሕዝቡ በሃይማኖቱ ጸንቶ እንዲኖር ብታደርጉ ትልቅ ለውጥ ያመጣልና አስቡበት።

አርምያስ ማሞ /መገር ሲሚንተ ፋብሪካ/ በለጣች ሲሚ /አምባ/

የትውውቅ መድረክ ክፈቱልን

ውድ የሐመር መጽሔት አዘጋጅች! እግዚአብሔር ጸጋውን ያብዛላችሁ። ከውጻሴ ከንቱም ይጠብቃችሁ። በመጽሐፍቱ የተለያዩ ዓምዶች እየሰጣችሁት ያለው ታላቅ ትምህርት ለቤተክርስቲያናችን ትምህርት መስፋፋት ከፍተኛ አስተዋፅዖ እያደረገ ነው ብል ማጋነን አይሆንብንም። በተጨማሪም በተለያዩ ቦታ ያሉ መንፈሳዊ ወያኔ ማኅበራት፣ እንዲሁም እገቶችና ወንድሞች የምንተዋወቅበትን «የትውውቅ መድረክ» ብትከፍቱልን እርስ በርስ እንደ ንግግርና እንደንመካከር የሚያደርገን ይመስለኛልና ትኩረት ስጡበት።

/ወልቲጤ ደ/ጽ/ቅ/ማርያም ሰንበት ት/ቤት ተማሪዎች

ከአዘጋጁ

አስተያየታችሁ ተገቢ ነው። ነገር ግን የትውውቅ ዓምዱን በስምዎ ጽድቅ ጋዜጣችን እያስተናገድን ስለሆነ ተከታተሉ።

ከእናንተ እንጂ ከሐመር አልተጣሁም

የሐመር አዘጋጅች እንደምን አላችሁ? እኔ የአርያም ንጉሥ ክብር ምሥጋና ይግባውና ደህና ነኝ። በእናንተ ላይ ትልቅ ቅሬታ አለኝ። ይኸውም ይህች ማሳሪያ ደብዳቤዬ አራተኛዬ ስትሆን ቅርጫታችሁ ቢርሙዳ ናት መሰለኝ እስከአሁን አንድ እንደደረሳችሁ እንኳን አልተገለጸልኝም። ምንም ብታደርጉኝ ማንበቢን ግን አልተወምንም። ከእናንተ እንጂ ከሐመር ጋር አልተጣሁምና!

ዲ.ዳንኤል አሥራት /ቦጌ ቅ/ጊ/ቤ/

የማይወጣ ከሆነ ለራሴ መልሱት

ውድ አዘጋጅች የላከሁላችሁ አምስት ገጽ ግጥም እየተሰፋፋ ሞመጣውን የእምነት ወረርሽኝ ሊዋጋ ይችላልና ያለመቀነስና ያለ መጨመር እንድታወጡት አሳስባለሁ። በቦታ ጥበት ተቀንሶ ከሚታወክ ይልቅ ለራሴ ብትመልሱት ይሻላል። እኛንተም በጉባኤ ስለማውቃችሁ በመተማመን ልከላችኋለሁ። ሙሉ ገጽ እንድትሰጡትም የውግዘት ያህል አሳስባችኋለሁ። ሌሎች ተከታታይ ትምህርቶችንም እንደምልከላችሁ ቃል እገባለሁ።

ከበአታ ደንግል ጽጌ ማርያም /አ.አ/

መድረሱን ብቻ አሳውቁ

ሐመርች በእግዚአብሔር ስም ሰላምታቤን አቀርባለሁ። የምንልካቸው ጽሑፎች ለምን አልወጡም? ለምንስ ጽሑፋችን ይታረማል? በጽሑፋችን ላይ አትጨምሩ አትቀንሱ ወዘተ... እያሉ የሚያስቸግሯችሁን ተሳታፊዎች በደብዳቤዎች ዓምድ ባታወጣቸው ጥሩ ነው። ቦታ ስለሚሻግ መድረሱን ብቻ ብታሳውቁ ይበቃል። ከዚህም ላይ በ5ኛ ዓመት ቁ 1 እትማችሁ በክርስትና በማኅበራዊ ጥምድ የጥያቄዎች መልስ ጥያቄ ሐ. እልተመለሰ ምና መልሱልን።

አሌያሰ ደበታ /አ.አ/

ለማቆም ዳርዳር እያላችሁ ይሆን?

ሐዋርያትን መርጦ ለወንጌል እንዳወማራ በዘመናችንም እግዚአብሔር መርጣችሁ አገልግሎታችሁን እየፈጸማችሁ መሆኑ በጣም ያስደስታል። ይሁን እንጂ አንድ ነገር ያስፈራኛል። ብዙ ወጣቶች መጀመሩ ላይ እንጂ እንዴትና የትመፈጸም እንዳለባቸው አይጨነቁም። በዚህም የተነሣ አጅ ማመራቸውና ፍጻሜያቸው የተለያየ ሆኖ ማየት የተለመደ ሆኗል። እናንተም ጉዞአችሁ እንደ አጀማመራችሁ አይደለም። ለማቆም ዳር ዳር እያላችሁ ይሆን አይታወቅም። የመጽሐፍት የመውጫ ጊዜ ዘወትር እየዘገየብን እየሰበሰባችሁ ነው። ሥራ እንደሚበዛባችሁና ብዙ ችግሮች እንደሚኖሩባችሁ ይገባኛል። ቢሆንም የጀመራችሁትን ከግብ ለማድረስ ያበለጠ ልትተኩ ያስፈልጋል። ይህች እየዘገየ ብቅ ማለታችሁ እስከ አካቴው ለመጥፋት እንዳይሆን።

ዲ. ጋይለ መለኮት ተፈሪ /ጪንቻ/

ክረምት የክርስትና ምሳሌ ሊሆን ይችላል። ገበሬ በወርኃ ክረምት ብርዱንና ዝናሙን ሳይሰቀቅ ለሥራ ይሰማራል። በበጋው የእጁን ፍሬ ያገኝ ዘንድ የክረምቱን መከራ ይታገላል። ክርስቲያንም በዚህ ምድር ላይ የሚደርስበትን መከራ ሁሉ በጸጋ የሚቀበለው በዚያኛው ዓለም ስለሚያገኘው ተድላና ደስታ ሲል ነው።

ነቢዩ ልዑል ቅዱስ ዳዊትም «በልቅሶ የሚዘሩ በደስታ ይለቅ ማሉ።» ብሏል። በተጨማሪም «በሄዱ ጊዜ ዘራቸውን ተሸክመው እያለቀሱ ተሰማሩ፤ በተመለሱ ጊዜ ግን ነዶአቸውን ተሸክመው ደስ እያላቸው ይመጣሉ።» በማለት የመንፈሳዊ ጉዞን ምሥጢር ከግብርና ሙያ አንጻር አመለከተ።/መዝ 125

የሚነበበውም ምንግብ ይህንኑ የተመለከተ ይሆናል። በወቅቱ የመጣው ደመና ታይቶ የሚያልፍ ሳይሆን ዝናቡ ምሕረቱን ለምድር እንዲሰጥ «አዝመው ለደመናት፤ ያውርዱ ዝናመ ዘቀዳሚ ወዘደኃሪ፤ የፈተኛውንና የኋለኛውን ዝናብ ይሰጡ ዘንድ ደመናችን እዘዛቸው» እያለች ትጸልያለች። አያይዛም «ትልምዋን ታረካለህ በደዋንም ታስተካክላለህ፤ በነጠብጣብ ታለሰላላታለህ፤ ቡቃያዋንም ትባርካለህ።» በማለት የእግዚአብሔርን ፕርናት ታመሰግናለች።

ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመዋዕለ ስብከቱ «እነሆ ዘሪ ሊዘራ ወጣ።...ሌላውም በመልካም መሬት ወቀደ። አንዱም መቶ፤ አንዱም ስድሳ፤ አንዱም

ጥግረው በኃጢአት ጨለማ የተያዘውን ዓለም በትምህርታቸው እንዲያበሩ የተላኩት የ72ቱ አርድ እት ዝክረ ነገር ይወሳል። /ሉቃ 10፥17-25/።

3 ከማሳበር—አብርሃም /ነሐሴ

29/ ዘመነ ክረምት የሚጋመስበት ነው። ዝናቡ ይቀንሳል፤ ምድሪቱም መቀዝቀዝና መጠንክር ትጀምራለች። «ዶሮ ከጮኽ የለም ሌሊት፤ ቡሂ ካለፈ የለም ክረምት» እንዲባል በክረምት ዝናብ ተደብቀው የነበሩ አዕዋፍ ከበአታቸው ይወጣሉ። ጥበበኛው ሰሎሞን «አበቦች በምድር ላይ ተገለጡ፤ የዜማም ጊዜ ደረሰ የቀርፎውም ቃል በምድራችን ተሰማ።» መዓ2፥12። ሲል እንደተናገረው የአዕዋፍ የምሥጋና ድምፅ ይሰማል።

ወርኃ ክረምት በቤተክርስቲያን ትምህርት

እንግዲህ ስለመንግሥተ እግዚአብሔር ስንል የሚደርስብንን ጸዋት ወ መከራ ሁሉ ለመቀበል መዘጋጀት ይገባል። ሐዋርያውም «በፈተና የሚጸና የተባረከ ነው። ከተፈተነ በኋላ ለሚወዱት ተስፋ ስለእርሱ የሰጣቸውን የሕይወትን እክሊል ይቀበላልና።» /ያዕ 1፥1-13/ እንዳለ በጸም፤ በጸሎትና ንስሐ በመግባት እና ሥጋን ለነፍስ በማስገዛት እንትጋ። «ኑ እናንተ የአባቴ ቡሩካን» የሚለውን ቃለ ለመስማት እስክንበቃ ድረስ በጀመርነው መንፈሳዊ ጉዞ እንድንበረታ ቤተክርስቲያን ከወቅቱ ጋር አስማምታ ታስተምረናለች።

ዓመቱን በአራት ወቅቶች ጸደይ-የዘር ወቅት፤ ክረምት የዘናም፤ መጸው የነፋስ፤ ሐጋይ /በጋ/ ርጥበት የሌለበት ደረቅ ወቅት ብላ በመክፈል በወቅቱ ከሚታየው የተፈጥሮ ሁኔታ ጋር ምእመናን ሕይወታቸውን እንዲመረምሩ፤ ለንስሐ እንዲበቁ አጥብቃ ትመክራለች።

ያለንበት ወቅትም ክረምት በመሆኑ በቤተክርስቲያናችን የሚነገረውን ትምህርት እንዲህ እናያለን፡-

1. ስለአተ ክረምት -ሐምሌ ቂርቆስ ከሰኔ 25 እስከ ሐምሌ 19 ያለው ጊዜ ነው። ዘር እ፤ ደመና፤ ምሳሌ ዘር እ፤ ጊሜ፤ ክረምት ይባላል።

ሠላሳ ፍሬ ሰጠ።» /ማቴ13፥3-8/ ያለውን ኃይለ ቃል ጠቅሳ ልጆቹ እንደመልካሚ ምድር በጌ ምግባር እንዲኖራቸው ትመክራቸዋለች። ከሃይማኖት ከምግባር የተዘናጉትንም «በዙ ጊዜ በእርስዋ ላይ የሚወርደውን ዝናብ የምትጠጣ መሬት ለሚያርሱአትም ደግሞ የምትጠቅምን አትክልት የምታበቅል ከእግዚአብሔር በረከትን ታገኛለች። እሾህንና ኩርንትን ግን ብታወጣ የተጣለች ናት፤ ለመረገምም ትቀርባለች፤ መጨረሻም መቃጠል ነው።» እንዳለ ፍሬ አልባ ማላዎች እንዳይሆኑ ታሳስባቸዋለች። /ዕብ 6፥7-8/

2 ከሐምሌ ቂርቆስ - ማገበር /ሐምሌ 29/

መባርቅት የሚበርቁበት፤ ባሕርና አፍላጋት የሚሞሉበት፤ ምድር ጠል የምትጠግብበት ወቅት ነው። «ደመናት ድምፅን ሰጡ፤ ፍላጻችህም ወጡ፤ የነጌድንድህ ድምፅ በወውሎ ነበር። መብረቆች ለዓለም አበሩ።» ሲል ቅዱስ ዳዊት የተናገረው ይሰበካል።/መዝ76፥17-18/ ደመናች ታይተው፤ መባርቅት ባርቀው፤ የነጌድንድ ድምጽ እንዲሰማ ጌታችን ከዓለም ጠርቶ፤ አስተምሮ ወንጌላ መንግሥትን

ቤተክርስቲያንም «የሁሉ ዓይን አንተን ተስፋ ያደርጋል፤ አንተም ምግባቸውን በየጊዜው ትሰጣቸዋለህ። አንተ እጅህን ትከፍታለህ ሕይወት ላለውም ሁሉ መልካምን ታጠግባለህ።» እያለች ቅዱስ ዳዊት «ለሥጋ ሁሉ ምግብን የሚሰጥ ምሕረቱ ለዘላለም የሆነውን የሰማይ አምላክ አመስግኑ።» እንዳለ እግዚአብሔርን ታመስግናለች። /መዝ 144፥15-16፤ 135፥25-26/ በተጨማሪም ከነሐሴ 27-29

ያለው ጊዜ «ሞተ-አበው» በመባል ይታወቃል። ከ22ቱ አርዕስተ-አበው የነ አብርሃም፤ ይስሐቅ፤ ያዕቆብና ቤተሰባቸው ዕረፍት ይታሰባል። «አዕረጉ አብርሃም ለይስሐቅ ወልዱ ከመ ይሠዩ፤ አውረደ ሎቱ ቤዛሁ በግዑ እጉዝ አቅርጎትሁ በዕፅ ሳቤቅ» ማለትም «አብርሃም ልጁ ይስሐቅን ሊሠዋ ወጣ። እግዚአብሔር ቤዛ አድርጎ ቀንዱ በዕፅ ሳቤቅ የተያዘ በግ አወረደለት።» በማለት የአብርሃም ታዛዥነት፤ የይስሐቅ ቤዛነት ይወሳል። የተቀበሉትም ቃል ኪዳን «ወተከከረ ሣህሎ ዘለዓለም ዘሠርዓ ለአብርሃም፤ ወመሐለ ለይስሐቅ ወዐቀመ ስምዐ ለያዕቆብ፤ ያርጉ ክረምት፤ ይገብር ምሕረተ እምስማይ ይሁብ ወእምድር በረከተ ያጽግብ ነፍስ ርኅብተ።» በማለት ይዘመራል።

4. ክሰሞኑ በረከት / ዘመን መለወጫ/

የዓመቱ መገባደጃ ነው። በሐምሌና በነሐሴ ደመና ተሸፍና የነበረችው ፀሐይ ፍንትው ብላ መውጫዋ የደረሰበት ጊዜ በመሆኑ ጎህ፣ ጽባሕ፣ መዓልት፣ ነግህ፣ ብርሃን ተብሎ ይጠራል። የክረምቱ ጭፍን ጨለማ ሊያከትም ብርሃን ሊበራ የተቃረበበት መሆኑ በቤተክርስቲያን ይባላል። በሊቀ መልአኩ በቅዱስ ፍጹህ እጅ የጠቢያን ዓይን እንዳበራ የምንመኛውን ዓይን ልቡና እግዚአብሔር እንዲያበራ ይጸለያል።

ከዚህ ጋር የክረምቱ ደመና ዝናብና ቅዝቃዜ ከብደባቸው የዘመን መለወጫን የፀሐይ መውጫን ቀን በጉጉት ለሚጠባቀቁ ምእመናን «ነፍሳችሁን ተመልከቱ፣ ሰውነታችሁን ንጽሕ አድርጉ» ስትል ለበለጠ መንፈሳዊ ትጋት ታነቃቃቸዋለች። ክረምት ሊያልፍ የሰማዩ ዝናብ የምድሩ ጭቃ ሊቀር እንደሆነ ሁሉ በዚህች ዓለም መከራ ተይዘው ላሉ ክርስቲያኖች ክርስቶስ በክብር የሚገለጽበት ዓለም የምታልፍበት ዕለት ባላሰባች ጊዜ እንደምትመጣ እንዲገነዘቡና በክርስቲያናዊ ሥነ ምግባር እንዲያብቡ «እግዚአብሔር ግልጥ ሆኖ ይመጣል። አምላካችን ይመጣል ዝምም አይልም፤ እሳት በፊቱ ይነድዳል» መዝ 49፡2-3። እያለች ትመክራቸዋለች።

5. ክሰሞኑ በረከት / ዘመን መለወጫ/ ከካርያስ / መስከረም 8/

የዘመን መለወጫ፣ አዲስ ተስፋ በምእመናን ልብ የሚለመል ምብት ጊዜ ነው። የተተነባየው ትንቢት፣ የተቆጠረው ሱባኤ ተፈጸመ፣ ከዘመን ፍጹም ወደ ዘመን ምሕረት የምትሸጋገሩበት ጊዜ ደረሰ እያለ ያወጀው የመጥምቀ መለኮት ቅዱስ ዮሐንስ ዜና ይነገራል። «ምሕረትና እውነት ተገናኝ፣ ጽድቅና ሰላም ተሰማሙ፣ እውነት ከምድር በቀለች።» /መዝ 84፡10-11/ እያለች ስለ እውነት ሊመሰክር የመጣውን የቅዱስ ዮሐንስን ሕይወት እናት ቤተክርስቲያን ለልጆቿ እንደ እርሱ እውነተኛች እንዲሆኑ ለእውነት እንዲተኩ ታስተምራለች።

ሰማዩ፣ውኃው የሚጠራበት ጊዜ በመሆኑ ልጆቿም ከብልየት

እንዲታደሱ፣ በመንፈስ እንዲጉለምሱ ኮርኩሳት፣ ከጣዖታት፣ከቂም፣ ከበቀል እንዲጠሩ፣ እንዲነጹ «የእሱ ሕዝብን ፈቃድ ያደረጋችሁበት በመጻፈትና በሥጋ ምኞትም፣ በሰካርም፣ በዘፈንም ያለልክም በመጠጣት፣ ነውርም ባለበት በጣዖት ማምለክ የተመላለሳችሁበት ያለፈው ዘመን ይበቃልና።» /1ኛ ጴጥ 4፡3/ በማለት አሮጌውንና በርኩሳት የተሞላውን ሕይወታችንን ከዘመኑ ጋር አሳልፈን የምድር አበቦች እንዳበቡ በእምነት በምግባር እንድናብብ በሰፊው ታስተምረናለች።

6. ከካርያስ ማግስት - ሕገወት / መስከረም 16/

ሳምንቱ ፍሬ በመባል ይታወቃል። በሰኔ፣ በሐምሌ የተዘራው ዘር ለፍሬ መብቃት የሚታሰቡበትና እንደ ቅዱስ ዳዊት «ምድር ፍሬዋን ሰጠች፣ እግዚአብሔር አምላካችንም ይባርከናል፣ እግዚአብሔር ይባርከናል» /መዝ 66፡6/ ተብሎ እግዚአብሔር የሚመሰገንበት ሳምንት ነው። ፍሬውም ከቀር፣ ከበረዶና ከትል ተርፎ ለጉተራ እንዲበቃ ቅድስት ቤተክርስቲያን በሥርዓተ ቅዳሴዋ «በእንተ ፍሬ ምድር ናስተቀጥቶ ከመ እግዚአብሔር የሀቦ ፍሬሃ ለምድር ለዘርእ ወለማእረር» ማለት «ለዘርና ለመከር ሊሆን እግዚአብሔር ለምድር ፍሬዋን ይሰጣት ዘንድ ስለምድር ፍሬ እንማልዳለን።» በማለት አምላካን ትማጸናለች።

ምእመናንንም «ሽሽታችሁ በክረምት ወይም በሰንበት እንዳይሆን ጸልዩ» /ማቴ 24፡20/ ሲል መድኃኔዓለም እንዳስተማረው የሃይማኖት ፍሬ ምግባርን፣ ትሩፋትን ሳይሠሩ በልምላሜ /በሃይማኖት/ ብቻ ሳሉ እንዳይጠሩ ለንስሐ፣ ለሥጋወደሙ የበቁ ይሆኑ ዘንድ ትጸልዳላቸዋለች።

7. ከመስከረም 17-ፀሐተ ክረምት / መስከረም 26/

ነገረ መስቀለ ክርስቶስ የሚነገርበት ነው። በቅናት ተነሳሽ ተው አይሁድ የቀበሩት የጌታችን መስቀል በእሴኒ ንግሥት ትጋት ከሦስት መቶ ዓመት በኋላ ተቆፍሮ የወጣበት ዕለት ይታሰባል። በቤተክርስቲያን የሚነገረው ምቃል

የመስቀሉን ክብር የሚመለከት ሲሆን ቅዱስ ዳዊት «ከቀስት ፊት ያመልጡ ዘንድ ለሚፈሩህ ምልክትን ሰጠሃቸው፣ ወዳጆችህ እንዲድኑ።» /መዝ 59፡4-5/ ያለውም ይሰበካል። ጊዜው የክርስቶስ መስቀል ጠላቶች ያፈሩበት፣ የመስቀሉ ብርሃን ለዓለም ያበራበት በመሆኑ «የመስቀሉ እንቅፋት ተወግዷልና» ምእመናን ይደሰታሉ። /ቆላ2፡14-15/ የተወገደውን ጠላታቸውን ዲያብሎስንም በመስቀሉ ድል ይነሱታል።

ስለዚህ እናት ቤተክርስቲያን በጊዜ ውስጥ ላለው ራሳችንን ከጊዜው ጋር እንድናነጻጽር ወቅቱን የተመለከተ ትምህርት አዘጋጅታ ልጆቿን ለሰማዩ መንግሥት ዝግጁ እንዲሆኑ ታስተምራቸዋለች። በዚህም በጊዜ ውስጥ ተፈጥሮን ዐይተን፣ አገናከንን የምንማር፣ ለንስሐ የተዘጋጀን ስንቶቻችን ነን? «ቁም የእግዚአብሔርንም ተአምራት አስብም» እንዳለ /ኢዮ37፡14/ ያለንበትን ሕይወት አስበን ለንስሐ እንበቃ ዘንድ የእግዚአብሔር ጥርኑ ነት፣ የድንግል ማርያም አማላጅ ነት፣ የቅዱሳን በረከት አይለዩን።

ወሰብሐት ለእግዚአብሔር

እስከ መቼ?
እስከመቼ «ኪርያላይሶን»
እስከ መቼ «ተሰሃለን»
በኃጢአት ልብ ነቅዞ
በቂም በቀል ተገንዞ
አንደበት ሲወሰልት
ልጅነት ውሉን ሲስት
እስከመቼ «እግዚአትነ»
ፍቅር ባጣ ባልፀና ልብ በባከነ
በሐሰት ለምጽ ተሸፍኖ
በኃጢአት ፍም ከሥጵ ደብኖ
ኅሊናችን ሳይመለስ
የድንጋይ ልብ ተሸክመን
የበደል ቀንበሩ ከብዶን
እስከመቼ «እግዚአትነ»
ባልፀና ልብ በባከነ
እስከመቼ ኪርያላይሶን
በኃጢአት ላይ ተከፍለን

ዲ.አትናቴዎስ ተፈራ
/ከአዳባ ቀራጌዮ መድኃኔዓለም
ሰ/ት/ቤት/

ብሉይ ኪዳን ለሐዲስ ኪዳን አምሳል እና መርገፍ መሆኑን ባለፉት እትሞቻችን በሚገባ ተማምረናል። በዚህም ብሉይ ኪዳን መነሻ እና ንባብ፣ ሐዲስ ኪዳን መድረሻ እና ትርጓሜ መገናኛቸውን ዐውቀናል። በተጨማሪም ብሉይ ኪዳን ለሐዲስ ኪዳን፣ ሐዲስ ኪዳንም ለብሉይ ኪዳን ምስክርኛ ናቸው፤ ከሚለው ግንዛቤ ደርሰናል። በዚህ እትማችን ቅዱስ ጳውሎስ ለቆርንቶስ ምእመናን ሕገ ኦሪትንና ሕገ ወንጌልን እያገናኘበት እና እያነጻጸረ የጻፈውን መልእክት ለመመልከት እንሞክራለን።

1ኛ የድንጋይ ጽላት እና የልብ ጽላት፡-

ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ለቆርንቶስ ምእመናን «ሰዎች ሁሉ የሚያውቁት እና የሚያነቡት በልባችን የተጻፈ መልእክታችን እናንተ ናችሁ። እናንተም በሕይወት በእግዚአብሔር መንፈስ እንጂ በቀለም አይደለም። ሥጋ በሆነ በልብ ጽላት እንጂ በድንጋይ ጽላት ያልተጻፈ በእኛም የተገለገለ የክርስቶስ መልእክት እንደሆናችሁ የተገለጠ ነው።» በማለት ጽፎላቸዋል። ከዚህም ጽሑፍ በመነሣት የሚከተሉትን ነጥቦች እናያለን።

ሀ/ የድንጋይ ጽላት

ከእብነት በረድ የሆነውን ጽላት ለነቢያት አለቃ ለሙሴ የሰጠው፣ ጳላም ጽላቱ በተሰበሩ ጊዜ እንተ እንደ ፊተኞቹ ዓይነት አድርገህ አዘጋጅ ፣ትእዛዛቱን ግን እኔ እጽፍበታለሁ ብሎ በሙሴ እጅ እንዲዘጋጅ ያደረገ እግዚአብሔር ነው። ዘጸ 34፡1-28። በሐዲስ ኪዳንም ለሚወደው ደቀመዝሙሩ ለቅዱስ ቡሕንስ ሰማያዊውን ቤተ መቅደስ ከፍቶ የታቦቱን ክብርና ኃይል አሳይቶታል። ራእ 11፡19።

ሐዋርያው በዚህ መልእክቱ ምእመናንን «በልባችን የተጻፈች መልእክታችን እናንተ ናችሁ።» ብሏቸዋል። ይህም «በልባችን ታውቃችኋል፤» ማለቱ ነው። ቀጥሎም «እናንተም በሕይወት እግዚአብሔር መንፈስ እንጂ በቀለም አይደለም።» ማለቱ ጽሑፊቱን ተናግሮ መጻፊያውን አልተናገረም ነበርና ነው። ስለሆነም የተጻፉት/ በልቡናችን የታወቃችሁት/ በጥቁር

ቀለም አይደለም፤ የሕይወት እግዚአብሔር ሕይወት በሚኾን በመንፈስ ቅዱስ ቀለምነት ነው እንጂ አላቸው።

«ሥጋ በሆነ በልብ ጽላት እንጂ በድንጋይ ጽላት ያልተጻፈ» ሲል ደግሞ በድንጋይ ሰሌዳነት አይደለም። የሥጋ ልብ /ሕይወት/ በምትኾን በምታስብ በምትናገርና ሕይወት በሆነች ነፍስ ሰሌዳነት ነው እንጂ ሲላቸው ነው። ቅዱስ ጳውሎስ ልቡናቸውን በጽላት መስሎት እንዲህ አድርጎ ያስተማረው ቃሉን በልቡናቸው በማሳደራቸውና ልክ እንደ ጽላቱ ቀርጸው በማስቀረታቸው ነው እንጂ በእግዚአብሔር ጣት የተጻፈባቸውን ጽላት ሙሴ ለመንቀፍ ፈልጎ አይደለም። ከዚህም በማያያዝ «በእኛም የተገለገለ የክርስቶስ መልእክት እንደሆናችሁ የተገለጠ ነው።» ብሏል። ይህም እኛ የፋቅናት የራመምናት እኛ የዳመጥናት የክርስቶስ የመልእክቱ መጻፊያ እንደኾናችሁ የታወቀ ነው።» ማለቱ ነው። ትርጓሜውም «እኛ

እያንዳንዱን እንደሚከተለው በዝርዝር እንመለከታለን።

ሀ.«በክርስቶስም በኩል ወደ እግዚአብሔር እንዲህ ያለ እምነት አለን።» ሲል «ወልድ ዋሕድ ብለን በክርስቶስ በማመናችን ስሙም ሕይወት መድኃኒት ነው ብለን በማስተማራችን እንዲህ ያለ ተስፋ አለን።» ሲላቸው ነው። ተስፋውም «እኔ መንገድና እውነት ሕይወትም ነኝ፤ በእኔ በቀር ወደ አብ የሚመጣ የለም፤ እኔንሰ ብታውቁኝ አባቴን ደግሞ ባወቃችሁ ነበር።» የሚለው ነው። ዮሐ14፡6። መንገድ የተባለው ሃይማኖት ነው፤ ምክንያቱም ሃይማኖት ፍኖተ እግዚአብሔር ነውና። ኤር 6፡16።

ጌታችን «እኔ መንገድ ነኝ፤» ሲል «እኔ ሃይማኖታችሁ ነኝ፤» ማለቱ ነው። «ከእኔ በቀር ወደ አብ የሚመጣ የለም፤» ሲል ደግሞ እርሱን ክዶ «አብን አምኛለሁ፤» ማለት እንደማይቻል ሲነግራቸው ነው። ምክንያቱም ወልድን የማያከብር

ብሉይ ኪዳን

ዲ. ደጅኔ ሸፈራው

ያስተማርናችሁ ያጠመቅናችሁ እና ያቆረብናችሁ የክርስቶስ ማደሪያ ናችሁ» ማለት ነው። እዚህም ላይ ልቡናቸውን በመልእክት መጻፊያ ወረቀት /ብራና/ መስሎታል።

2ኛ ፊደል ይገድላል፤ መንፈስ ግን ሕይወትን ይሰጣል።

ፊደል የተባለ ኦሪት/ንባብ/ ሲሆን መንፈስ የተባለችው ደግሞ ትርጓሜ ኦሪት የሆነችው ወንጌል ናት። ይኸንንም ሐዋርያው «በክርስቶስም በኩል ወደ እግዚአብሔር እንዲህ ያለ እምነት አለን። ብቃታችን ከእግዚአብሔር ነው እንጂ በገዛ እጃችን እንደሚኾን አንዳችን እንኳ ልናስብ ራሳችን የበቃን አይደለንም፤ እርሱም ደግሞ በመንፈስ እንጂ በፊደል ለማይኾን ለሐዲስ ኪዳን አገልጋዮች እንኾን ዘንድ አበቃን፤ ፊደል ይገድላልና መንፈስ ግን ሕይወትን ይሰጣል።» በማለት ገልጦታል። የዚህንም ምሥጢር በሚገባ ለመረዳት እንድንችል

የላከውን አብንም አያከብርምና ዮሐ 5፡23። አንድም ወልድ የተናገራትን ወንጌል ያላመነበት እና የወልድን ሥጋና ደም በእምነት ያልተቀበለ ሰው መንግሥተ ሰማያትን አይወርስም ማለት ነው።

ለ.«ብቃታችን ከእግዚአብሔር ነው እንጂ በገዛ እጃችን እንደሚሆን አንዳችን እንኳን ልናስብ ራሳችን የበቃን አይደለንም፤» ሲል ጌግሞ «ብቃታችን ማለትም ኃይላችን ከእግዚአብሔር ዘንድ መኾኑን ልናስብ እንጂ በክንዳችን ወይም በጉልበታችን እንደኾነ አድርገን ራሳችንን ልናመሰግን አይገባም።» ሲል ነው። «ኃይልን በሚሰጠን በክርስቶስ ሁሉን እችላለሁ።» እንዲል። ፊል4፡13።

ሐ.«እርሱም ደግሞ በመንፈስ እንጂ በፊደል ለማይኾን ለሐዲስ ኪዳን አገልጋዮች እንኾን ዘንድ አበቃን፤ ፊደል ይገድላልና መንፈስ ግን ሕይወትን ይሰጣል።»

የሚለውም ትርጉሙ እንደሚከተለው ነው። «አገልጋዮች የደረገን በሕገ ነፍስ በወንጌል፣ በትርጓሜ ነው እንጂ በሕገ ኦሪት በንባብ አይደለም። ፊደል /ንባብ/ ትርጉሙ እስካልታወቀ ድረስ የደናገራል፤ ይህም በመጀመሪያ ለመናፍቅነት ያጋልጣል፣ በኋላም ለዘለዓለም ሞት አሳልፎ ይሰጣል። መንፈስ ማለትም የንባቡ ትርጓሜ ግን ይጠቅማል- ለአክሊሊ ሕይወትም ያበቃል» ማለት ነው።

3ኛ/ የሞት /የኩነት/ እና የመንፈስ /የጽድቅ/ አገልግሎት

ቅዱስ ጳውሎስ ስለ ኩነት እና ስለ ጽድቅ አገልግሎት ሲናገር «ዳሩ ግን የእሥራኤል ልጆች ስለ ዜያ ስለተሻረው ስለ ፊቱ ክብር የሙሴን ፊት ትኩር ብለው መመልከት እስኪሳናቸው ድረስ ያ በፊደላት በድንጋዮች ላይ የተቀረጸ የሞት አገልግሎት በክብር ከሆነ የመንፈስ አገልግሎት እንደት

ዊት ለኾነች ለወንጌል ማምን ያህል ክብር ይደረግላት ይኾን?» አለ።

ቅዱስ ጳውሎስ ከላይ የተጠቀሰውን ማለቱ አማካኝነት ሕግ ለሆነች ለወንጌል የክብርን ታላቅነት ሲናገር እንጂ ጽላትን ለማንቋሸሽ አይደለም። ምክንያቱም ጽላቱን በቅድሚያ ያዘጋጀ ኋላም ሙሴ በተሰበሩት ምትክ እንዲያዘጋጅ የፈቀደ እግዚአብሔር ነው። ዘጸ 34፡1-28። እንዲያውም በመጀመሪያ ጽላቱን አንተ አዘጋጅ እኔ ደግሞ ትእዛዛቱን እጽፍበታለሁ ብሎት ነበር። በመጨረሻ ግን ሙሴ ራሱ እንዲጽፍ ፈቅዶለታል። ከዚህም በሙሴ እጅ ቃሉን የቀረጸ እግዚአብሔር መሆኑን እናስተውላለን።

በጽላቱ ላይ የተቀረጹት አሠርቱ ትእዛዛት የእግዚአብሔር ቃሎች ናቸው። እነርሱም 1ኛ ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁኑልህ 2ኛ የእግዚአብሔር የአምላክህን ስም በከንቱ አትጥራ፤ 3ኛ የሰንበትን ቀን ትቀድሰው ዘንድ

ጌታችን በወንጌል «ብፁዓን፣ ብፁዓን» እያለ ያስተማረውን ትምህርት አይሁድ ሰምተው «ይህስ ኦሪትና ነቢያ ትን ሊያሳልፋቸው መጥቷል፤» እንዲሉት ዐውቆ «እኔ ሕግና ነቢያትን ልፈጽም /ፍጹማን ሳይርጋቸው፤ ነው እንጂ ልሸራቸው /ላሳልፋቸው/ አልመጣሁም።» ብሏቸዋል። ማቴ7፡17። ለምሳሌ አት ግደልን፤ በአትቆጣ፤ አታመንዘርን ደግሞ በፈጽሞ አትመኝ።» አጽንቷቸዋል። ይህንንም «ለቀደሙት አትግደል እንደተባለ ስምታችኋል፤ የገደለም ሁሉፍርድ ይገባዋል። እኔ ግን እላችኋለሁ ወደ ሴት ያየ ሁሉ የተመኛትም ያንጊዜ በልቡ ከእርሷ ጋር አመንዘርልኝ።» በማለት ገልጦታል። ይህም የኦሪትን ሕግ ይበልጥ እንዳጸናት እንዳልሸራትም ያስተምራል።

ሀ የሞት /የኩነት/ አገልግሎት

የሞት /የኩነት/ አገልግሎት የተባለው ሕገ ኦሪት ናት። የሞት አገልግሎት መብላም ስለ ሁለት ነገር ነው።

1ኛ ኃጢአትን ቆጥራ ቆጥራ ትናገር ሞትንም ታስፈርድ ስለነበረ ነው። ይቅርታ አልነበራትም፤ ምክንያቱም የገደለ ይገደል ነበር። ዘሌ 24፡17። በሌላ በኩል ደግሞ ምን ቢፈጽሟት በኃጢአት አዳም ምክንያት በዘር ይተላለፍ ከነበረው ሞት ከሞተ ነፍስ አታድንም ነበር። የፈጸሟትም ሁሉ ሞተ ነፍስን ሞተው ወደ ሲኦል ወርደዋል። ይኸንን በተመለከተ ሌላ ቅዱስ ጳውሎስ ለርም ምእመናን ሲጽፍላቸው «ነገር ግን በአዳም መተላለፍ ምሳሌ ኃጢአትን ባልሠሩት ላይ እንኳ ...ሞት ነገሠ» ብሏል። ሮሜ 5፡14።

2ኛ በቀደመው ታቦት ላይ ይሠዋ የነበረው በግ ቢበሉት የዘለዓለምን ሕይወት የማይሰጥ እና እርሱም ራሱ ዘለዓለማዊ ያልሆነ ሟች ስለነበረ ነው። ይኸም የሆነው የአዳም ኃጢአት የሚሰረየው በጌታችንና በአምላካችን በአያሱስ ክርስቶስ ቤዛነት ብቻ ስለነበረ ነው።

ስለሆነም አንድ ማስተዋል የሚገባን ነገር ቢኖር ሕገ ኦሪትንም አስቀድሞ በሙሴ አድርገው ነጋላም በሥጋ ተገልጦ ያጸና እርሱ አያሱስ ክርስቶስ መሆኑን ነው። ቅዱስ ጳውሎስ የወንጌልን ክብር ለመገለጥ ብሎ የተጠቀመበትን ቃል ምሥጢሩ ሳይገባን የማይገባ ነገር ከመናገር መጠበቅ አለብን። ቅዱስ ጴጥሮስ በመልእክቱ «የተወደደው ወንድ ማችን ጳውሎስ ደግሞ እንደተሰጠው ጥበብ መጠን ጻፈላችሁ፤ በመልእክቱም ሁሉ እንደተናገረ ስለዚህ ነገር ተናገረ። በእነዚያ ዘንድ ለማስተዋል የሚያስችግር ነገር አለ ያልተማሩትና የማይጸኑትም ሰዎች ሌሎች መጻፈቶችን እንደሚያጣምሙ እነዚህን ደግሞ ለገዛ ጥፋታቸው ያጣምማሉ። እንግዲህ እናንተ ወዳጆች ሆይ ይኸንን አስቀድማችሁ ስለምታውቁ በዓመፀኛቹ ስሕተት ተሰባችሁ ከራሳችሁ ጽናት እንዳትወድቁ ተጠንቀቁ።» ያለው ለዚህ ነው። 2ኛ ጴጥ 3፡15-17

በሐዲስ ኪዳን

ይልቅ በክብር አይሆንም? የኩነት አገልግሎት ክብር ከሆነ፤ ይልቅ የጽድቅ አገልግሎት በክብር አብዛት ይበልጣልና። ያ የከበረ እንኳ እጅግ በሚበልጠው ክብር ምክንያት በዚህ ነገር ክብርን አጥቷልና። ያ ይሻር የነበረው በክብር ከሆነ ጸንቶ የሚኖረው እጅግ ይልቅ በክብር ሆኗልና።» ብሏል።

ሊቀ ነቢያት ሙሴ ከደብረ ሲና ሲወርድ ሁለት የምስክር ጽላት በእጆቹ ነበሩ። ከእግዚአብሔር ጋር ስለተነጋገረም የፊቱ ቁርባት እንጻባረቀ። ሕዝቡም ተሸፈንልን አሉት። በኋላ ግን በፊቱ ላይ ተሥሎ የነበረው ኃላፊ ብርሃን ቀርቶ /ተሻሮ/ ያለችግር ፊት ለፊት ያየትና ያነጋግሩት ነበር። ቅዱስ ጳውሎስም ይኸንን አስታውሶ «እሥራኤል፡- በፊቱ ኃላፊ ብርሃን ስለተሣለበት፣ የሙሴን ፊት ማየት የማይቻላቸው እስኪኾን ድረስ በደንጊያ ስሌዳነት የተጻፈች እና ምሳሌ ለምትኾን ለዚያች ለሕገ ኦሪት ክብር ከተደረገላት፣ አማና

አስብ። 4ኛ አባትህንና እናትህን አክብር፤ 5ኛ አትግደል 6ኛ አታመንዘርና 7ኛ አትሰረቅ 8ኛ በሐሰት አትመሰክር 9ኛ የባልንጀራህን ቤት አትመኝ፤ 10ኛ ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ። የሚሉት ናቸው። የእግዚአብሔር ቃል ደግሞ የተሻረ አይደለም። ሮሜ 9፡6። ቃሉ ሕያውና ዘለዓለማዊ ነው። በመሆኑም የተሻረውኛ ያስፈው በሙሴ ፊት ላይ ተሥሎ የነበረው ኃላፊ ብርሃን ነው። ቅዱስ ጳውሎስም ቀረ፣ አለፈ፣ ተሻረ ያለው ከክብር የተነሣ ያገኘውን ይኼንን የፊቱን ብርሃን ነው። ምሳሌነቱንም የጨረሰው በአራቱ የነበረው ሥርዓት ነው። ለምሳሌ የመሥዋዕቱ ሥርዓት ማለትም የበግ የፍየል እና የጊደር ደም ማፍሰስ አልፏል። ምክንያቱም የአዲስ ኪዳን በግ ማለትም አንድ ጊዜ በመስቀል ላይ የተሠዋው የዘላለሙ መሥዋዕት አያሱስ ክርስቶስ ነው። በመሆኑም ተሻረ የሚለውን ቃል ትርጓሜውን በመረዳት ምሥጢሩን ማስተዋል ከስህተት ይጠብቃል።

የእግዚአብሔር ሕግ

በዲያቶን እሸቱ ታደሰ

ካለፈው የቀጠለ

ባለፈው እትም ስለ ስመ እግዚአብሔር ክብርና በዚያው አንጻር የሰው ልጆችን ግዴታ ለማስቀመጥ ሞክረናል። በዚህ እትማችን ደግሞ የቀረውን የትእዛዙን ክፍል አቅርቦናል።

«የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ መጥራት» ሰባል ምን ማለት ነው?

የአምላካችን የእግዚአብሔር ስም የከበረ በመሆኑ እንደተገኘ የሚጠሩት እንደአጋጠመ የሚናገሩት አይደለም። ይልቁንም በመፍራትና በመንቀጥ በትላትና ሆነው ሊጠሩት የሚገባ ክቡር ስም ነው። ይህን እንጂ እንዳንድ ሰዎች የእግዚአብሔርን ስም የለአግባብ በነገራቸው ሁሉ ውስጥ ሲያስገቡት፣ ሥፍራም ጊዜም ሳይመርጡ እንደፈለጉት ሲጠሩት ይስተዋላሉ። እንደዚህ ዓይነት ሰዎች እምነትና ፊሪካ እግዚአብሔር አላቸው ለማለት አያስደፍርም፤ ምክንያቱም የሚያምኑና እግዚአብሔርንም የሚፈሩ ቢሆኑ ፍር ለስም አጠራሩ የሚገባውን ክብር ይሰጡ ነበር።

ከዚህ ቀጥለን ሰዎች ስሙን በከንቱ የሚጠሩባቸውን ሁኔታዎች ባጭር ባጭሩ ለመመልከት እንሞክራለን።

ሀ/ መሐላ፡- መሐላ ስመ እግዚአብሔር በከንቱ ከሚጠራባቸው መንገዶች አንዱ ነው። በዘመነ ብሉይ የአምልኮ ጣዖትን ከንቱነት ለመግለጥ እግዚአብሔር አምላክ ሕዝቡ በስሙ እንዲምሉ ያዘዘ ነበር። ዘጸ 6+13። እ.ኅ. 45+23 በሐዲስ ኪዳን ደግሞ በእግዚአብሔር መግል ብቻ ሳይሆን መሐላ በጠቅላላው የተከለከለ መሆኑን መጻሕፍት ይናገራሉ። ይህ የሐዲስ ኪዳን ዘመን አረማዊነትና አምልኮ ጣዖት ጠፍቶ ወንጌል የተሰበከበት ክርስትና በዓለም ሁሉ የታወቀበት ነውና መግል አላስፈላጊም። ስለዚህም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ «ከቶ አትማሉ፤... ቃላችሁ እቃን አቃን ወይም አይደለም አይደለም ይሁን፤ ከዚህም የወጣ ከክፋው ነው» በማለት መሐላን ከልከሉአል። ማቴ 5+34-37። ስለሆነም በየሰቡ የእግዚአብሔርን ስም፣ የቅዱሳንን ስም፣ የመላእክትን ስም ሁሉ እየጠሩ መግል የተከለከለ ነውና ከዚህ መቆጠብ ይገባል። በተለይም በየአጋጣሚው ስመ

እግዚአብሔርን እየጠሩ መግል የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ መጥራት መሆኑን በሚገባ ማወቅ ያስፈልጋል። ስለ መሐላ በሌላ ጊዜ ስፊ ትምህርት የምናቀርብ መሆኑን በዚህ አጋጣሚ ለአንባብያን ለመግለጥ እንወዳለን።

ለ/ የእግዚአብሔርን ስም ማቅለል፡- ይህም የእግዚአብሔርን ስም በሚገባው ክብር ሳይሆን እንደዋዛ መጥራት ነው። የእግዚአብሔርን ስም ከስድባቸውና ከእርግጥናቸው፣ ከቀልዳቸውና ከጨዋታቸው፣ ከብስጭታቸውና ከዘገታቸው ጋር አስተባብረው የሚያነሡ ሁሉ በከንቱ እየጠሩት ነው። በዚህ መልክ ያቃለሉትን ስም በዚያው አንድ በታቸው በጸሎትጊዜ ደግሞ «ስምህ ይቀደስ» ይሉታል። ማር ይስሐቅ ስለ ስመ አጠራሩ ሲናገር «የእግዚአብሔርን ስም በሚነድ እሳት ፊት እንደቆምን ሁሉ በሚገባው ክብርና ልዕልና፣ በመፍራትና በመንቀጥም ልንጠራው ይገባል» ብሏል። ስለሆነም የእግዚአብሔርን ስም መቼ፣ የትና እንዴትም ሆነን ልንጠራው እንደሚገባን ማስተዋል የክርስቲያኖች ሁሉ ግዴታችን ነው። እርሱ ስሙን በከንቱ የሚጠራውን አይተውምና።

በእርግጥ የእግዚአብሔርን ስም አክብረን ብንጠራው ለእርሱ ክብር የሚጨመርለት ሆኖ አይደለም። እርሱ በባሕርይ የከበረ ስለሆነ የምንከብረው እኛ ነን እንጂ እርሱ አይደለም። ይህን እንጂ ይህን ስም እቃ በወደቀባቸው፣ ወሻ በሙክባቸው ቁጥር የሚጠሩ ሁሉ እያቃለሉትና በከንቱም እየጠሩት መሆናቸውን በመረዳት ከዚህ መቆጠብ ያሻል። በዚህ መልክ ስሙን መጥራት ወደ እርሱ ለመቅረባችን ወዳጁም ለመሆናችን ማስረጃ ተደርጎ ተቆጥሮ ከሆነም ስህተት ነው፤ ወደ እግዚአብሔር መቅረብ ማለት የእርሱን ባሕርይና የዚህን ክብር ወደ ማወቅ መድረስና በትሕትና ሆኖ በተገቢው ጊዜ መጥራት እንጂ ስሙን ከክብሩ በመለየት እንደተፀውዖ ስም /ሎቱ ስብሐት/ በየአጋጣሚው ሁሉ የመዘንጠል መብት ማግኘት ማለት አይደለም።

ስለሆነም አንደበትን ከልማድ በመቆጠብ የእግዚአብሔርን ቸርነቱን ከኃያልነቱ፣ በትሕትናውንም ከባሕርይ ክብሩ ጋር እያነፃፀሩ በማስተዋልና በትሕትና ልቡና ሆኖ ስሙን መጥራት ያስፈልጋል።

ሐ/ እግዚአብሔርን ማማረር፡- አንዳንድ ሰዎች በተቸገሩና ፈተናም በገጠማቸው ጊዜ እያንጉራጉሩ በእግዚአብሔር ላይ ያመካኛሉ እርሱንም ይከሳሉ በፊቱ ቆመው ላለመጸለይና ከእርሱም ለመለየት መወሰናቸውን እያወሱ ስሙን ይጠራሉ። ይህ ሁሉ ተገቢ ካልመሆኑም በላይ ስመ አምላክን በከንቱ መጥራት ነው። በዚህ መልክና ሁኔታ ግን ከቡር ስሙን እንድንጠራ አልተፈቀደልንም። በመጽሐፍ እንደተነገረ በወንድሙ ላይ የሚቆጣ የገሃም እሳት የሚፈረድበት ከሆነ በእግዚአብሔር ላይ የሚያግራመርም ደግሞ ምንኛ የባሰ ቅጣት ይጠብቀው ይሆን? ማቴ 5+22። ለክርስቲያኖች በሚሆነው ነገር ሁሉ እግዚአብሔርን ከማመስገንና ሥራውን ከማድነቅ በስተቀር ማማረርና ሌሎችም እንዲያማርሩት ምክንያት መሆን አልተፈቀደም። በዚህም ስሙን በከንቱ ከመጥራት መቆጠብ ይኖርብናል።

መ/ ኑፋቋ፡- ይህም የእግዚአብሔርን ክብር በማቃለልና መለኮታዊ ባሕርይን ካለማወቅ የተነሳ በሚመጣ ተዕቢት ስሙን በከንቱ መጥራት ነው። ለምሳሌም- እንደ አርዮስና የዘመኑ ውሉደ አርዮስ የይሐቀ ምስክሮች ነን ባዮች ክርስቶስን ፍጡር /ሎቱ ስብሐት/ ማለት፣ እንደ አርዮስ መቅደንዮሳውያን መንፈስ ቅዱስን ሕፁፅ /ሎቱ ስብሐት/ ማለት፣ እንደ ሉተርና የዘመኑ ሉተራውያንና መሰሎቻቸው ክርስቶስን አማላጅ /ሎቱ ስብሐት/ ማለት የእግዚአብሔርን መለኮታዊ ባሕርይ ካለማወቅ፣ ምሥጢረ ሥላሴንም ካለመጠንቀቅ የመጣ ከንቱ አምልኮ ነው። በዚህ መልክ ስሙን መጥራት በከንቱ ስመ አምላክን ከመጥራት የሚቆጠር ነውና ከዚህ ይለውረን።

ሠ/ጥንቆላና መሰሎቹ፡- ልብን ለአጋንንት ሰጥቶ-ለዲያብሎስ ግብር ገብቶ በሰው ፊት ግን ስሙን በመጥራት ማታለል የቀሁን ሕዝብ ማሞኘት ነው። በእግዚአብሔር ስም የሚፈጸመውም ይህ ኃጢአት ስሙን በከንቱ መጥራት ነው። በራሳቸው ፍጡራን ወደሆኑትና በአጋንንት እየተገኙ ወደሚኖሩት ወደጠንቋዮችና መሰሎቻቸው ሁሉ በመሄድ እንዳት መፍትሔ የሚያገኙ የሚመስላቸው ሁሉ በስመ እግዚአብሔር ከለላ የሚፈጸም የዚህ ኃጢአት ተባብሮዎች

ናቸው። ስለሆነም በመጽሐፍ «...ሚርተ ኛም፣ ገላጭም፣ አስማተኛም፣ መተተኛም፣ በድግምት የሚጠነቁ ልም፣ መናፍስትንም የሚጠራ፣ ጠንቋ ይም፣ ሙታን ሳቢም፣ ይህንም የሚያ ደርግ ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት የተጠ ላ ነው።» እንደተባለ እያስታወስን በዚህ ተሳትፈን ስመ አምላክን በከንቱ ከመ ጥራት ልንቆጠብ ይገባል። ዘዳ 18፥9-12።

ረ/ዘፈን፡-አንዳንድ ዘፋኞችም በግጥሞቻቸው ውስጥ የእግዚአብሔርን ስም በመጨመር ተወዳጅነትን ያገኙ እየመሰሰላቸው የዘፈናቸው ማሻሻጫ ያደ ርጉታል። የእግዚአብሔር ስም ግን ከከብሩ የተነሣ በመፍራት በመንቀጥ ቀጥ የሚጠራ እንጂ መዘፈኛ አይደ ለም። እነዚህን በመከተል አብረው የሚያቀነቅኑና የሚከተሉአቸውም ሁሉ የኃጢአታቸው ተባባሪ ናቸው። ዘፋኝ ነት በራሱ ኃጢአትስለሆነ ኃጢአት በሆነ ዘፈን ቅዱሱን ስመ እግዚአብሔር መደባለቅ ደግሞ የከፋ ኃጢአት ነው። ገላ5፥21። የሚዘፍንም የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርስም ተብሏልና ከዚህ ራሳችንን ለማራቅ መጣር ይገባ ናል።

ሰ/ማስታወቂያዎቻ፡- ብዙ ሰዎች በተለይ በከተማዎች አካባቢ ስቆቻቸውን ድርጅቶቻቸውንና የንግድቤቶቻቸውን በእግዚአብሔር ስም ይሰይማሉ። ምናልባት ይህን ማድረጋቸው «የእግዚአብሔር ወዳጆች መሆናቸውን» ለማሳወቅ ወይም ደግሞ በንግዱ ብዙ ትርፍ እንዲያገኙ በማሰብ ሊሆን ይችላል። ይህን እንጂ እግዚአብሔር ሥራቸውን እንዲባርክላቸው ከመጸለይ በስተቀር በዚህ መንገድ ለመጠቀም መፈለጋቸው ትክክል ካለመሆኑም በላይ የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ መጥራት ነው። ለምሳሌ መድኃኔዓለም ሥጋ ቤት፣ መድኃኔዓለም ጠጅ ቤት ክርስቶስ ብረታ ብረት፣ አልፋና የሚጋ የቁንጅና ሳሎን ነው። የሚሉትን መመልከት ይቻላል። በአብዛኛው ማስታወቂያው መንፈሳዊ ሁኖ በውስጥ የሚሠራው ሥራ ግን ሌላ ነው። ዝሙቱ፣ ስከፍ፣ ማጭበርበር፣ ውሸቱ ኑፋቄው አያድርስ ነው። እንግዲህ ክርስቲያኖች ሁሉ ክርስትናችን በልብና እምነትና በምግባር የሚገለጥ ሊሆን ከሚገባው በቀር በዚህ ዓይነት ተግባር እንዳይሆን መጠበቅ ያስፈልጋል። ሌላው ከዚህ ጋር አብሮ የሚሄደው ደግሞ የክርስቶስን ስም በተለያዩ አልባሳት ላይ በመጻፍና በማተም ለማስታወቂያ መጠቀም የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ ከመጥራት ጋር የሚደመር ነው። ስለሆነም ከዚህም መቆጠብ አለብን።

ሸ/መጠሪያ ስም፡- አንዳንዶች ደግሞ የልጆቻቸውን ስም የሚሰ

ይሙት ባለማስተዋልና በግድ የለሽነት ነው። ሰው በእግዚአብሔር ስም ሊጠራ አይገባውም፣ የእግዚአብሔር ስም የእርሱ ብቻ ነውና። ነገር ግን የልጆቻቸውን ስም ለምሳሌ አማኑኤል፣ ኤልሻዳይ፣ አዶናይ፣ ኢየሱስ ወዘተ... በማለት የሚሰይሙ ሰዎች የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ እየጠፉት ናቸው። «አማኑኤል» ማለት የወልደ እግዚአብሔር የተዋሐደ ስሙ ነው። «እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ማለት ነው። የሚገልጠውም እግዚአብሔር ሰው የመሆኑን ምሥጢር ነው። ታዲያ ይህ ስም ልንጠራበት ይገባናል? ፈጽሞ። «ኤልሻዳይ» ማለት ሁሉን ማድረግ የሚችል ማለት ነው። ይህም የእግዚአብሔርን ከሐሊነት የሚያመለክት ነው። ማነው «ከሐሊ ኩሎ» በዚህ ስም ሊጠራ የሚደፍር? ማንም ከቶ ሊኖር አይገባም አዶናይም እንዲሁ። ወልደ አማኑኤል /የአማኑኤል ልጅ/ ገብረ ኢየሱስ /የኢየሱስ አገልጋይ/ ገብረ እግዚአብሔር /የእግዚአብሔር አገልጋይ/ እያሉ መሰየም ግን ስመ ክርስትና በመሆኑ ተገቢና የሚደገፍም ጭምር ነው። እንግዲህ በስማችን ኃጢአት እንዳንሠራ፣ የእግዚአብሔርንም ስም በከንቱ እንዳናስጠራ መጠንቀቅ ተገቢ ነው።

ቀ/ ፍልስፍናዎች ሥነ ጽሑፍ፡- አንዳንድ ፈላጎጆች ነን ለማለት የሚቃጠሉ ሰዎች፣ ዐወቅን ተጠባብን፣ የሚሉበትን ፍልስፍናቸውን ተደማጭና ተቀባይነት ያለው ለማድረግ፣ የሰሚን ወይም የአንባቢን ቀልብ ለመሳብ ሲሹ «እግዚአብሔርም እንዲህ ብሎአል» እያሉ የእርሱን ሕያው ትምህርት ምውት ለሆነ ፍልስፍናቸው ይጠቀሙበታል። ይህንኑ ፈለግ ብለውት በተራ ዲስኩራቸውና የፓሎቲካ መነጻጸፍቸው እንደቀልድ ስመ እግዚአብሔርን የሚጠፉ የእርሱንም ቃል የሚጠቅሱ ዘመነኞችም በየጊደቱ ይኖራሉ። በየጋዜ ጣው ይጽፋሉ። እነዚህም ሁሉ ስመ እግዚአብሔርን በከንቱ እየጠፉት ናቸው።

በሥነ ጽሑፍ ዓለም የምናውቃቸው አንዳንድ ደራሲያንና ገጣሚያንም የሚጽፉአቸው ድርሰቶችና ሥነ ጽሑፎች ጅር ገብና ተነባቢ እንዲሆንላቸው ከሚያውቋቸው መጻሕፍት የተቈነፃፀሉ ጥቅሶችን ከቃለ እግዚአብሔር ይጠቅሳሉ። ስመ እግዚአብሔርንም ለማሾፊያና ለመሳሰሉ ስጦታው በት ይስተዋላሉ። ይህም ሁሉ እንግዲህ የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ መጥራት ነውና ሳያስጠይቅ አይቀረም። በራሱ ባሕር ያዊ ውበትና ማራኪነት የሌለውን ደረቅና ባይ ጽሑፍ በቃለ እግዚአብሔርና በስሙም ለማጣፈጥና ለማስዋብ መሞከር ስመ እግዚአብሔርን በከንቱ ከመጥራት የሚመደብ ነውና።

እስከዚህ ድረስ የእግዚአብሔር

ርን ስም በከንቱ መጥራት ምን ማለት መሆኑን ተመልክተናል። በመቀጠል ደግሞ ውጤቱ ምን እንደሆነ እንይ።

የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ መጥራት ቅጣት አለው

ሰማይ ዙፋኑ፣ ምድርም የእግሩ መረገጫ በመሆናቸው በሰማይም፣ በምድርም እንዳንምል የታዘዘን ከሆነ በእግዚአብሔር ስም መማሪያ ደግሞ የበለጠ በመሆኑ የማይገባና ቅጣትም የሚያስከትል ነው። በፍጥረቱ እንዳይምል የተከለ ከሌ ሆኖ ሳለ በፈጣሪው በእግዚአብሔር ስም የሚምል ሰው የሚቀጣ መሆኑን መጻሕፍት ይናገራሉ። ለምሳሌ «የእግዚአብሔርንም ስም የሚሰድብ ፈጽሞ ይገደል።» በሚለው ምንግብ እንደተገለጠው ክብር ምሥጋና የሚገባውን ቅዱስ ስም በማይገባ ሥፍራ መፍራትና ልዕልናውን ዝቅ ማድረግ ስሙን በከንቱ መጥራትና እንደሰድብም የሚቆጠር ነው።

በነቢዩ በሕዝቅኤል «እግዚአብሔር ስለ ቅዱስ ስሙ ይቀናል» የተባለውም የፈጣሪአችንን ስሙ በከንቱ እንዳንጠራ የሚያስተምር ነው። ሕዝ 39፥25። እግዚአብሔርም «ወደመጠባቸውም ወደ አሕዛብ በመጡ ጊዜ ቅዱስ ስሜን አረከሱ፣ እኔ ግን የእሥራኤል ቤት በመጡ ባቸው በአሕዛብ መካከል ስለአረከሱት ስለ ቅዱስ ስሜ ስለራራሁላቸው። በአሕዛብ መካከል ስለአረከሱት ስለ ቅዱስ ስሜ ነው» በማለት ስለ እሥራኤል ልጆች የተናገረው ለዚህ ነው። ሕዝ 36፥20። የእግዚአብሔርን ስም ማርከስ ማለትም ሊሰጠው የሚገባውን ክብር መንሳትና ማቃለል ነው። ከዚህ መራቅና ስሙን በከንቱ ጠርቶ ከመከሰስ ለመጻን ብርቱ ጥንቃቄ ያስፈልጋል። በነቢዩ በዘካርያስም «በሐሰት የሚገባው ሁሉ ይጠፋል፣ ...እኔ አስወጣለሁ» ያለው የእግዚአብሔርን ስም በከንቱ የሚጠፉ ሁሉ የሚቀጡ፣ ቅጣቱም ከገጸ ምድር የሚያጠፋ መሆኑን የሚያስረዳ ነው። ዘካ 5፥3። እንዲህ ከሆነ ደግሞ እኛ ይህን ስም እንደት እንደምንጠራው ራሳችንን ልንመረምርና የእግዚአብሔርን ስም በተገቢው ክብር መጥራትን ልንል ምድ ያስፈልጋል።

ከዚህም በተጨማሪ እግዚአብሔር «ለሰሜ ክብርን ትሰጡ ዘንድ ባትሰሙ፣ በልባችሁም ባታደርጉት እርግ ማን እሰድባችኋለሁ። በረከታችሁንም እረግማችሁ» በማለት አስጠንቅቋል። ሚል2፥2። ይህም የእግዚአብሔር ስም ክብርና ገናና በመሆኑ በከንቱ የሚጠራውን ሰው እግዚአብሔር እንደሚቀጣው የሚያመለክት ነው። ስለዚህ ስሙን በማክበር የሚገኘውን በረከት እንዳናጣና እንዳንቀጣ እንዳንጠፋም፣ በጊዜው ሁሉ የእርሱን ስም በማክበር እንኑር። በዚህ ጽንተን ክብርን ለመውረስ እንዲያበቃን የልዑል እግዚአብሔር ቅዱስ ፈቃዱ ይሁንልን። አሜን

ወለእግዚአብሔር ሰብሐት

እግዚአብሔር ዐይኑ ጆሮ አለው?

ጥያቄ:- «እግዚአብሔር መንፈስ ነው፤ የሚሰግዱለትም በእውነትና በመንፈስ ሊሰግዱለት ያስፈልጋቸዋል።» ይላል ዮሐ 4:24። ታዲያ እግዚአብሔር እንዴት አካል ማለትም ዓይን፣ ጆሮ፣ እጅ፣ እግር አኖንጫ ወዘተ... አለው። ይባላል? /አገተ ዮሐንስ/ ከአሜሪካ

መልስ:- ጌታችንና አምላካችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በካር ወደምትባል የሰማርያ ከተማ ሲመጣ ጊዜ አንዲት ሳምራዊት ሴት ውኃ ለመቅዳት መጣች በዚያ የያዕቆብ ጉድጓድ ነበረ። ሳምራውያንም በአይሁድ ዘንድ እጅግ የተናቁ ነበሩ። ይሁን እንጂ ጌታችን አነጋገራት፤ እርሷም በጣም ገረማት።

ጌታችን ለዚህች ሴት ስለሕይወት ውኃ አስተማራት። ይኸንን የሕይወት ውኃ ስጠኝ ብላ በሌሎች ጊዜ «ሂጂና ባልሽን ጠርተሽ ነይ፤» አላት። እርሷ ግን ባል የለኝም አለችው። ጌታችንም «ባል የለኝም በማለትሽ መልካም ተናገርሽ፤ አምስት ባሎች ነበሩሽና አሁን ከአንቺ ጋር ያለውም ባልሽ አይደለም፤ በዚህስ እውነት ተናገርሽ።» አላት

ሳምራዊቷ ሴት ምሥጢርን ስለነገራት ተደነቀችና «አንተ ነቢይ እንደ ሆንህ አያለሁ አባቶቻችን በዚህ ተራራ /በጥርያ ተራራ/ ሰገዱ፤ እናንተም ሰው ሊሰግድበት የሚገባው ሰፍራ በኢየሩሳሌም ነው ትላላችሁ።» አለችው። ጌታችንም «አንቺ ሴት እመኝ በዚህ ተራራ ወይም በኢየሩሳሌም የማትሰግዱ በት ጊዜ ይመጣል፤ አላት። ይህም «ሰግደቱ በዚህ በቻ ተወስኖ አይቀርም፤ በአራቱም ማዕዘን ይሰገድለታል» ማለት ነው። ቀጥሎም «እናንተስ ለማታወቁት ትሰግዳላችሁ፤ እኛ መዳን ከአይሁድ ነውና ለምናውቀው እንሰግዳለን።» አላት ይህም እርሱ መድኃኒት ሳለም ክርስቶስ ከነገደ ይሁዳ በመወለዱ ነው። በመጨረሻም ይኸንን የመሳሰሉ ሌሎች ነገሮችንም ካስተማራት

በኋላ «እግዚአብሔር መንፈስ ነው የሚሰግዱለትም በመንፈስና በእውነት ሊሰግዱለት ያስፈልጋቸዋል።» ብላታል።

«እግዚአብሔር መንፈስ ነው።» ማለቱ ረቂቅ ስለሆነ እንጂ አካል ስለሌለው አይደለም። ምክንያቱም መለኰታዊ አካል ረቂቅ፣ የማይጨበጥ፣ የማይዳሰስ፣ እሳታዊ እና ምሉዕ ነውና። «በመንፈስ ሊሰግዱለት ያስፈልጋቸዋል።» የሚለው ደግሞ በመንፈስ ቅዱስ ልጆች ሁነው አንድም በአብራክ ነፍስ ሁነው በንጽሐ ጠባይ ጸንተው ሊሰግዱለት ይገባል ማለት ነው።

ነቢዩ ዳዊት እግዚአብሔር ዓይኖች፣ ጆሮዎች እና ፊት ማለትም አካል እንዳለው ሲገልጥ «የእግዚአብሔር ዓይኖቼ ወደ ጸድቃን ጆሮቼም ወደ ጨኸታቸው ነው። የእግዚአብሔር ፊት ክፉን በሚያደርጉት ላይ ነው።» ብሏል። መዝ 33:15። እጆችና እግሮች እንዳሉትም «እጆችህ ሠሩኝ አበጃጃኝም» መዝ 118:73። «አምላካችን እግዚአብሔርን ከፍ ከፍ አድርጉት ቅዱስ ነውና ወደ እግሩ መረገጫ ሰገዱ» መዝ 98:5። ብሏል። እነዚህን የመሳሰሉ ሌሎችም ጥቅሶች አሉ። ለመልስ ያህል ግን ይኸው ይበቃል። በመጨረሻም ልናስተውለው የሚገባን ነገር ቢኖር መለኰታዊ አካል እንደ ሥጋዊ አካል ሱን አለመሆኑን ነው። ለምሳሌ ዓይን አለው ስንል ያያል ጆሮ አለው ስንልም ይሰማል ማለታችን ነው።

ካልቆረቡ ማስቀደስ አይቻልም?

ጥያቄ:- «እመቦ ብእሲ እምእመናን ዘቦእ ቤተክርስቲያን፣ በጊዜ ቅዳሴ ወኢሰምዓ መጻሕፍተ ቅዱሳት ወኢተአገሠ እስከ ይፌጽሙ ጸሎተ ቅዳሴ፤ ወኢተመጠው እምቁርባን ይሰደድ እምቤተ ክርስቲያን፣ እስመ አማሰነ ሕገ እግዚአብሔር ወኢስተሀቀረ ቁመተ ቅድመ ንጉሥ ሰማያዊ ንጉሠ ሥጋ ወመንፈስ፣ ከመዘመሐሩን ሐዋርያት በአብጠለሰሙ «በቅዳሴ ጊዜ ከምእመናን ወገን ወደ ቤተክርስቲያን የገባ ሰው ቢኖር ቅዱሳት መጻሕፍትን የማይሰማ፣ የቅዳሴውን ጸሎት እስኪ

ጨርሱ ድረስ ባይታገስ፣ ከቁርባንም ባይቀበል ከቤተክርስቲያን ይለይ። የእግዚአብሔርን ሕግ አኖርሷልና፣ የሥጋ ንጉሥ በሚሆን በሰማያዊ ንጉሥ ፊት መቆምን አቃሏልና፣ ሐዋርያት በሲኖዶሳቸው እንዲህ አስተማሩን» የሚለውን እየጠቀሱ ካልቆረባችሁ በቀር አታስቀድሱ እያሉ የሚያስተምሩ አሉና እናንተስ ምን ትላላችሁ?

/ዲ.ወንድወሰን ሦላሳ ከወላይታ ሰይ/

መልስ:- በቅዳሴ ጊዜ የምንቆመው በእግዚአብሔር ፊት ነው። «አሐዱ አብ ቅዱስ፣ አሐዱ ወልድ ቅዱስ፣ አሐዱ ውሉቱ መንፈስ ቅዱስ።» እያልን በአንድነት እና በሦስት የምናመሰግነውም እግዚአብሔርን ነው። በቅዳሴው ላይ የሚነበበው የእግዚአብሔር ቃል ሲሆን የምንቆበውም ቁርባን የጌታችን ሥጋና ደም ነው። በመሆኑም የቅዱሳት መጻሕፍትን ምሥጢር እና የቅዱስ ቁርባንን ክብር በሚቃለል የቅዳሴው ጸሎት ሳይፈጸም መውጣት እግዚአብሔርን መድፈር ነው። ይህም «የእግዚአብሔርን ሕግ አኖርሷልና፣ የነፍሰና የሥጋ ንጉሥ በሚሆን በሰማያዊ ንጉሥ ፊት መቆምን አቃሏልና።» በሚለው ቃል ተገልጧል። ከዚህም የምንረዳው ቃሉ የተነገረው ቅዳሴውን እንደ ተርታ ነገር በመቁጠር አቋርጠው ለሚወጡ ሰዎች መሆኑን ነው። እንዲያውም «እትው በሰላም፣ ወደየቤታችሁ በሰላም ግቡ።» ሳይባል ቅዳሴውን አቋርጦ መሄድ ይሁዳን መሆን ነው። ይሁዳ ጌታው ሳያሰናብተው ወጥቶ ሄዷልና። ከላይ በዘርዘር ለመመልከት እንደጥከርነው «ከቤተክርስቲያን ተወግዞ ይለይ።» የተባለው የቅዱሳት መጻሕፍትን ምሥጢር፣ የቅዳሴን ክብር እና የቅዱስ ቅርባንን ሕይወትነት ለማያምን ሰው ነው። ውግዘቱም ከምእመናን ወገን ለነበሩ ኋላ ግን ወደ መናፍቅነት ለተላላቡ ለከሃድያን እንጂ ቃሉን አምነው ቅዳሴውን አክብረውና የቅዱስ ቁርባንን ሕይወትነት ዐውቀው በትህትና ደጅ ለሚጠኑ ምእመናን አይደለም።

ነገር ግን ምሥጢሩን አካብተው «ይህ የተነገረው ለምእመናን ስለ ሆነ የማትቆርቡ ከሆነ አታስቀድሱ።» እያሉ የሚያስተምሩት ሰዎች የኦርቶዶክስ ተዋሕዶን ካባ

የለበሱ መናፍቃን ናቸው። ምእመናንን ዛሬ ከሥርዓታቸው ነገ ደግሞ ከሃይማኖታቸው ለመለየት በበጎች መካከል ያደሉ ተከላካዮች ናቸው። ስለሆነም ቃሉ የተነገረው የሚፈተተው ሥጋና ደም «አማናዊ የክርስቶስ ሥጋና ደም ነው።» ብለው አምነው ለማይቀበሉ መናፍቃን መሆኑን ዐውቀን ከሐሰተኞች መምህራን መጠበቅ አለብን። ምእመናንን ዛሬ ባይቀበሉ ነገ ተነገወዲያ ንስሐ ገብተው ይቀበላሉ። እስከዚያ ግን «ዕድሜ ለንስሐ አትንፈገን ለሥጋህ ለደምህ አብ ቃን።» እያሉ በጸሎተ ቅዱስ ደጅ ይጠናሉ። ለንስሐ የተሰጣቸውንም ቀናና እስኪጨርሱ ድረስ አይቀበሉም። በቅዱስ ላይ ዲያቆኑ «በን ሰሐ ውስጥ ያላችሁ ራሳችሁን ዝቅ ዝቅ አድርጉ።» የሚለውም ለዚህ ነው። በቅዱስ ጊዜ የሚቆርቡና የማይቆርቡ ምእመናን ቁመው ማስቀደስ ይገባቸዋል። የተቻለው ሲቆርብ ያልተቻለው ቁሞ ማስቀደስ ይገባል ሲባል የቆረቀው በሐዋርያት ይመሰላል፤ ሳይቆርብ አስቀድሶ የሚወጣው ደግሞ በቅፍርና ሆሙ መቶ አለቃ ይመሰላል ይህ ሰው ግን ልጁ ታሞቦት አድንልኝ በማለት ወደ ጌታችን መጣ። ጌታም «እነሆ መጥቼ አድንልሃለሁ» ቢለው «ጌታ ሆይ ከቤቴ ጣራ በታች ትገባ ዘንድ አይገባኝም። ከዚህ ሳለህ በቃልህ እዘዝና ልጄ ይድናል።» አለው። በዚህን ጊዜ ጌታችን «ከእስራኤል ወገን እንደዚህ ያለ እምነት ያለው ሰው አላገኘሁም።» ሲል የሃይማኖቱን ጽኑነት መሰከረለት። ስለሆነም የመቶ አለቃው በማመኑ እንደተጠቀመ ሁሉ ቆሞ የሚያስቀድስ ካልተቻለው ባይቆርብም ኃጢአቱን እያሰበ ቆሞ ካስቀደሰ አለመቻሉንና ትሕትናውን አይቶ ወደፊት ለቆርባን ያበቃዋልና ሳልቆርብ ቆሜ ባስቀደስ አልጠቀምበትም ብሎ አለማስቀደስ አይገባም።

ትርጓሜያቸው ምንድን ነው?

፲፫፩- በቤተክርስቲያን መጻሕፍት ላይ ሚጠት፣ ውላጤ፣ ቱሳሌ፣ ትድምርት የሚሉ ቃላት አሉ። ለመሆኑ ትርጓሜያቸው ምንድን ነው?

፲፫፪- ተከለወልድ ከአ/አ/ መልሱ፡- ሚጠት ማለት መመለስ ማለት ነው። ይህም እንደ በትረ ሙሴ እንደ ማየ ግብፅ ነው። በትረ ሙሴ

ፊት በትር ነበረች። ቢጥላት ዕባብ ሆነች፤ መልሶ ቢያነሳት ደግሞ ተመልሳ በትር ሆነች። ማየ ግብፅም ቀድሞ ውኃ ነበር፣ ኋላ ደም ሆነ እንደገናም ውኃ ወደመሆን ተመለሰ። ዘፍ4፡1-5፣ 7፡20-25 በምሥጢረ ተዋሕዶ ግን ሰው የሆነ አምላክ ከጊዜ በኋላ ወደ አምላክነቱ ተመለሰ አይባልም። ምክንያቱም በተዋሕዶ ሰው የሆነው አምላክ ነቱን ለቅቆ አይደለምና።

ውላጤ- ማለት መለወጥ ማለት ነው። ይህም እንደ ሎጥ ሚስት እንደ ማየ ቃና ነው። የሎጥ ሚስት ፊት ሰው ነበረች ኋላ የጨው ሐውልት ሆነች፤ ማየ ቃናም ቀድሞ ውኃ ነበር፣ ኋላ ወይን ሆነ። ዘፍ 19፡26፣ ዮሐ2፡7-9።

በምሥጢረ ተዋሕዶ ግን «ቃልም ሥጋ ሆነ» ዮሐ 1፡14። ሲል መለኮት አምላክነቱን ለቅቆ ተለውጦ ሰው ሆነ አይባልም። ምክንያቱም በተዋሕዶ ጊዜ መለኮት አልተለወጠምና።

ቱሳሌ- ማለት ቅልቅል ማለት ነው። ይህም እንደ ማር እና እንደ ውኃ ነው። ማርና ውኃ ቢቀላቀሉ ስም ማእከላዊ፣ መልክ ማእከላዊ እና ጣዕም ማእከላዊ ይገኛቸዋል። ስም ማእከላዊ፣ የዕለቱ ብርዝ የሰነበተው ጠጅ ይባላል። መልክ ማእከላዊ- እንደ ማር ሳይነጣ እንደ ውኃ ሳይጠቀር መካከለኛ መልክ ይይዛል። ጣዕም ማእከላዊ- እንደ ማር ሳይከብድ እንደ ውኃም ሳይቀል መካከለኛ ጣዕም ይኖረዋል። ውተትና ቡናም ሲቀላቀል እንዲሁ ነው። እንደ ውተት አይነጣም እንደ ቡናም አይጠቀርም።

በምሥጢረ ተዋሕዶ ግን መለኮትና ሥጋ እንደ ነፍስና እንደ ሥጋ ተዋሕዶ እንጂ ተቀላቀሉ አይባልም።

ትድምርት ማለት መደረብ መደመር ማለት ነው። ይህም እንደ ልብስ እና እንደ እንጀራ ማለት ነው። ልብስ በደርቡት ይደረባል፤ ቢነጥሉት ይነጠላል፤ እንጀራም በደርቡት ይደረባል፤ ቢነጥሉት ደግሞ ይነጠላል።

የመለኮት ሥጋን መዋሕድ ግን እንደዚህ አይደለም። በማይመረመር ምሥጢረ ተዋሕዶ ከሁለት አካል እንድ አካል፣ ከሁለት ባሕርይ እንድ ባሕርይ በመሆን አምላክ ሰው፣ ሰው አምላክ ሆነ ማለት ነው።

ጥምቀት ያለሚሮን ይቻላል?

፲፫፫- በአንዳንድ የገጠር አብያተ ክርስቲያናት በተለያዩ ምክንያቶች ምሥጢረ ሚሮን ለተጠመቁ ሕፃናት

አይፈጸምም። ታዲያ ይህ ምሥጢር ያልተፈጸመለት ሰው በክርስትናው ላይ የሚያመጣው ጉድለት አለ? /መምህር ዘመኑ አበራ-ከሰሜን ሸዋ/

መልስ ምሥጢረ ሚሮን ከሰባቱ ምሥጢራት ቤተክርስቲያን አንዱ ነው። ምሥጢረ ሚሮን ከጥምቀት በኋላ የምንቀባው ቅዱስ ዘይት ነው። ቤተክርስቲያናችን በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም የተጠመቁትን ጥሙቃን የምታከብራቸው በቅብዓ ሚሮን ነው ይህም ስለ አንብሮተ ዕድ ፈንታ የሚፈጸም ነው። ጥንት ቅዱሳን ሐዋርያት ይህንን ምሥጢረ ቤተክርስቲያን የሚፈጽሙት እጅን በመጫን ነበር። ዮሐዋ 8፡14-17።፣19፡5-6። ክርስትና እየተሰፋፋ፣ ሃይማኖት እየሰፋ በሄደ ጊዜ ግን ጸዳላቱ በየቦታው እየሄዱ እጅን በመጫን ማጸረስ ስለማይችሉ ይህ ሥርዓት በአንብሮተ ዕድ ፈንታ ተተክቷል።

ምሥጢረ ሚሮን ተጠማቂው በጥምቀት የተሰጠውን ልጅነት ለማጽናት የሚችልና የመንፈስ ቅዱስን ልዩ ስጦታ የሚያገኝበት ምሥጢር ነው። ይኸንን በተመለከተ ቅዱስ ዮሐንስ «አንተም ከቅዱሱ ቅባት ተቀብላችኋል ሁሉንም ታውቃላችሁ።» ብሏል። 1ኛ ዮሐ 2፡20።

ይህ ቅዱስ ዘይት ከወይራ ዘይትና ለዘይቱ ከሚሆኑ እውነተኛ እንጨቶች ይሠራና በጋትርያርኩና በጳጳሳቱ ጸሎት ተጸልዮበት ይባላል። የተጀመረውም በዘመኑ ሐዋርያት ነው። በዚህ ምሥጢረ ቤተክርስቲያን ለተጠማቂው ሰባት ስጦታዎች ይሰጡታል። 1ኛ ጥበብ 2ኛ ልብ ማድረግ 3ኛ ምክር 4ኛ ኃይል 5ኛ ዕውቀት 6ኛ አምልኮተ እግዚአብሔር 7ኛ ፈሪሃ እግዚአብሔር ናቸው። ስለሆነም ከጥምቀት በኋላ ቅብዓ ሚሮን አለመቀባት ትልቅ ስህተት ነው። ምእመናን ግን እንደ እምነታቸው ይደረግላቸዋል።

ንስሐ

ትከሻ ሸክም ወረደለት
 አንገትም ቀንበር ቀረለት
 ሸፋሎች ዕንቅልፍ አገኙ
 ልብም ሐሳቡ ሄደለት
 ጥርስም አይነክስ ከንፈሩን
 ሕሊናም ወቀላን ሸኘ
 ግራዬም ለቀኝ ተገዛ
 ነፍሴም ሰላም አገኘ።

ወለተ ሥላሴ/አ.አ/

ቴአትር

ባለፉት ሁለት ተከታታይ እትሞቻችን ግጥምና ልቦለድን ከቤተክርስቲያናችን ሥርዓትና ትውፊት አንጻር ምን መምሰል እንዳለባቸው ለማየት ሞክረናል። በዚህ እትም ደግሞ ወደ ቴአትር ጥበብ እናመራለን።

ቴአትር፡- የተዋንያኑን ንግግር፣ መብራት፣ መጋረጃ፣ የመድረክ ሥዕል፣ ዜማ ወዘተ... አጠቃላይ የሚይዘው ጥበብ መጠሪያ ሲሆን ድራማ ደግሞ ሥራው የሆነቀለት ለእይታ የቀረበው የውጤቱ ስያሜ ነው።

ዘመናዊ የቴአትር ጥበብ ወደ ሀገራችን ከገባ ከግማሽ ምእተዓመት በላይ አልሆነውም። ከሰንበት ት/ቤቶቻችን ጋር ያለው ግንኙነት ግን ከዕድሜያቸው አንጻር የረዥም ጊዜ ትውውቅ ነው ለማለት ይቻላል። በአንዳንድ የሰ/ት/ቤቶች የዛሬ 20 እና 25 ዓመት የተሠሩ ድራማዎችን ለማየት ችለናል። ይህም የቴአትር ጥበብ በሰንበት ት/ቤቶች መታየት የጀመረው ገና ከምሥረታው መሆኑን ሊጠቁም ይችላል።

በዚህ እንደዋና ምክንያት ሊቀርብ የሚችለው አብዛኞቹ የሰ/ት/ቤት አባላት «የተማረው ክፍል» ከሚባለው ወገን መሆናቸው ነው። በኢትዮጵያ የቴአትር ጥበብ የተወጠነው በሁለተኛ ደረጃ ት/ቤቶች ነው። የሰ/ት/ቤቶቻችን አባላትም በብዛት የተገኙት ደግሞ ከሁለተኛ ደረጃ ት/ቤቶች በመሆኑ ይህን ጥበብ ወደሰንበት ት/ቤት በቀላሉ ለማምጣት ጊዜ አልፈጀባቸውም።

የቴአትርን ጥበብ የተሳካ የሚያደርጉት ቢያንስ ሦስት ዋና ዋና ነገሮች ሲሟሉላት መሆኑን ባለሙያዎች ይናገራሉ።

ሀ- ተውኔት

የቴአትሩ መነሻ ሐሳብ፣ ንግግሩ፣ ታሪኩና አካባቢው የተቀረጸበት ድርሰት ተውኔት ይባላል። ይህ የቴአትር ሁሉ መነሻ ነው። ባለፉት እትሞቻችን አንድ አርቶዶክሳዊ ሥነ ጽሑፍ ሊያሟላቸው

የሚገባቸው መስፈርቶች እዚህም ላይ ይደገማሉ።

ደራሲው ቴአትሩን ሲጽፍ ከአርቶዶክሳዊነት አንጻር ሊያስተውላቸው የሚገቡ ነጥቦች አሉት። ቋንቋው የቤተክርስቲያን ነውን? ይዘቱ /ጭብጠ/ ከቤተክርስቲያን ትምህርት ያልወጣ ነውን? ይህ ቴአትር በመድረክ መቅረብ አለበትን? ወዘተ...።

በአንዳንድ ሰ/ት/ቤቶች ከነዚህ ጥያቄዎች አንጻር የሚስተዋሉ ችግሮች አሉ። በልዩ ልዩ ቴአትሮች ላይ የተመለከቱትን በቋንቋ የመፈላሰፍ ብሂል ለመድገም ሲባል ተውኔቱ አርቶዶክሳዊ ለዛውን ለቆፍጽም ዓለማዊ የሚሆንበት ጊዜ ያጋጥማል። ይህም ብቻ አይደለም «ሁሉን ነገር ማሳየት» የሚል የአንዳንድ ጸሐፊትን ፍልስፍና በመያዝ መታየት የማይገባውን ለማሳየት ሲሞክርም ተስተውሏል። ለምሳሌ በአንድ ተውኔት ላይ «እመቤታችን ለመውለድ ስታምጥ»፣ በሌላ ተውኔት ደግሞ «ከኤልሳቤጥ ጋር ሲጉራረሱ»፣ አንድ ደግሞ «ካህን ቁርባን በሰው ፊት ሲፈትት» ወዘተ... የታየበት ወቅት ነበረ። የመጀመሪያው አባባል የእመቤታችንን ማንነት ያላወቀ ሰው የጻፈው ካልሆነ በቀር እመቤታችን ጌታን ለመውለድ ፈጽሞ አላማጠችም። ሁለተኛው ደግሞ ለሕዝቡ ምንም መልእክት የማያስተላልፍ ነገር አሳይቶ የእመቤታችንን ክብር «ዝቅ» ከማድረግ ውጭ የሚሰጠው አንዳች ፋይዳ የለም። ሦስተኛውም የምሥጢራተ ቤተክርስቲያንን አፈጻጸም ካለማወቅ የመነጨ ነው። እመቤታችንን እና ጌታችንን ወክሎ በቴአትር ላይ መሥራትም የፈጣሪንና ሁሉን የያዘ እምላክን የወለደች እመቤት በሰዎች አእምሮ ውስጥ ያለውን ክብር ስለሚቀንስ በድምጽና በትረካ ብቻ መታለፍ አለባቸው።

በመሆኑም ጸሐፊ ተውኔቱ ችሎታው ስላለው፣ ወይንም ደግሞ የቴአትር ጥበብ ሥልጠናን ስለወሰደ ብቻ መንፈሳዊ መልእክት ያለው ቴአትር ማዘጋጀት እንደማይችል መታወቅ አለበት። የቤተክርስቲያንን ትምህርት፣ ሥርዓትና ትውፊትም ዘልቆ፣ ጠልቆ ማወቅንም ይጠይቃል። ዛሬ ዛሬ እርሱ /ሳ/ አማተር ነው /ናት/መባል ብቻ ብቁ ያደርጋል ተብሎም ይታሰብ ተጀምሯልና።

አርቶዶክሳዊ

አንዳንድ ጊዜ የዘመኑ ፍልስፍና ተጠቂ ከመሆን የተነሣ «ጭብጥ» አልባ ቴአትር ሲቀርብም ይስተዋላል። በአንድ ከተማ አንድ ቴአትር በሰ/ት/ቤት አባላት ተዘጋጅቶ ነበር። ልጅቱ ሃይማኖቷን ትታ መናፍቅ ሆነች፣ ማተብ በጠሰች፣ የማይገባ ነገር ሁሉ አደረገች። ወላጆቿ ተጨነቁ፣ ተጠባብረው። በድራማው መጨረሻ ግን ልጅቱ መናፍቅ እንደሆነች ወላጆቿም እንደተጨነቁ ቀሩ። ይህ እንግዲህ ለአንድ አርቶዶክሳዊ ተመልካች ምንም መልእክት የሌለው አየር ላይ የቀረ ድራማ ነው። በዚያ ወቅት አንድ አባት «ታዲያ ምን አስተማራችሁ?» ነበር ያሉት። ይህ እንግዲህ ማሳየት /to reflect/ የሚለውን ፍልስፍና ከመከተል የመነጨ ነው።

ሌላው ችግር ያሳስፈላጊ ትዕይንቶች ጉዳይ ነው። ሰዎች መጠጥ ቤት ሲገቡ፣ ሲጨፍሩ፣ ጫት ሲቅሙ፣ ሲጋራ ሲያጤሱ፣ ዕብድ ዘባተሎውን ለብሶ ሲለፈ ልፍ፣ ባለዛጅ መድረኩን ሞልተው ሲያገሩ፣ ወዘተ... የሚታይባቸው ክፍሎች በዝተው ረዝመው ሲያሰለቱ፣ ብሎም ተመልካቹ መልእክቱንና ማንነቱን ረስቶ ዓለማዊ ስሜቱ እስኪቀሰቀሰበት ደምቀው ሲታዩ ይስተዋላል። እነዚህ ነገሮች በቴአትር ውስጥ ካሉ በመድረክ ሥዕል፣ በመብራት፣ በትረካ፣ በትውስታ፣ በንግግር ወዘተ... መግለጹ ይመረጣል። ያለበለዚያ ግን ተመልካቹን ወደ አሳስፈላጊ ትምህርት መምራታቸው አይቀራ ነው።

የቴአትሮች መርዘምና መንዛዛትም አንዱ ችግር ነው። መጋረጃ በመክፈትና በመዝጋት፣ ዕቃ በማንገዝ፣ በመድረክ ላይ ወጥቶ ሲናገሩ በመዋል መቅረት የሚችለውን ነገር ሁሉ ሰበሰቦ በማስገባት የአራት ሰዓት መንገድ በመድረክ ላይ የሚጓዙ፣ ምሳቸውን እያሰጩ ምንም የሚሰሉ፣ ተኝተው ከቅዠት-ሕልም የሚያዩ-የሰ/ት/ቤት ፕሮግራም እያሳዩ ነው ብለው እንዳለ ፕሮግራሙን የሚያቀርቡ፣ ወዘተ... አጋጥመውናል። በሰ/ት/ቤት የሚቀርብ ድራማ እጥር፣ ምጥን፣ ቅልብጭ ያለ ቢሆን የተሻለ ነው።

ሥነ ጽሑፍ

ያለበለዚያ ዓላማውን ይስትና መልእክቱ ይረሳል። ተመልካቹን ያልመጠነ ቴክኒክም ትምህርት ከማስተላለፍ ይልቅ አደናጋሪነቱ የባሰ ነው።

ድራማ ማለት ማሳቅ ማለት ነው ብለው የሚያስቡም ያጋጥማሉ። በሁሉም ነገር ውስጥ ለማሳቅ ይፈልጋሉ። በቅዳሴ ጊዜ፣ በጸሎት ሰዓት፣ በትምህርት ወቅት፣ ለማዕታት መከራን ሲቀበሉ፣ ወዘተ... ያስቃሉ። ይህ ግን ቤተክርስቲያንን ካለማወቅ የመነጨ ነው። በቤተክርስቲያናችን ላይ ስላቅ-ዋዛ ፈዛዛ ስፍራ የለውም። በሁሉም ነገር እንዲያሰለጠኑ የተያዙ ሰዎች ለቀቅ እንዲልጣል ከሚደረግ ነገር በቀር ድራማውን ሁሉ በላቅ በጨዋታ መጨረሱ ሰውን ከማዘናናት በቀር የሚያበረክተው መንፈሳዊ ጥቅም የለም። እንደያውም በሰ/ት/ቤቶቻችን የሚቀርቡ ተውኔቶች በተቻለ መጠን «ቁም ነገር ላይ» ያተኮሩ ሊሆኑ ይገባል። ሌላው የትም ይገኛልና።

ለ ተዋንያን

ተዋንያን ተውኔቱን በመድረኩ የሚያቀርቡት ሰዎች ናቸው። አንድን ነገር መሰለው ወይም ወክሎ ይቀርባሉ። በተዋንያይ ምርጫ ጊዜ በሰ/ት/ቤቶቻችን ሊደረግ የሚገባው ጥንቃቄ አለ።

ድራማ ከሌሎች የሥነ ጽሑፍ ዘርፎች ይልቅ ብዙ ሰው ስለሚያሳትፍና ለብዙዎቻችንም በመድረክ ላይ ታይቶ የመታወቅ ዕድል ስለሚሰጥ በርከት ያሉ ወጣቶች መሳተፉን ይወዱታል። እንዲያውም የሰ/ት/ቤት አባል መሆን ለድራማ ተዋንያይት መብቃት ነው የተባለ ይመስል አባል ሆኖ ድራማ ያልሠራ ሰው በጣት ተቆጥሮ የማይገኝባቸው ቦታዎችም አሉ። ወደ ሰ/ት/ቤቶችም ድራማ ሲኖር ብቻ ብቅ የሚሉ አያሌ ናቸው።

ታዲያ በርቱ ጥንቃቄ መደረግ ያለበት ለዚህ ነው። አንድ ሰው በሰ/ት/ቤቶች የሚቀርቡ ተውኔቶችን ለመሥራት ቢቻል የሚከተሉትን ነጥቦች ቢያሟላ ይመረጣል።

1. ችሎታ፡- የተመደበበትን ክፍል/ገጽ ባሕርይ/ወክሎ ለመሥራት ችሎታው ምን ያህል ነው?

በአካል፣ በንግግር፣ በአለባበስ ወዘተ... ይመስለዋል ወይ?

2. ጠባይ- በክርስቲያናዊ ኑሮው ለሌሎች አርአያ የሚሆን፣ ራሱን የማያሳጣ፣ በሠራው ሥራ ትዕቢት የማይዘው፣ ለድራማ ሲል ወደ ሰ/ት/ቤት ያልመጣ፣ ወዘተ... የአብዛኞቹ ችግር የሚመነጨው እዚህ ላይ ነው። ችሎታ አለው፣ አላት ተብሎ የገቡ ተዋንያን በመድረክ ላይ ሕዝብ ዐይኖቻቸው፣ ፀሐይ ሞቋቸው ከመድረክ ሲወርዱ ግን የሰ/ት/ቤት አባል ቀርቶ አንድ ዓለማዊ ሰው እንኳን የማይሠራውን የሥነ ምግባር ጉድለት ሲፈጽሙ ከታዩ ሕዝቡ ስለሰ/ት/ቤትና ስለ መንፈሳዊ ሰው ያለው አመለካከት ይቀየራል።

አንዳንድ ሥልጠናዎችን ስለወሰደ ብቻ «ድራማ ሥራልን፣ ድራማ ሥራልን» እያልን የምንጋብዛቸው ሰዎችም ትክክለኛ የሰ/ት/ቤታችን አባላትና በሥነ ምግባራቸው የታወቁ፣ ከራሳቸው አልፈው ለሌላው ጥሩ አርአያ የሚሆኑ ካልሆኑ በቀር፣ ነገ ከሰ/ት/ቤት አልፈው ቤተክርስቲያንን ማስነቀፋቸው አይቀርም። ከዚያም በላይ ደግሞ በማያውቁት ሕይወት ገብተው በራሳቸው ሥጋዊ ስሜት ሰ/ት/ቤቱን ልምራው ማለታቸው አይቀሩ ነው። መንፈሳዊ የሆነ ሥራ ከሚበላሸባቸው ምክንያቶች አንዱ በዓለማዊ ሰው ሲሠራ ሲመራ መሆኑ መዘንጋት የለበትም። /1ጠጥ 3፡6።

በአንድ ሰንበት ት/ቤት ቴክኒክ ይሠራ የነበር አንድ ወጣት እንደዘመነኞቹ ጸገሩን አስረዘሞ፣ የያዕቆብ ልጅ የሴፍን ወክሎ ሲሠራ ተመለከትኩና ከቴክኒኩ ፍጻሜ በኋላ ለምን ጸገርህን አትቆረጠውም? አንተኩ የእርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ልጅ ነህ» ብዬ ጠየቅሁት። እርሱ ግን «በሚቀጥለው ሳምንት ጃማይካ ስለምሄድ አልቆረጠውም። ዛሬ ቴክኒኩ የሠራሁትም ሰው የለንም ብለው ስለጋበዙኝ ነው።» ያለኝን አልረሳውም።

በሃይማኖት ካለመብሰል የሚመጣ ሌላም ችግር አለ። ሰ/ት/ቤትን-የቴክኒክ መድረክ እድርጌ ማየት። ቴክኒክ ከሌለ ፕሮግራም የሌለ፣ ስብከት ያልቀረበ፣ ሕዝቡ ያልተማረ፣ ሥራ ያልተሠራ፣ አባላት የቀነሱ፣ ወዘተ... አድርገው የሚያዩ ተዋንያን አያሌ ናቸው። እነዚህ አባላት ቴክኒክ

ከሌለ ወይ አይመጡም ያለበለ ዚያም አይደሉቱም። ትምህርተ ወንጌል፣ መዝሙር፣ እንደው በጠቅላላው አንድ ቦታ ረግተው የሚማሩት ትምህርት አይጥማቸውም። በዚህም የተነሳ መምህሩ መጽሐፍ ገልጦ፣ ስመ እግዚአብሔር ጠርቶ እያስተማረ፣ ሲወጡ፣ ሲገቡ፣ ሲነሡ፣ ሲቀመጡ፣ ሲያፈጡ፣ ሲቁነጠነጡ፣ አጠገባቸው ካለው ጋር ሲያወሩ፣ በየደቂቃው ሲያዛጉ ይስተዋላሉ። ትልቁ መለያቸውም ቢሞቱ ማስታወሻ ደብተር አለመያዛቸው ነው።

ቴክኒክ ከመሥራት ውጭ ጽድቅ ያለ የማይመስለው «ተዋንያይ» አጋጣሚ ሆኖ በቴክኒክ ውስጥ ቦታ ካልተሰጠው አንድም ያኮርፋል፤ አለያም ሰ/ት/ቤቱን የሌላ ይሄዳል። ምክንያቱም እርሱ ጥልጋ ገረው እንጂ ይሰቀሰቃል፣ እርሱ ያልሠራው ወጥ ይጎረፍል። ይህ ደግሞ ታላቅ የመንፈስ ድክመት ነው - ከኔ በላይ ነፋስ ማለት ያመጣልና።

3. ታዛዥነት፡ አንድ ተዋንያይ ታዛዥ ካልሆነ በቴክኒኩ ባይሳተፍ እጅጉን ይመረጣል። እኔ የፈለግኩት ካልተሰጠኝ፣ ያልኩት ካልሆነ ማለት ከጀመረ ከዚያ በኋላ ምንም ቢሆን ምክርና ተግላጽ አይቀበልም። አንዳንድ ጊዜ አባቶቻችን ደኼ ቢሆን ይሻላል በሚሉበት ሰዓት ምክር ስምቶች ተወያይቶ፣ አስረድቶ ካልሆነም በአባቶች ቃል ከመመራት ይልቅ ለቁጣ፣ ለኩርፊያ ብሎም ለዱላ የሚጋበዙ ወጣቶች ይስተዋላሉ። ይህን አርማ፣ ይኼንን አስተካክል፣ አንተ አትሆንም ወይም አንቺ አትሆንም ሲሉ ለምን ማን ያዘኛል፣ ማን ይመክረኛል፣ ከማን አንሳለሁ ባዮችም አሉ። ዘወትር ዋና ገጸ ባሕርይ ካልሆንኩ ቴክኒኩን አበላሽቻለሁ የሚሉም ያጋጥማሉ።

እንደዚህ ያለው ተዋንያይ በመጀመሪያ ለራሱ ያልታረመ በመሆኑ ወደመድረክከመውጣቱ በፊት ለራሱን በሕግ፣ በሥርዓት፣ በምግባር ማስገዛት አለበት። አስቀድሞ ያልበሰለን ምግብ ሆድ ያበሰለዋል ተብሎ አይበላምና። ከዚህም አልፎ ሰንበት ት/ቤትን ወደፊት በቴክኒክ ቤት ለመቀጠሪያ የሥራ ልምድ የሚጠቀሙበትም እየበረከቱ መጥተዋል።

የቴክኒክ መድረክ ምን ይመስላል? ይቀጥላል

ሞትን ታውቁታላችሁ? እኔማ ባለፈው ሳምንት አገኘሁትና እባክህ ቃለ መጠይቅ ላደርግህ ብዬ ብጠይቀው አሻፈረኝ አለ። ብለው ብሠራው ወይ ፍንክት። በመጨረሻም «በዮሐንስ አፈወርቅ? ብዬ ስለምነው «ያኔ አሥራ ሁለት ዓመት ገትሮ አቁሞኛል። አሁን ደግሞ 24 ዓመት ያደረገብኝ እንደሆነ መከራ ታሳየኛለሁ» አለና እሽ አለኝ። እኔም ያነገረኝን ጻፍኩ ላችሁ። እንዲህ ስል።

ቀ ስለትውልድና ዕድገትህ ብታጫው ተኝ?

ሞት፡- አያቴ ምኞት፣ አባቴ ቃላ፣ ለእናቴ ደግሞ ኃጢአት ይባላል። የተወለድኩት በ5500 ዓ.ም ከክርስቶስ ልደት በፊት ነው። ከዚያ ወዲህ በመላው ዓለም እየተዘዋወርኩ የሰውን ልጅ ከዚህ ዓለም ወደዚያኛው ዓለም ሳንገዝው እኖራለሁ።

ቀ ለመሆኑ «ሞት» የሚለው ስምህ ትርጉሙ ምንድን ነው?

ሞት፡- ትርጉሙ አንድ ብቻ አይደለም። እንደየሰው ማን ነት ይለያያል። ለግንዛቤ ግን 3 ዓይነት ትርጉሞችን ልንገርህ

የመጀመሪያው በቅዱሳን ትርጓሜ «መንገድ» ማለት ነው። መቼም መጽሐፍ ቅዱስን በሚገባ አንደተማርከው አልጠራጠርም። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ «ልሂድ ከክርስቶስ ጋር ልኖር እናፍቃለሁ።» በማለት ተናግሮአል። «መንገድ» ያለኝ እኔን ነው። ምን ያህል እንዳቀለለኝ ተመልከት። ለቅዱሳን ከዚህ የመከራ ዓለም ወደሚወዱትና ወደሚወዳቸው አምላካቸው የሚጓዙበትን መንገድ ነኝ በቃ!

ሁለተኛው ትርጉሜ ደግሞ መገላገያ እባላለሁ። ነጭ የመረረው፣ አልሳካ ያለው፣ የደዌዳኛ የአልጋ ቀራኛ ያሰቃየው «በገላገልክኝ» ይለኛል። ይህን እንጂ ብዙ ምቹ ይህን ከተናገሩን በኋላ ስመጣ ይፈሩኛል።

ሰዎስተኛ ደረጃ ደግሞ መቅጫ የሚያደርጉኝ አይጠፋም። የዚህ ዓለም ደስታ፣ ፈንጠዞያ፣ ጭፈራ፣ ሥጋዊ ርካታ፣ ወዘተ የማይጠገባቸው፣ አለሌ መለሌ እንደሆኑ መኖር የሚፈልጉ ሰዎች ቀጨከን፣

ልትቀጨን ነው፣ ቀጨው ሲሉ እስ ማቸዋለሁ።

ሌላም ሌላም ብዙ ትርጉም አለኝ። ብቻ እዚህ ላይ ቢበቃኝ መልካም ነው።

ቀ ከሰው ልጅ ተፈጥሮ የሚገርምህን ብትነገረኝ?

ሞት፡- ከሰው ልጅ ተፈጥሮ የሚገርመኝ ሞኝነቴ ነው። ተመራመርኩ፣ ዐወቅኩ፣ መጠቅኩ፣ ጨረቃ ደረሰኩ፣ እንዲያውም አሁን አሁን ማን ነፍሱ ልሠራ ነው እያለ የሚሮክረው ሰው ራሱን ሳያውቅ ቀርቶ መሞኘቱ ይገርመኛል። ከአጠገቡ ጓደኛውን ሰወሰደው እኔ መኖሪትዝ የማይለው በአጥቢያው የጌታው ሥጋና ደም ሲፈተት ልቀበል ብሎ የማይሰብ፣ አምላክ እንዳለው የሚረሳ፣ በዓለም ሁሉ ወንጌል የተሰበከ ሲያልፍ የማይነካው፣ እንዲህ ያለ

ከሞት ጋር የተደረገ ቃለ መጠይቅ
ከባስልዮስ ዘቂሣርያ

ፍጡር ሞኝ አይደለም? እናንተስ በዚህ ምድር የምትኖሩት አርባ፣ ሃምሳ፣ ስድሳ ዓመት ደግሞ ዘጠና ነው። እስቲ ከዚያ በኋላ የት እንደምትሄዱ ንገረኝ? በዚህ ዓለም የምትኖሩት ጥቂት በወዲያኛው ዓለም የምትኖሩት ግን እልፍ-አእላፍት ወትእልፊት..... ምን ተቆጥሮ? ታዲያ እንዴት ሰውን ያህል «ዐዋቂ» ፍጡር ዘመን የማይቆጠርለትን ደስታ ዘመን በሚቆጠርለት ጊዜያዊ ነገር ይለውጣል?

እግዚአብሔር የለም እያለ ሲያሾፍ የነበረውን ስንት ትዕቢተኛ እያጣደፍኩ ወስጄ ለሰማያዊ ፍርድ ሳቀርበው የነበረው ጭንቀትና የነበረው ውጥረት፣ የነበረው ለቅሶ-ኢዲያ ሰው ማለት ማሽላ ነው። ይስቃል-ያራል። ለምን ትሞኛላችሁ። የፈለጋችሁትን ያህል ተደሰቱ፣ ብሉ ጠጡ፣ አገጡ፣ ሥልጣን ያዙ፣ ግዙ፣ ንዱ ለንጂ ከኔ እጅ አታመልጡ፣ ጭብጥ ጭብጥ ብጥ፣ ኩምትር ኩምትርትር አደርጌ አፋፍሼ ስወስዳችሁ በኋላ ቀዋውን እንዳየ ሕጻን ልጅ ልትቀ

ለጨለጫዬ ምንድነው ኩራቱ ትዕቢቱ!

አሁን ያ አጋጣ /1400-1532/ እንዲያ ሕዝቡን ሁሉ መከራ ሲያሳይ፣ በእግዚአብሔር ላይ ሲቀለድ ኖረና በእጅ የገባ ጊዜ «በውኑ ሞት እንደዚህ መራራ ነውን?» ብሎ ዐረፈው፣ ፊሪ ሁለ! ቀድማችሁ አትዘጋጁም! ብቻ ብዙ አስለፈለፍኩኝ። የሚገርመኝ ሞኝነታችሁ ነው።

ቀ ለመሆኑ መኖሪያህ የት ነው?

ሞት፡- የት ይመስልሃል? እንደናንተ እንደናንተማ ሩቅ ነኝ። ሞኝ ሁለ! ከጎናችሁ ነኝ። ካጠገባችሁ ነኝ። አንዳንድ ራሳ ላይ ወይም መቃብር ሥፍራ ብቻ ያለሁ ይመስለዋል። አይ ሞኝ! ስትበል፣ ስትጠጡ፣ ስትጸልዩ፣ ስትጸሙ እታዘባለሁ። እኔ ከሰው ርቀ አላውቅም። እናንተ ግን ትረሱኛላችሁ። መኖሪያም ትዝ ስለማይላችሁ ዘላለም በዚህች ምድር ትኖሩ ይመስል ካለ ሥጋ ፈቃድ ሌላ አይታያችሁም አንዳንድ ጊዜ ታሳዝኑኝና በባሽታ፣ በጓደኛ ሞት፣ ወዘተ አስደነግጣችኋለሁ ምን ያደርጋል? «ታሞ የተነሣ እግዚርን ረሳ» ነው። ወዲያው ትረሱኛላችሁ። ሰው ሞትን ይረሳል እንጂ ሞት ሰውን አይረሳም።

ቀ በጣም የተደሰትክባቸው ቀናት ካሉ ብትጠቅሱልኝ?

ሞት፡- አሉ። እጅግ በጣም። ቃየል አቤልን ሲገል፣ የሰው ልጅ በኃጢአቱ በንፍር ውኃና በእሳት። ተቃጥሎ ሲጠፋ፣ ከእሥራኤል በአንድ ቀን 24 ሺህ ሰው ሲረገፍ... ምንን ልዘርዘርህ ያን ቀን እየረኘ ደቅኩ ሳግዝ ነው የዋልኩት።

ቀ ዛሬ ዛሬስ በምን ትደሰታለህ?

ሞት፡- አሁን አሁንማ ከማዘንበት የምደሰትበት ይበሃል። በነፋቄና በክህደት ስትያዙ፣ በዝመት፣ በአሸሽጌ ገዳሚ፣ በስርቆት ወዘተ... ስትዋጡ ፈሽታ ነው ደስታ። ብቻ ይችን ምሥጢር ለማንም ትንፍሽ አትበል።

ቀ ወገንነትን አለህ ወይስ አንድ ብቻ ነው?

ሞት፡- አለኝ።

◆ እስቲ ዘርዘሪህ ንገረኝ?

ሞት፡- ሁለት ዓይነት ዘር አለኝ። የመጀመሪያው ሞት ሥጋ ይባላል። ሁለተኛው ደግሞ ሞተነፍስ፤ ሞት ሥጋ ለማንም የማይቀር ቅዱሳን እንኳን የሞቱት ሞት ነው። የነፍስ ከሥጋ መለየት ማለት ነው። ሞት ነፍስ ግን በራሱ ሁለት ወገን አለው። አንደኛው በዚህ ዓለም በጋ ጠኢት የምትሞቱት ሞት ነው። ሰው ጋጠኢት ከሠራ ሞት ማለት ነው። ለአንበሳ መምተር አትበለኝና፡- የጠፋው ልጅ ወደ አባቱ ሲመለስ «ይህ ልጅ ሞቶ ነበር ደግሞም ሕያው ሆነ» ሲል አባቱ ተናገሮአል። /ሉቃ 15፥24/ ነገር ግን በእኛ ሥጋ አልሞተም ነበር። ጋጠኢት ስለሠራ ከአባቱ ቤት ስለሌለበት ግን እንደ ሞተ ተቆጠረ። ከንስሐ፣ ከሥጋወደሙ በጠቅላላው ከነገር ቤተክርስቲያን መራቅ የቆም ሞት ይባላል። ሞኝ ሁላ! እናንተ ሙታን ሙት ልትቀብሩ ጥሩንባ ነፍታችሁ ደረት እየደቃችሁ «ዋይ ዋይ የት ትሄዳለህ?» ትላላችሁ። በናንተ ቤት እናንተ ሕያው ሆናችሁ ሙት ትላላችሁ። መቅበራችሁ ነው? ማቴ8፥22። እናንተ ራሳችሁ ከሞታችሁ ሰንት ዘመን ዐለፈ። ይልቅ ጉበዝ ከሆናችሁ፣ ጥሩንባ አስነፉና ወዳጅ ዘመድ ስብሰባችሁ ለራሳችሁ አልቅሱ። /ሉቃ 23፥29/ ዝንጀሮ የራሷ መላጣ አይታይት በሰው መላጣ ትሰቃለች አሉ፤ እኔኩ የእገሌ ሀገር ሕዝብ ሠላሳ ሚሊዮን፣ አርባ ሚሊዮን፣ አሥር ሚሊዮን ስትሉ ትገርሙኛላችሁ? እንኳን ሠላሳ እና አርባ አንድ ሚሊዮን ሰው ይገኛል? ዕድር ያላወቀው፣ ሠፈር ያልቀበረው አሁንም ከራሽን ያልተሠረዘ ሰንት ሚች አለመሰለህ አለ!

ሁለተኛ ሞት ነፍስ በገሀንም ነው። በዚህ ዓለም እያለ በቁሙ የሞተ ሰው የተሰጠውን ጊዜው ተጠቅሞ ወደዚያ ወደጠላቱ ወደ ንስሐ ካልቀረበ የዘላለም ሞት አይቀርለትም፤ በሰማይ የሚሄደው በምድር ያስታውቃል። እያላችሁ ትገጥሙ የለ የዘላለም ሞት፤ ለቆም ሞት ታላቅ ወንድም ነው።

እነ ማርያም እንተ እፍረት፣ እነ መግደላዊት ማርያም፣ እነ ቅዱስ ጳውሎስ፣ እነ ማርያም

ግብጻዊት፣ እነ ሙሴ ጸሊም፣ እነ ሐዋርያው ናትናኤል፣ እነ ፊያታዊ ዘየማን አመለጡኝ። ከቆም ሞት ወደ ዘላለም ሞት ልወስዳችው ነው ስል፣ በንስሐ መንገድ ሾለኩብኝና ወደ ሕያዋን መንገድ ገቡ። ወይ ነደ!

◆ ሰዎችን እንዴት ትመለስታቸዋለህ?

ሞት፡- ሰው ማለት በሰው ሀገር ድርቅ ያለ ፍጡር ነው። የናንተ ሀገር እኩ በገንት በመንግሥተ ሰማያት ነው። ወደዚህ የመጣችሁት በጋጠኢታችሁ በገዛችሁ ነው። ድርቅ ስትሉ ትገርሙኛላችሁ። አንድ መንገድኛ በሰው ቤት ገብቶ በእንጀራውም በወጡም ልዘዘበት፣ በሰው ገንዘብ ልዘናና ልደሰት፣ አርፌ ልተኛ አትቀስቅሱኝ ቢል ምን ትለዋለህ? እናንተም ወደዘላለማዊ ቦታችሁ የምትሄዱ መንገዶች ናችሁ። ይህ ኑሮአችሁ የእንግድ ነት ኑሮ ነው። /ዘፍ47፥9/ ግን «እንግዳ ሆነሽ ትመጡ ባለቤት ሆነሽ ትቆጭ»

◆ -ሞትን ቀምጥህ ታውቃለህ? ሞት፡- አዎ።

◆ መቼ? ሞት፡- ወልደ ኦምላክ በሞቱ ገድለኛል።

◆ ታዲያ አሁን እንዴት ትኖራለህ? ሞት፡- ጥንት የነበረው አባቴ እንደፈለገ የሚገዛ የሚነዳ ነበር። ሰውን ሁሉ ወደ ሲኦል ሲያግዘው ኖረ። በኋላ ግን ወልደ ኦምላክ በሞቱ ከገደለው በኋላ የለሁት ሞት ልታሸንፉኝ የምትችሉ ደካማ ፍጥረት ሆኜ ቀረሁ። እናንተም የተሸናፊ ተሸናፊዎች ናችሁ።

አሁን ታዲያ ያሸነፍኩትን ሰገዛ፣ ያሸነፈኝም ሲገዛኝ እኖራለሁ። /1ቆሮ15፥54-55/

◆ እስቲ ከአስቂኝ ገጠመኞችህ አጫውተኝ?

ሞት፡- አንድ ንፋግ ሰው በአንድ ሀገር ውስጥ ይኖር ነበር። አራጣ እያበደረ ድኻ እያሰቃየ፣ ደካማ

እንደሚባለው መንገዳችሁን ትታችሁ እዚህችው እንቅር ስትሉ ታስገርማላችሁ። ላይቀርላችሁ ዕዳ ምናለ አጉል ባትባክኩ። ሰደተኛ መጸተኛ ቤት ልሥራ፣ ዘር ልዘራ አይልም። ከአንዱ ተጠግቶ ቀን እስኪያልፍ ይቆያል። የሥጋ ቤት ልሥራ የጋጠኢት ዘር ልዘራ ማለታችሁን ትተው ሥጋችሁን ለነፍሳችሁ አስጠግተው ስንቶቹን አምልጠውኛል። ወይኔ ያባቢላ ልጅ! ለዚህ ነው ሰው ማለት በሰው ሀገር መጥቶ ድርቅ ያለ ፍጡር ነው ያልኩህ።

◆ ሰዎች ለምን ይፈሩሃል?

ሞት፡- እግዚአብሔርን ስለማይፈሩ

እየቀማ ሀገሩን አስጨነቀው። በመጨረሻ ሰው ሁሉ ተሰብስቦ ይህ ሰው ካልሞተ ጤና እናገኝም አሉና፣ የራሳ ሳጥን ገዝተው ሰውየውን ተጋግዘው ገንዘው ከከተቱት በኋላም «አቶ እገሌ ሞቷልና አቃብሩን» ተብሎ በጥሩንባ እየተለፈፈ ሠፈርተኛው ግልብጥ ብሎ ወጣ። ደረት እየደቁ፣ ሙሽ እያወረዱ ወደ ቀብር ቦታ።

እውየው ሳጥኑ ውስጥ ሆኖ «ኸረ አልሞትኩም ወሽታቸውን ነው» ቢል ማን ሰምቶት፣ መንገድ ላይ ሦስት የመንደር ዳኞች ችሎት ሲያስችሉ ለቀስተኛውን አይኖ «ማን ሞተ» ብለው መጠየቅ። «ነፋጉ ሰውየ» አለ ሠፈርተኛው። «ኸረ ወሽታቸውን ነው አልሞትኩም»

አለ ሰውየው ሳጥኑ ውስጥ ሆኖ። ዳኞቹም ግራ ገባቸው።

«በሉ አንተም ላለ መሞትህ፤ እናንተም ለመሞቱ አስመስክሩ» ተባለ። ሠፈርተኛው አንድ ሆኖ «ሞታል» አለ። ሰውየው ግን ምስክር ከየት ያምጣ። ዳኞቹም «እንግዲያም ሞተሃል ማለት ነው» ብለው አስቀርቶት ይባላል።

«ሳይያዙ ነው ሳይያዙ፤ ከተያዙማ ብዙነው መዘዙ።» የተባለው ለዚህ ነው።

⊕ አሳዛኝ የምትለው ገጠመኝስ አለህ?

ሞታ፡- አዎ። ወልደ እግዚአብሔር ሞቶ ከሥልጣኔ የሻረኝ ጊዜ ።

⊕ ባንተ መዝገብ ቃላት ሃይማኖት፤ ንስሐ፣ ኃጢአት እና ገንዘብን እንዴት ትፈታቸዋለህ?

ሞታ፡- ሃይማኖት፡- የኔን መራር ነት ለቅዱሳን የሚያጣፍጥላቸው ወይን ነው

ንስሐ፡- ከዘላለም ሞት የሚያመልጡበት በር ነው።

ኃጢአት፡- ዓለም ከተባለው ዘማዊ ሰው እኔን በዲቃላነት የምትወልድ ጋለሞታ ናት

ገንዘብ፡- ላላውቀበት ሰዎች እኔን በድካማቸው ውጤት የሚሸምቱበት መሣሪያ ነው።

⊕ የወደፊት ዕጣ ፈንታህ ምንድነው?

ሞታ፡- ኢየሱስ ክርስቶስ ወደዚህ ዓለም በክብር ትሰበኝበት በግርማ መለኮት እስኪመጣ ሰውን ሳግዝ እኖራለሁ። ከዚያ በኋላ ግን እኔም ለመጨረሻ ጊዜ እሞታለሁ።

⊕ ከመሰናበታችን በፊት ለሰዎች ምክር ብጤ አለህ?

ሞታ፡- በሰው ሀገር አትድረቁ፤ አለማወቃችሁን ዕውቁ፤ ሞኝነታችሁን አርቁ።

አመሰግናለሁ።

የግእዝ ቅኔያት

ሥላሴ

/ከመልአከ ብርሃን አድማሱ ጀገበ/

በአልም እስራኤል ለሙሴ ይትገለበብ በሰንዳናት ጸጠተ ብርሃን ጸተት በገጽ አመ ነጽርተ ፈርሁ። ይእዚስ እምገብ ኢኮነ ብርሃኑ ከማሁ እግዚአ ሙሴ ክርስቶስ ለዚህም ምህላሁ በምንት ይትገለበብ ገጽ ዚአሁ? እስመ ከመ መብረቅ በረቀ አልባሲሁ እስከ ሰዕኑ ነጽር ኪያሁ። ትርጉም እስራኤል ትንሽ የብርሃን ቅንጣትን በፊቱ ማየትን በፈሩ በጭታ ኮሞ ልብህላቱን ይሸፍን ዘንድ ሙሴን ለመኑት ዛሬ ግን ብርሃኑ እንደርሱ ካልሆነ ዘንድ የሙሴ ጌታ ክርስቶስ ከርሱ ጋር አብረው ላለት ፊቱን በምን ይሸፍን? እርሱን ማየትን እስኪሳናቸው ድረስ ልብሱ እንደመብረቅ በርቋልና። ምሥጢር ሙሴ ፊቱ ቢያበራ እስራኤል ማየት ስለተሞኘቸው ፊቱን በልብሱ ይሸፍን ነበር። የሙሴ ጌታ ክርስቶስ በደብረ ታቦር ፊቱ እንደመብረቅ ባበራ ጊዜ በምን ይሸፍነው? ልብሱ ራሱ ያበራል ያጎዳል ቃልና! የግእዝ ቅኔያት፣ 12ኛ ክፍል ገጽ 16

በመንገድህ ላትና

በሃይማኖት ጉዞ ፍቅርህን ለንቁ በእምነት ጋሻና ጦር ወገቤን ታተቁ ተስፋን ተላብሽ እውነት ተመርኩዬ ድንግል እመቤቴን አማላጀን ይገባ ቃልህ እየመራኝ በመንገድህ ላትና አንተን የረለገ አያጣህምና። ወንድህን ተፈራ /ቢዳሞ-ላኩ/

ማስታወቂያ

ማህበራችን የ1990 የቀን መቆጠሪያ የያዘ የአዲስ ዓመት ፖስት ካርድ ማላተሙን ለአንባብያን በደስታ ይገልጻል። የግንባራ ቅዱሳን የልማት ክፍል

እኔስ ሰው አማረኝ

እንቶ የተገኘ ያለፈ ፈተና ፍቅርና ትገትናን አንድ አርጉ የያዘ በዓለም ፍቅር ታሥር ልሱ ያልናወዘ ትእዛዙን ሁሉ ሠርቶ የሚያሳየኝ እሱ ተቆጥቦ አታድርግ የሚለኝ እራሱ ተምሮ ለሌላው የሚመክር እኔስ ሰው አማረኝ እውነተኛ መምህር አንደበቴ ያረፈ ከተንኮል ከሐሜት ልቡናው የነጻ ከከህደት ከትዕቢት የእምነት ሰው ሆኖ መንገድ የሚመራኝ የሃይማኖት ጀግና እኔስ ሰው አማረኝ። ከመስፍን ወንድሙ /ድሬዳዋ/

በተዋሕዶ ጽና

የዓለም ፍቅር ስቦት እንደጠፋ ደማስ በመንፈስ ጀምረህ በሥጋ እንዳትጨርስ ሰዶምን አስታውሰህ የኃጢአትን ከተማ እንደሎጥ ሚስት አንተም ልብህ ሳያቅማማ በወረት ጀምረህ በከንቱ እንዳትቀር በልብህ ላይ ይላል የክርስቶስ ፍቅር። እምነት ፋሽን አይደል አይለዋወጥም የጸና ይድናል ቃሉ አይታበልም እናም አልሃለሁ ዛሬም ትናንትና ያለማወላወል በአንዲቷ ጉዳና እስከመጨረሻው በተዋሕዶ ጽና። መ/ር አማረ ጠናጋሻው /ሐርና/

በተነጠቅን ጊዜ

ተርቦ ሊበላ ጴጥርስ ሸቶ ላለ አራት ማዘን ሽማ ፊቱ ከተፍ አለ እጅግ ተጠግቶ በተመሰጠ ሲያየው ልዩ ልዩ እንስሳት የያዘ ሽማ ነው። «ጴጥርስ ሆይ! በል ተካሥ እረድና ብ» የሚል ቃል ሲሞገ ልቡን ፍርሃት መላ «ረታሆይ ይቅርብኝ ይቅርብኝ አይሆንም የሚያፀይፍ ነገር ነክቼ አላውቅም» ሦስቴ ተለመኝ አርዶ እንዲበላ እርሱ ግን ወይ ፍክነት ልክ እንደመተላ ሦስተኛው ልመና ወዲያው አንዳለቀ ያ ታላቁ ሽማ ሐደ ተነጠቀ ረሀቡ በዝቶ ውስጡ እንደታመቀ። እኛም ዛሬ ያው ነን ብሎኝ ጠጡኝ ብሎ ራሱን ሲሰጠን ግብዣውን አቃለን አልቀበል ካልነው በተነጠቅን ጊዜ እጃችን ባዶ ነው። ገብሩ ቀለሙ /አ.አ.ዩ/

እናስተዋውቃችሁ

ከጋይላ አብ ትኩላ-መቐሌ/

በምሥራቅ ትግራይ ከዕደጋ ሐሙሱ ከተማ ምሥራቃዊ አቅጣጫ 23 ኪ.ሜ ርቀት በመኪና፣ ለ4ሰዓት ያህል ደግሞ በእግር ከተጓዙ በኋላ በረሃ ውስጥ የሚገኝ ገዳም ነው። ገዳሙ የተገጸመው በ14ኛው መቐ/ ዘመን ሲሆን፣ የቅድስት ማርያም ቤተክርስቲያን የታነፀው ደግሞ በ15ኛው መ/ክ/ዘ መሆኑ ይነገራል። ይህን አስቸጋሪ በሆነው በረሃ ውስጥ የሚገኘውን ጥንታዊ ገዳም ለመሳለም ጽኑ ሃይማኖታዊ ጥንካሬን ይጠይቃል።

የጉንዳጉንዲ ገዳም በተለያዩ ዘመናት የተሠሩ ሕንፃዎችን በአንድነት አጠቃሎ የያዘ ነው። በመቅደሱ ባለ 4 ዓምደ ወርቅና በተያያዥነት የተሠሩ በርከት ያሉ ሠረገላዎችም ይታያሉ። በመቅደሱ ውስጥ

የገዳሙ አባቶች ለቅዱሳት መጻሕፍት፣ ለንዋይተ ቅድሳትና ለጥንታዊው ያን ቅርሶች የማያደርጉት እንክብካቤ ለሌሎች ገዳማት አርአያነት ያለው መሆኑ ይነገራል።

ከዛሬ 20 ዓመታት በፊት በገዳሙ ውስጥ እጅግ ብዙ መነኩሳት እንደነበሩ በሥፍራው ያሉና በልዩ ልዩ ጊዜ ገዳሙን ጎብኝተው የነበሩ ሰዎች ያስታውሱታል። በ1967 ዓ.ም የገዳሙ መሬት ከተወረሰ በኋላ ግን በየጊዜው በሚከሰተው ረሃብ የተነሣ ዛሬ በገዳሙ የሚገኙት ከ10 ያልበለጡ መነኩሳት ብቻ ናቸው።

ያንን ታላቅ በረሃ አቋርጦ በእምነት ወደ ማርያም ጉንዳጉንዲ ገዳም የሚዘልቀውን ምእመን ድንጋጤ ለማጥፋት አለሁ ወይስ የሌላው ምን እየሠራሁነው? የሚያሰኝ አደጋ በገዳሙ ላይ አንገብ ይታያል።

ከአዘጋጁ- በየቦታው የምትገኙ የቤተክርስቲያን ልጆችና የቱሪዝም ቢሮዎች እንደዚህ ዓይነቱን የቅዱሳት መከናወን ታሪክ ለዘግጅት ክፍሉ በመላክ ለምእመናን በማስተዋወቅ ሥራ የበኩላችሁን አስተዋጽኦ ብታበረክቱልን ለማስተናገድ ዘግጧቸው ነን። ለዛሬው ጋይላ አብ ትኩላን እና የትግራይ ቱሪዝም ቢሮን እናመሰግናለን።

በሃላ አበው

«ከወዴት አገኘኸው...?»

አንድ 78 ዓመት የሆኑ ቸው ኢትዮጵያዊ አባት ትምህርት ቤት ገብተው ሲማሩ አንድ ተማሪ «አባቴ ከአሁን በኋላ ተምረው ሊሾሙ ነው ወይስ ሊክፍሩ በትና ሊታዩበት?» ብሎ ቢጠይቃቸው «አይ የኔ ልጅ! እሾም በት፣ እታይበትና እከብርበት ብዬ አይደለም። ነገር ግን ያ የማይቀረው ሞት ሲመጣ ፣መልአክ ሞትም ይዞ ወደ ፈጣሪ ሲያቀርቡኝ «ወዴት አገኘኸው?» ተብሎ ሲጠየቅ «ከአትሮፍሱ እግር አገኘሁት» ብሎ እንዲመስክርኋኝ ብዬ ነው።» ሲሉ መለሱለት።

የሚገኝበትን ቦታ ያስተካክለ ሰው ዐዋቂ ነው። የኛስ የዘወትር መገኛችን ወዴት ይሆን?

ከዲ. ከፍያለው ጥላሁን /ቅ/ሥላሴ መንፈሳዊ ኮሌጅ/

ጉንዳጉንዲ

/በአደጋ ላይ ያለ ቅርስ/

የአሳተ ገሞራ ፍሕም የሚገኝ ሲሆን መነኩሳቱ ለማዕጠንት አሳት የሚጭሩት ከዚህ አሳተ ገሞራ ነው። የሕንፃው ጠቅላላ አሠራር በተንቤን ከሚገኘውና ከወለት ተፈልፍሎ ከተሠራው ከአባ ዮሐንስ ገዳም ጋር ይመሳሰላል። ይህን የቤተመቅደስ ሕንፃ ያሠሩት አባ ዕዝራ የተባሉ አባት ናቸው።

ከመቅደሱ ቀጥሎ ሁለተኛው ክፍል መቅደሱን በአራት ማዕዘን ከበ፣እያንዳንዱ ዓምድ በነሐስ እንዲገናኝ ተደርጎ የተሠራው ቅኔ ማኅሌቱ ወርዱና ቁመቱ ከመጀመሪያው ሕንፃ ከፍ ይላል። የተሠራውም መቅደሱ ከተሠራ ከ30 ዓመታት በኋላ አባ መዝገበ ሥላሴ በተባሉ አባት ነው።

በዚህ ጥንታዊ ገዳም ከ200 በላይ ታሪካዊ ዓቅዶችን መጻሕፍት በልዩ ጥንቃቄ ተቀምጠዋል።

በአባ መዝገበ ሥላሴ የተሠራው ቅኔ ማኅሌት እዚህም እዚያም ተሰነጣጥቋል። ግድግዳው ዞር በሌልተኛበት የሚል ይመስል ጋደል ብሏል። ወደ ቅኔ ማኅሌቱ የሚገባ ሰው እምነቱ ጠንክር ያለ ካልሆነ በቀር አሁን ካሁን በላይ ላይ ይወድቃል ብሎ መስጋቱ አይቀሬ ነው። የገዳሙ አበው ከዛሬ ነገ ሕንፃው ተንዶ ታሪኩ ይጠፋል ብለው ኑሮአቸው ሁሉ ሥጋት እና ሐዘን የተቀላቀለው ነው።

ቤተክርስቲያን በአርባና በሰማንያ ቀን ከመንፈስ ቅዱስ የወለደቻቸው ልጆች እንዲህ ከመሰለው የከፋ አደጋ ይህንን ታላቅና ጥንታዊ ገዳም መታደግ ካልቻሉ-አለ-በነበረ እየተተካ የአባቶቻችን ሃይማኖትና ታሪክ ወራሾች መሆናችን ይቀርና ቀባሪዎች እንሆናለን።

ምንጭ-የትግራይ ቱሪዝም ቢሮ

እምነት ወለተ ጴጥሮስ

17ኛው መ/ከ/ዘመን/

እምነት ወለተ ጴጥሮስ (አታዮስ)

አባትዎ ባሕር አስገድ እና ትዋ ደግሞ ክርስቶስ ዕብያ ይባላሉ። ትውልድዎ ከዳዋሮ /ምሥራቅ ኢትዮጵያ/ ወገን ነው። ወንድሞቿ የሐንደና ዘድንግል በንጉሥ ሱስን ዮስ ዘንድ ታላላቅ ባለሥልጣናት ነበሩ።

እናትና አባትዎ በሕግ በሥርዓት ካሳደጉዎት በኋላ ለአንድ ትልቅ መኩንን ዳርዎት። ነገር ግን አጼ ያዕቆብ /1588-1595/ ባልዋን በግፍ ስለገደሉባት ሥዕል ክርስቶስ የተባለ የሱስንዮስ የጦር አበጋዝ ቢትወደድ ገብብታ 3ልጆች መውለድዎን ገድሏ ይናገራል። 1ቆሮ 7:39 /ይህ ቢትወደድ ይኖርበት የነበረው ግንብ ቤት ፍራሽ እስካሁን ድረስ በጋይንት-ሰማዳ ይታያል/

ወለተ ጴጥሮስ ከቢትወደድ ሥዕል ክርስቶስ ጋር በሰላም በመኖር ላይ እያለች በመካከላቸው የማይታረቅ ቅራኔ ተፈጠረ። ንጉሡ አጼ ሱስንዮስ የተዋሕዶ ሃይማኖቱን ቀይሮ በሮማውያን በመታለል ካቶሊክነትን ተቀብሎ ዐወጀ። በዚህ ዐዋጅ የተነሣ በንጉሡ ደጋፊዎችና የቀደመ ሃይማኖታችንን አንለውጥም ባሉት መካከል ታላቅ ጠብሆን። የንጉሡ ሠራዊትም በተዋሕዶ ምእመናን ላይ ዘመተ።

ቢትወደድ ሥዕል ክርስቶስ ከዘመቻ ሲመለስ የጳጳሱን የእቡነ ስምዖንን ልብስ እንደ ግዳይ ስለባለንጉሡ ይዘለት መጣ። የሃይማኖት ዋን መናቅ፣ የአባቶቻችን መደፈር የ

ተመለከተው ወለተ ጴጥሮስ እንደ ዚህ ካለው ከገዳ ጋር በአንድ ቤት መኖር አያስፈልግም ብላ ቆረጠች። የምትጠፋበትን መንገድ በድብቅ ከጣና መነኩሳት ጋር መላላክ ጀመረች። የጣና ቁርቆስ ገዳም አበምኔት አባ ፈትለ ሥላሴም ወለተ ጴጥሮስን ይዘዋት እንዲመጡ ሁለት መነኩሳትን ላከ። /በዚያ ጊዜ ልጆቿ ሁሉ ሞተውባት ነበር። /ወለተ ጴጥሮስ ከመነኩሳቱ ጋር መጥፋቷን ያወቀው ቢትወደድ ሥዕል ክርስቶስ ይዘው ያመጡለት ዘንድ አያሌ ሠራዊት ከኋላዋ ሰደደ። ነገር ግን ወለተ ጴጥሮስና ሁለቱ መነኩሳት እልም ባለ ዱር ውስጥ ተደብቀው ስለነበር ሊያገኙ ዋቸው አልቻሉም። ይህ ቦታ እስከ ዛሬ ድረስ «ሳጋ» ወለተ ጴጥሮስ» ይባላል። በኋላ ዘመንም በሰሜን ቤተ ክርስቲያን ተሠርቶበታል።

ከዚህ በኋላ ወደ ደብረ ዕንቁ ገዳም ገባችና ምንኩስናን ተቀበለች። ታላቁ ገድሏ የተጀመረውም ከዚህ በኋላ ነው።

እምነት ወለተ ጴጥሮስ ከምንኩስናዋ በኋላ በመላዋ ሀገሪቱ እየተዘዋወረች ሕዝቡ በተዋሕዶ ሃይማኖቱ እንዲፀና፣ በቅዳሴም ጊዜ ሃይማኖቱን የለወጠው የንጉሡ የሱስንዮስ ስም እንዲደግፍ ታስተምር ጀመር። ብዙ ሰዎችም በትምህርት ዋ ተሰበው በሃይማኖታቸው እየጸኑ ሰማዕትነትን መቀበል ያዙ።

ይህንን የእምነት ወለተ ጴጥሮስን ተጋድሎ የሰማው ንጉሡ ሱስንዮስ ተይዞ በፊቱ ለፍርድ ትቀርብ ዘንድ ብዙ ወታደሮችን በየአካባቢው አሰማራ። በመጨረሻም በሠራዊቱ ተይዞ በሱስንዮስ ፊት ቀረበች። መሳፍንቱ፣ መኳንንቱና ለእንጀራቸው ሲሉ ሃይማኖታቸውን የሸጡ ሊቃውንት በተሰበሰቡበት ትመረመር ጀመር።

ከሳሽዋ «ንጉሡን ካድሽ፣ እግዚአብሔርን ካድሽ፣ ትእዛዙን

እምቢ አልሽ፣ ሃይማኖቱን ዘለፍሽ፣ ሌሎች ሰዎችም ሃይማኖቱን እንዳይቀበሉ ልባቸውን እሻከርሽ» ሲል ከሰሳት። እምነት ወለተ ጴጥሮስ ግን እንደፈጣሪዋ እንደ አየሱስ ክርስቶስ በከላሾቿ ፊት ዝም አለች። ንጉሡም ርቃ እንዳትሄድ ነገር ግን ከቅርብ ዘመዶቿ ጋር ብቻ እንድትኖር /የቁም እሥር/ ፈረደባት።

ሃይማኖት ተንቃ፣ ቤተክርስቲያን ተዋርዳ የመናፍቃን መጫወቻ ስትሆን ማየት የሃይማኖት ፍቅርዋ ያላስቻላት እምነት ወለተ ጴጥሮስ በግዞት መልክ ከተቀመጠችበት ቦታ ጠፍታ ዘኔ ገዳም ገባች። አብረዋትም ወለተ ጴጥሮስ እና እገተ ክርስቶስ የተባሉ እናቶች ነበሩ። በዚያም በገዳሙ የነበሩ መነኩሳትንና የአካባቢውን ምእመናን ስለ ተዋሕዶ ሃይማኖታቸው እያስተማረች በእምነታቸው እንዲጸኑ እየመከረች ጥቂት እንደቆዩት የሚያሳጧትና የሚከሰት ስለበዙ ቦታውን ለቃ ወደ ዋልድባ ገባች። ዋልድባ ገብታ ሱባዔዋን ከፈጸመች በኋላ በገዳሙ የነበሩ አባቶችንና እናቶችን በእምነታቸው ጸንተው እንዲቆዩ ትመክራቸው ጀመር።

አጼ ሱስንዮስ የእምነት ወለተ ጴጥሮስ ተጋድሎ መነኩሳትንና ምእመናንን በሃይማኖታቸው እንዲጸኑ፣ ከክህደታቸው እንዲመለሱ ማድረጉን ሲረዳ ብዙ ተከታታዮች ይልክባት ነበር። በዋልድባ እያለችም የንጉሡ ሠራዊት ሊያኖሯት ስላልቻሉ ወደ ጸለምት አመራች።

በጸለምት የወለተ ጴጥሮስ ትምህርት እንደ ቸቦ እላት ተሰፋፋ። ምእመናን እየወደዱትና እየተቀበሏት ራሳቸውን ለሰማዕትነት አዘጋጁ። ይህንን የሰማው ሱስንዮስ ይህች ቤት እኔ ብተዋት እርስዎ አልተወችኝም፣ እኔ ብምራት እርስዎ ይቅር አላለችኝም አለና የጸለምቱን ገዥ ባላምባራስ ፊላታዎስን

ወለተ ጴጥሮስን እንዲያመጣለት አዘዘው።

እምነ ወለተ ጴጥሮስ በጸለምቱ ገዥ ተይዛ ወደ ሱስንዮስ መጣች። አስቀድመው ሃይማኖቷን እንድትለውጥ ሊያግባቡዋት ሞክሩ። እርሰዋ ግን ጸናች። ሦስት የካቶሊክ ቀሳውስት መጥተው ስለሃይማኖትዋ ተከራክርዋት። ወለተ ጴጥሮስ ግን የሚገባቸውን መልስ ሰጥታ አላፈረቻቸው። በየቀኑ የካቶሊክ ቀሳውስት ሃይማኖትዋን ትታካቶሊክ እንድትሆን በምክርም በትምህርትም ሞክሩ። ይሁን እንጂ ወለተ ጴጥሮስ በዐለት ተዋሕዶ ላይ ተመሥርታ ነበርና ፍንክች አላለችም።

በመጨረሻ አንዱ የካቶሊክ ቄስ «እርስዋን እቀይራለሁ ማለት በድንጋይ ላይ ውኃ ማፍሰስ ነው» ሲል ለንጉሡ አመለከተ። ሱስንዮስ ይኼንን ሲሰማ ሊገላት ቆረጠ። አማካሪዎቹ ግን «አሁን እርስዋን በትገል ሰው ሁሉ በሞትዋ ይተባበራል። ደግሞ ሰው ሁሉ ካለቀ በማን ላይ ትነግሳለህ? ይልቅስ ታሥራ ትቀመጥ» ብለው መከሩት። ንጉሡም ገር በል ወደተባለው በረሃ ሊልካት ወሰነ።

መልክዐ ክርስቶስ የተባለው ዋነኛ የካቶሊኮች አቀንቃኝ ወደ ሱስንዮስ ፊት ቀርቦ «ንጉሥ ሆይ እስኪያልፍ ድረስ እኔ ዘንድ ትክረም። እኔም እመክራለሁ። የፈረንጆቹ መምህር አልፎንስም ሁልቀን መጽሐፍን ያሰማታል። ይህ ሁሉ ተደርጎ አሻፈረኝ ካለች ያን ጊዜ ግዙት ላካት» ሲል ለመነው። ንጉሡም ተሰማማ።

መልክዐ ክርስቶስ ወለተ ጴጥሮስን የካቶሊኮች ጳጳስ ከሚኖርበት ጉንደር አዘዘ ወሰዳት። ሁለቱ ተከታዮቿ ወለተ ክርስቶስና እገተ ክርስቶስ አብረዋት ሰነቁ። ወለተ ጳውሎስ ዛጌ ቀርታለች፤ አልፎንሱ ሜንደዘም ዘወትር እየሄደ የልዮንን ክህደት ያስተምራት ነበር። ንጉሡም ወለተ ጴጥሮስን ወደ ካቶሊክነት መቀየር በየጊዜው ይጠይቃል። የሚያገኘው መልስ ግን ሁልጊዜ አንድነው «በፍጹም»።

ክረምቱ አለፈ። ኅዳርም ታጠነ። ወለተ ጴጥሮስ በትምህርትም በማግባልም ከተዋሕዶ ሃይማኖትዋ ንቅንቅ አልል አለች።

ስለዚህም ወደ ስደት ቦታዋ ገርበል በረሃ በሱስንዮስ ወታደሮች ተጋዘች። ወለተ ጴጥሮስ በቻዋን ገርበል ወረደች። በእርጅና ላይ ያለችው እናቷ ይህንን ነገር ስትሰማ አንዲት አገልጋይ ላከችላት። ቆራጧ ተከታይዋ እገተ ክርስቶስም ወዲያው ወደርሰዋ መጣች።

ገርበል በረሃ ለ3 ዓመት ስትኖር ብዙ ጊዜ ትታመም ነበር። ነገር ግን መከራውን ሁሉ ስለሃይማኖቷ ቻለችው። ከ3 ዓመት በኋላ የሐንሰ የተባለው ወንድሟ ከንጉሡ ልጅ ከፋሲለደስ ዘንድ ቀርቦ እገቱ ትፈታ ዘንድ ለንጉሡ እንዲማልደው ነገረው። ይህ ካልሆነ ግን በመካከላቸው ታላቅ ቅያሜ እንደሚነሣ አሳሰበው። በፋሲል አማላጅነትም ሱስንዮስ መፈታትዋን ፈቀደ።

ከተፈታች በኋላ ደንቢያ ውስጥ ጫንቃ በተባለ ቦታ ተቀመጠች። በስደቱ ምክንያት ቆባቸውን አውልቀው የነበሩት አያሌ መነኩሳትም ስደቱ መለስ ሲል በዙርያዋ ተሰበሰቡ። በኋላም ወደ ጣና ቂርቆስ ተገዛ በአንድ መነኩሴ ቤት መኖር ጀመረች። በዚያ መኖር ለወለተ ጴጥሮስ ደስ አላሰኛትም። ስለዚህም ከንጉሡ አስፈቅዳ ምጽሌ ወደተባለው ደሴት ተጓዘች። በዙሪያዋም አያሌ መነኩሳት ተሰበሰቡ። ነገር ግን መከራ ያልተለየት ወለተ ጴጥሮስ መነኩሴት ክርስቶስ የተባለው ሰው ካቶሊክ ያልሆኑ ምእመናንን አስገድዶ የሚያስጠምቅበት ድብዳቤ ይዞ ወደ አካባቢው መምጣቱን ስለሰማች መነኩሳቱን መክራና አስተምራ ወደየበረሃው ከበተነች በኋላ እርሷም እንደገና ስደት ጀመረች። ተመልሳ ወደ ምጽሌ የመጣችው አገር ሲረጋጋ በ49 ዓመትዋ ነው።

ከስደት ስትመለስ መኖሪያዋ ያደረገችው መንዞ የተባለውን ቦታ ነው። በዚያ ቦታ ላይ በጸሎትና በስግደት ተጠምዳ ኖረች። በምጽሌ ገዳም አብረት የነበረው የደብረ ማርያም አበምኔት አባ ጸጋ ክርስቶስም መጽሐፈ ሐዋን ይተረጉምላት ነበር።

አጼ ሱስንዮስ ምላሱ ተጉልጉሎ ከእግዚአብሔር ቅጣቱን ሲቀበልና የተዋሕዶ ሃይማኖት ስትመለስ አሱን ማርቆስ ግብጻዊ ጳጳስና ተሾመው በ1636 ዓ.ም ወደ ኢትዮጵያ ሲመጡ ከመንገድ ላይ ጠብቃ

ቡራኬ ተቀበለች። ስለሃይማኖቷ በላ ከባላ መለያየቷ እስከ ግብጽ ድረስ መስማቱን ጳጳሱ ነገረዋታል።

ከዚያም ተመልሳ በመንዞ ገዳም በምግባረ ሠናይ ተቀመጠች። ያቋቋመችው ገዳም የወንዶችም የሴቶችም ነበር። ወንዶች መነኩሳት ሲት በወንዶች ላይ መምህርት መሆን የለባትም ብለው ተነሥተው ባት ነበር። ነገር ግን አባ ፈትለሥላሴ የተባሉት አባት በነገሩ ገብተው ጠቡን አበረዱት።

የተዋሕዶ ሃይማኖት ከተመለሰችና አጼ ፋሲል ከነገሠ በኋላ ንጉሡን ለማግኘትና ወንድሞቿንና ዘመዶቹን ለማየት ወደ ጉንደር ከተማ ወጣች። ንጉሡም በታላቅ ክብር ተቀበላት። በየቀኑም ሳያያት አይውልም ነበር። ወደርሰዋ ሲገባም አደግድጎ ነበር። ይህም ስለሃይማኖቷ ክብር ነው።

እምነ ወለተ ጴጥሮስ 24 ዓመት በዓለም፣ 26 ዓመት በምንኩስና ኖራ በ30 ዓመቷ በቆረቆረችው ገዳም ዐረፈች። መታሰቢያዋም ኅዳር 17 ቀን ይከበራል። የተከታይዋ ወለተ ክርስቶስ በዓል ደግሞ ኅዳር 7 ቀን ይውላል።

በሃይማኖት ጸንቶ መጋደል ሴትና ወንድ አይልም። ቤተክርስቲያናችን እንደነ እምነ ወለተ ጴጥሮስ ያሉ አያሌ ልጆች አሏት። የዛሬ ምቹ እገቶችና እናቶችም በምግባር ታንያ፣ በሃይማኖት ጸንቶ በእምነት መጋደልን ከነዚህ እናቶች ሊቀስሙ ይገባል። ጸሎትና በረከታቸው በሁላችን ላይ ይደር። አሜን።

ምንጭ፡-ሥርዓው ሀ/ሥላሴ/ዶ/ር

አማርኛ፣ የቤተክርስቲያን መዝገበ ቃላት ቅጽ 8 ፣ 1986-101 ፣ 1981

ለጋዜጣና ለመጽሔት ደንበኞቻችን በሙሉ

ለመጽሔትም ሆነ ለጋዜጣ ደንበኝነት ገንዘብ በባንክ ወይም በፖስታ ቤት በምትልኩልን ጊዜ መጽሔትና ጋዜጣው እንዲደርሳችሁ የከፈላችሁበትን የባንክ ደረሰኝ ወይም ሐዋላውን ከአድራሻችሁ ጋር እንድትልኩልን በትህትና እንጠይቃለን።

ለመወሰን እንድንችል ምን እናድርግ?

ከጎርጎርዮስ ደጀኔ

ባለፈው እትማችን ስለ ሰማያዊቷ ጥበብ ምንነት እና ስለ ምድራዊቷ ጥበብ ችግሮች እንዲሁም በውሳኔ ወቅት ድርሻ ስላላቸው ነገሮች በሰፊው ተመልክተናል። በዚህ እትማችን ደግሞ ትዳርን በተመለከተ እንደት መው ስን እንደሚገባን እንደሚከተለው ለመመልከት እንሞክራለን።

ትዳርን በተመለከተ ብዙ ሰዎች ለውሳኔ ሲቸገሩ እናያለን። ቢወስኑም አንኳ በጣም እየፈሩና እየተጠራጠሩ በጋራ ልብ ነው። የወሰኑትንም ከግብ ለማድረስ ያለው ችግር እንዲህ በቀላሉ ተዘርዘር የሚያልቅ አይደለም። በጋብቻ ጊዜ ያለው የድግሱና የጥሎሹ ጣጣ ያስደነግጣቸዋል። ከጋብቻ በኋላም ከአቅም በላይ መኖር እና ሌላ ሌላውም የሚፈጥረው ጫና ምንው በቀረብኝ ኖሮ ያሰኛቸዋል። ብዙ ሰዎች ትዳርን ከሩቁ እንዲፈሩትና እንደ ወገኒ ቤትም እንዲቆጥሩት የሚያደርጋቸው ይኸው ነው። ከዚህም የተነሣ «ምን በወጣኝ? ለምን ልታሰር? ይላሉ። እንደነዚህ ዓይነት ሰዎች ማንበራዊ ኑሮ ወይም ሰብአዊ ተፈጥሮ አስገድዷቸው ወደ ትዳሩ ዓለም ሊገቡ ይችላሉ ነገር ግን ይኸንኑ አመለካከታቸውን ይዘው ስለሆነ የሚገቡት ትዳራቸው ከበረዶ ይልቅ ይቀዘቅዛቸዋል። እንደ አባ ጨጓራም ይኩሰኩሳቸዋል።

አንዳንዶች ደግሞ የትዳር ግብ እንደምንም ተሟመተው ቤት መሥራት፣ የቤት ዕቃ ማግለጥ፣ ድል ያለ ድግስ መደገስ፣ ወዘተ... ብቻ ስለሚመስላቸው የሚወስኑት ከዚህ አንጻር ነው። የተቀሩት ደግሞ ምን አለው? ምን አላት? ተባብለው፣ ዘር ቆጥረው ወገን ለይተው፣ መልኩ ወይም መልኳ እንዴት ነው? ተባብለው ነው።

እምነት ላለው ሰው ግን እነዚህ ከላይ የተዘረዘሩት ሁሉ ከትዳር ዓላማ አንጻር ቅድሚያ የሚሰጣቸው አይደሉም። ምክንያቱም የእምነት ሰዎች ምንጊዜም ቢሆን የሚያስቀድሙት መንግሥቱ ንና ጽድቁን ነው። የተቀረው ግን

እንደ ዳረጉት እንደሚጨመርላቸው ያምናሉ። ማቴ 6፡33። ቤት ትዳራቸውን የሚመሠርቱት በዓለት ላይ ነው። እንዲህ ዓይነቱንም ትዳር የሚያፈርስው ዝናብ ጉርፍና ነፋስ የለም ማቴ 7፡24።

ስለሆነም ከዚህ ሁሉ አንጻር ወሰኑን ትዳር ከመሥሪታችን በፊት በትዳር ኃደኛ ምርጫ ላይ የሚከተሉትን መንገዶች ብንከተል የተሻለ ይሆናል።

1ኛ/ ከሁሉ አስቀድሞ ፈቃደ እግዚአብሔርን መጠየቅ ይገባል። ምክንያቱም ገና ከመጀመሪያው ወገድና ሴት አድርጎ የፈጠረ ቀጥሎም ሁለቱን አካል አንድ አካል ያደረገ እግዚአብሔር ነው። ዘፍ1፡27፣ ማቴ19፡4። በዚህ መሠረት ትዳር ማለት ድንቅ በሆነ ምሥጢር ባልና ሚስት አንድ ሥጋ የሚሆኑበት ሕይወት ነው። ኤፌ5፡31-32። ይህም በእግዚአብሔር እንጂ በገንዘብ ብዛት፣ በመልክ ቀናነት፣ በዘመድ ብዛት፣ በሥጋ ዕውቀት፣ በሥልጣንና በጉልበት የሚሆን አይደለም። ስለሆነም ገና ከመጀመሪያው እግዚአብሔርን ወደ ጉን መተው አይገባም፤ በየሐንሰ መልእክት «በእርሱ ዘንድ ያለን ድፍረት ይህ ነው፤ እንደፈቃዱ አንዳች ብንለምን ይሰማናል። የምን ለምነውንም ሁሉ እንዲሰማልን ብናውቅ ከእርሱ የለመነውም ልመና እንደተቀበልን እናውቃለን።» የተባለውን መርሳት እንዲኖርብንም ዮሐ5፡14። ለወንዶቹ ሕዋናችን ለሴቱቹ አዳማቸውን የሚያውቅ እግዚአብሔር በመሆኑ ፈቃደ እግዚአብሔርን በጸሎት መጠየቅ ያስፈልጋል።

2ኛ/ በልቡናችን «ትክክለኛ ሥራ ነው የሠራኛው?» እያልን ደጋግመን ራሳችንን መጠየቅ አለብን። ምክንያቱም ዛሬ ትንሽ ቅር የሚለን ነገር ካለ በኋላ ላይ ከልቡና ዳኝነት ማምለጥ ስለማይቻል ነው። አስተውላችሁ እንደሆነ ብዙ ሰዎች «ምን ያደርግ እሱ፣ ምን ታድርግ

እሷ ጥፋቱ የእኔ ነው፤ ድሮውንም ይህን ሁሉ እያወቅሁ ነው ዓይኔን ጨፍኜ የገባሁበት፤ » እያሉ የሚያማርሩት ለዚህ ነው። በዚህ ነገር ሲጨቃጨቁም «ወደሽ ነው፤ ወደህ ነው፤ ያስገደደህ አለ? ያስገደደሽ አለ?» ሲባባሉ ይደመጣሉ። ከዚህም የተነሣ ለትዳራቸው፣ ለቤተሰባቸው እና ለወገናቸው የማያሰቡ ግድየለሾች ይሆናሉ። ይህም እጅግ አስከፊ ሕይወት ነው። ምክንያቱም «ስለቤተሰቦቼ የማያሰብ ማንም ቢሆን ሃይማኖትን የካደ ከማያምንም ሰው ይልቅ የሚከፋ ነው። ይላልና 1ኛ ጢሞ5፡8።

3ኛ/ በተሰጠን አእምሮ የውሳኔያችን ተፈጻሚነት እንዴት መሆን እንዳለበት ማቀድ አለብን። ማለትም ትዳር ለመምሥረት ያለንን የገንዘብ አቅም እና ሌሎችም ይኸንን የተመለከቱ ጉዳዮችን በማውጣትና በማውረድ ውሳኔያችን «ትክክል ነው? ወይስ አይደለም?» እያልን ማሰላሰል ይጠበቅብናል። ይህም በትዳር ጉዳይና እንደጌታማችን እንድንገነዘብ እና እንድንኖር ይረዳናል። 1ኛ ጢሞ 6፡6፣ ፊል. 4፡11።

4ኛ/ በሁሉ ነገር ከትዳር ኃደኛችን ጋር መጣጣም አለብን ምክንያቱም ዛሬ እንደ ቀላል የቆጠርናቸው ነገር ግን የማንጣጣምባቸውና የማንሰማጣቸው ነገሮች ይኖራሉ። እነዚህም በምርጫችን ላይ ነቀፈታ አና ችግር እንዳያመጡብን በመረጥነው ሰው ሙሉ በሙሉ የተሰማማን መሆናችንን ራሳችን ለራሳችን ማረጋገጥ ይገባናል።

5ኛ/ የመረጥናቸውን የትዳር ኃደኞቻችንን ሁኔታ ያለምንም ማጋነን መመርመር አለብን ምክንያቱም ነገ አብሮ መኖር ከተጀመረ በኋላ ዓይኖችን ሲገለጥ ሌላ ችግር እዳይፈጥርብን ነው። ብዙ ሰዎች የፈለጉት ሰው እጃቸው እስኪገባቸው ድረስ ዐውቀውትም ይሁን ሳያውቁት በጣም ያጋንናሉ።

«አንተን የመሰለ ሰው አንቺ ንም የመሰለ ሰው የለም።» ይባላል። ይሁን እንጂ የፈለጉትን ካገኙ ያለሙትንም ከፈቱ በኋላ ግን ያ የነበረው ማጋነን ሁሉ እንዳልነበረ ይሆናል። ቀጥሎም «እንደዚያ አድርጌ ያጋነኑት ያገነኑት ምን ሆኔ ነው?» ማለት ይከረሳል። በመጨረሻም መቃቃርና አለመስማማት ይመጣል። «ድርድርንም ቢሆን እጅህ እስክታስግባኝ ነበር፤ እጅሽ እስክታስገባኝ ነበር።» የሚለው ጭቅጭቅ ይነግሣል። ስለሆነም አጉል ማጋነንን ትቶ ደካማ ጉንን በመግለጥና በመተማመን መፍትሔውን ከአሁኑ መሻት ያስፈልጋል።

6ኛ/ ውሳኔያችን ከማኅበረሰባችን ባህል አለመውጣቱን ማረጋገጥ መልካም ነው። ለምሳሌ «ቤተሰብ ፈቀደ አልፈቀደ፣ ሽማግሌ ተላክ አልተላከ፣ የምሥራች ተሄደ አልተሄደ፣ ጥሎሽ ተላክ አልተላከ፣ ወዘተ... ምንድነው?» ብለን ትዳር ለመመሥረት መነሣት አይገባም። ምክንያቱም ይዋል ይደር እንጂ በትዳር ውስጥ ጭቅጭቅና ንዝንዝ መፍጠሩ አይቀርም። በሌላ በኩልም ከክርስቲናችን ጋር የማይጋጨ የሀገራችን ባህሎች የእኛነታችን ምልክቶች መሆናቸውንም መርሳት የለብንም።

7ኛ/ ከሁሉም በላይ ከሰው ፍጹምነት መጠበቅ የለብንም። ምክንያቱም እኛም ብንሆን ፍጹማን አይደለንምና። ፍጹምነትንም መጠበቅ በሃይማኖት ብቻ ነው። የቀረ ይቀራል እንጂ በሃይማኖቱ ሕጻጽ ያለበትን ሰው መምረጥ እና አብሮ ለመኖርም መወሰን አይገባም። ከምንግር ሕጻጽ ግን ማንም ቢሆን ነፃ ሊሆን ስለማይችል «ለምን ይሆናል?» ማለት የለብንም።

እነዚህን ከላይ የዘረዘርናቸውን ቁምነገሮች በማጤን የምን ወስናቸው ውሳኔዎች መልካምነታቸው ለማንም የሚያጠራጥር አይደለም። አንዳንድ ጊዜ ግን ነገሮችን ሳናመዛዘን አንዱን ወገን ብቻ በመከተል የምንወስናቸው ውሳኔዎች ትልቅ ችግር ሊያመጡብን ይችላሉ። እነዚህም፡-

1ኛ/ የትዳር ጓደኞችን መንፈሳዊነት ብቻ ተመልክተን ሌሎች ወሳኝ ነገሮችን ሳናጤን ልን

ወስን እንችላለን። ይሁን እንጂ ዛሬ ትኩረት የነፈግናቸው እነዚህ ነገሮችም በነገው ግንኙነታችን ላይ እንቅፋት ሊፈጥሩብን ይችላሉ። ለምሳሌ የዕድሜ መበላለጥ፣ የእውነተኛ ፍቅር አለመኖር፣ ራስን ለማሸነፍ የገንዘብ አቅም ማነስ፣ የጤና መታወክ፣ ወዘተ... ናቸው።

ሀ. የዕድሜ መበላለጥ

በዕድሜ መበላለጥን አንደ ቀላል የሚቆጥሩ ሰዎች አሉ፤ ይሁን እንጂ በዕድሜ በሚበላለሙ ሰዎች መካከል የአስተሳሰብ ልዩነቶች ይፈጠራሉ። ስለሆነም በአስተሳሰባቸውና በፍላጎታቸው ተግባብተውና አንድ ሆነው አብሮ ለመጓዝ በዕድሜ እንዲሁም በዕውቀት የመመጣጠኑ ጉዳይ እጅግ አስፈላጊ ነው። ምክንያቱም ሥጋ ደካማ ስለሆነ ነገ ተነገ ወዲያ መናናቅ ሊመጣ ይችላልና። በነገሮች ካለመግባባት የተነሳም «አንተ ማይም፣ አንቺ ማይም» መባል ይነገሥና ትዳራቸውን ገህነም ያደርገዋል።

ለ የእውነተኛ ፍቅር አለመኖር

የእውነተኛ ፍቅር አለመኖርም በራሱ ችግር ነው። ምክንያቱም በመካከላቸው እውነተኛ ፍቅር ሳይኖር በተለያዩ ተዕዕዎዎች ትዳር የሚመሠርቱ ሰዎች መተሳሰብ ይገባሉናቸዋል። መተሳሰብ ሲገድል ደግሞ መተማመን ይጠፋል። እውነተኛ ፍቅር ሲባልም ፈቃድ ሥጋ ከተፈጸመ በኋላ ወደጥላቻ የሚለወጥ አምኖናዊ ፍቅር ወይም ከጋብቻ በፊት የሚደረግ ዝላይና ዝሙት አይደለም። መተሳሰብ ያለበት የአብሮሃምና የሣራ፣ የሐናና የኢያቄም፣ የይስሐቅና የርብቃ፣ የዘካርያስና የኤልሳቤጥ ፍቅር ነው።

ሐ የአቅም ማነስ ?

የሰው ልጅ ኑሮውን ለማሸነፍ ወጥቶ ወርዶ በወዙ የሚያገኘው ገንዘብ ያስፈልገዋል። ለዕለት ጉርስና ለዓመት ልብስ የሚሆነውን ጥር ማግኘት አለበት። ለቤት ኪራይ፣ ለውጋ፣ ለመብራት እና ለልጆች ማሳደጊያ የሚሆን የገንዘብ አቅም ለማግኘት ሥራን ሳይንቁ መጣጣር ይገባል። አለበለዚያ ግን በሰንፍና ተጀቡነው ከሰማይ መና መጠበቅ የዋህነት ነው። ከዚህ አንጻር ወደ ትዳር ዓለም ለመግባት የምናቅድ ሰዎች በቅድማያ አቅማችንን ማወቅ አለብን። የመጨረሻ ውሳኔ ከመወሰናችን በፊትም ምንም ይሁን ምን እንደ አቅማችን መኖርን በጸጋ ለመቀበል የሚችል የተዘጋጀ ልብ ያስፈልገናል። አለበ ለዚያ ግን ከገባንበት በኋላ ከአቅም በላይ ለመኖር በምናደርገው ትግል የአቅም ማነስ ይገጥመንና ችግር

ውስጥ እንወድቃለን።

መ. የጤና መታወክ ከሁለቱ አንደኛው በሽተኛ ሊሆኑ ይችላሉ።

በሽታውም በጠበልም ሆነ በሕክምና ሊድንም ላይድንም ይችላል። ታዲያ የሚድነውን ወጥቶ ወርዶ አስታምሞ ለማዳን፣ የማይድነውን ደግሞ ተሸክሞ ለመኖር መዘጋጀት ያስፈልጋል። አለበ ለዚያ ዛሬ በሰሜት ከገቡበት በኋላ በሽታውን በሽታዎን መሰልቸት ይመጣና ችግር ይፈጠራል።

እንግዲህ ከመንፈሳዊነቱ ጋር ዕድሜውን፣ የፍቅሩን፣ የአቅምንና የጤናውንም ነገር አብሮ መመልከት ያስፈልጋል። ስለሆነም «ይኸንን ሁሉ አትለቀሉ? ወይስ አልቸለውም?» ብለን እኛነታችንን መመዘን አለብን። «ኃይል በሚሰጠኝ በክርስቶስ ሁሉን አትለቀሉ?» ፊል 4+13። የሚለውን እየጠቀስን የጥቅስ አንበሳች ብቻም ሆነን መገኘት የለብንም። «በሃይማኖት ብትኖሩ ራሳችሁን መርምሩ፤ ራሳችሁን ፈትኑ።» ይላልና። 2ኛ ቆሮ 13+5።

2ኛ/ በሰሜት ተነድተን

በዓይናችን ፊት መልካም መሰሎ የታየን ብቻ እንፈጽማለን። መንፈሳዊና ማኅበረሰባዊ እሴቶችንም ዘንግተን በይድረስ ይድረስ እንወጥናለን። በኋላም በመንፈሳዊው ሆነ በማኅበረሰባዊ አኗኗራችን እንቅፋት ያጋጥመናል። ለምሳሌ «እግዚአብሔርን አሳታለሁ ወላሂ ትለኛለች አምናታለሁ፣ ታምነኛለች» ብሎ የሃይማኖትን አንድነት ሳይጠብቁ የሚመሠረት ትዳር።

3ኛ/ እንዳንደቻችንም ትዳር

ስንመሠርቱ ከላይ በመግቢያው ላይ ለመጠቀም እንደሞከርነው የምናገኘውን የገንዘብ ጥቅም ብቻ በማውጠንጠን ነው። ይህም ወደ ገንዘብ ድርድር ውስጥ ያገባንና ሕይወታችንን ገህነም ያደርገዋል።

ስለሆነ ክርስቲያኖች በውሳኔ አሰጣጥ ወቅት ጥንቃቄ መውሰድ እንደሚገባን ከላይ ካቀረብነው ዝርዝር ለመረዳት ይቻላል። ለዚህም ራስን በጸሎት መወሰን ትልቅ ድርሻ አለው። ምክንያቱም እግዚአብሔር የሚሰጠን በሙሉ የሚበጀንና መልካም ነውና። ሮሜ 12+2። በጸሎታችንም ጊዜ እግዚአብሔር በሕይወታችን ውስጥ እንዳት ለውጥ እንዲያመጣ ስንጠይቀው ሁሉን ለባን ያደርገልናል። ሮሜ 8+28። ጠቢቡ ሰሎሞን «በፍጹም ልብህ በእግዚአብሔር ታመን፤ በራስህም ማስተዋል አትደገፍ፤ በመንገድህ ሁሉ እርሱን ዕውቅ፤ እርሱም ጉዳናህን ያቀናልሃል።» ያለው ይኸንኑ የሚያጠይቅ ነው። ምሳ 3+5። የእግዚአብሔር ጥርነት የደንገል ማርያም እማላድነት አይለዩ።

ሐመር - ሐምሌ/ነሐሴ 1989 ዓ.ም

«ትንሽ የሚባለውን ሥራ ያላከበረ ለትልቁ አይበቃም.....»
ከቀሪ ማህበራዊ ሥራ

ከአዳም ጀምሮ እስከ ዘመናችን ድረስ የነበሩ ሁሉ «በፊትህ ወዘ እንጀራን ትበላለህ።» በተባለው ትእዛዝ መሠረት በእግዚአብሔር አጋኝነት የዕለት እንጀራቸውን ለማግኘት እንደየችሎታቸው ሲሠሩ ቆይተዋል። ዛሬም በመሥራት ላይ ይገኛሉ። ዘፍ3=19። በተለይም ባለንበት ክ/ዘመን በሰው ልጆች ሕይወት ውስጥ ሥራ ያለውን ታላቅ ድርሻ መግለጹ ለቀባሪ የማርዳት ያህል ነው።

ዛሬ ሁሉም ሥራ ይፈልጋል። ግን ምን ዓይነት ሥራ? ብዙዎችን በሥራ አጥነት ሰንሰለት ያሠረው ይህ ጥያቄ ነው። ማንም ቢሆን ለመኖር መሥራት እንዳለበት ያምናል። የሰው ዝንባሌም ብቻ ሳይሆን አምላካዊ ትእዛዝም ነው። ቅዱስ ጳውሎስም እያንዳንዱ ሰው መሥራት ግድታው እንደሆነ «ለሠራ የማይወድ አይብላ።» በማለት ይገልጻል። እንዲሁም ቀድሞ የነበሩ አበው በሙሉ ምንም ቅሬታ እግዚአብሔር ቢሆኑም ጊዜአቸውን ያሣለፉት በሥራ ነው። መጽሐፍ «የእንቅልፍ ብዛት የተበጫጨቀ ልብስ ያሰለብላል።» እንዲል በንዋመ ሀኪት /በሰንፍና እንቅልፍ/ ተይዘው ሥራ ፈት በመሆን በአእምሮቸው ክፉ ሐሳብ እንዳይመላለስ እራሳቸውን በሥራ ጠምደው ኖረዋል። ለዚህም የጸድቁ አቡነ ተክለሃይማኖትን ገድሎ መጥቀሱ በቂ ነው።

እውነታው ይኼ ከሆነ በአካባቢያችን ሊገኙ የሚችሉ ሥራዎችን መናቅና «መሥራት አሰብኝ፣ ይገባኛል» የምንላቸውን ሥራዎች መወሰን ሥራ የማግኘት ዕድላችንን እንደሚያጠበቅ ማወቅ አለብን። ዋናው ቁምነገር የሥራው በሰዎች ዘንድ መናቅ ሳይሆን ከኃጢአት መንግሥት የራቀና ለኑሮአችን የሚያስፈልገንን ለሚሟላት መቻሉ ነው። ለቀ ነቢያት ሙሴ በንጉሥ ቤት ማደጉን አስቦ ሥራን ሳይንቅ የዮቶርን በጉች መጠበቅን ወደደ።

ዘጸ3=1። የእሥራኤል ንጉሥ የነበረውና እግዚአብሔር «እንደልቤ» ብሎ የተናገረለት ቅዱስ ዳዊትም አስቀድሞ የበጉች እረኛ እንደነበር ቅዱስ መጽሐፍ ይነግረናል። 1ኛ ሳሙ 16÷11።

ዛሬ አንዳንዶች «የተናቀ» የሚሉትን ሥራ መሥራት ራሳቸውን ከክብራቸው ማቀረፍ፣ ዕድላቸውን መስበር፣ የተማሩትን ከንቱ ማድረግ መሰሉ ይታያቸዋል። ይህ አመለካከት ታላቅ ስህተት ነው። ከላይ የተመለከትናቸው አበው ታሪክ እንደሚያስተምረን ያገኙትን ሥራ ሳይንቁ መሥራታቸው ከታላቅ ቅነታቸው አላሳነሟቸውም። በዘመናችንም በጊዜያዊ ችግር ተገፋፍተው ለክፉ ድርጊት ሳይሰለፉ ማንኛውንም ዓይነት ሥራ እየሠሩ ከእግዚአብሔር ቤት ሳይርቁ እራሳቸውንና ቤተሰባቸውን የሚያስተዳድሩ ብዙ ወጣቶች ይገኛሉ። ከነዚህም በአዲስ አበባ ተወልዶ ያደገችው የ23 ዓመቷ ወ/ት ትዕግሥት አበበ እና በእንድብር ተወልዶ አዲስ አበባ ያደገው የ18 ዓመቱ ወጣት በረከት በረዳ የሚጠቀሱ ናቸው።

ትዕግሥት አበበ ከልጅነቷ ጀምሮ ሕመምተኛ እናቷን እያሰታመመች ቤተሰቧን በማስተዳደር ያደገች ናት። ሴትነቷ ለችግር ሳያንበረክባት ቆሎ እየሸጠች የሁለተኛ ደረጃ ትምህርቷን በ1985 ዓ.ም በኮከበ ጽባሕ አጠቃላይ ሁለተኛ ደረጃ ት/ቤት አጠናቅቃለች። ከ1985 ዓ.ም ጀምሮ ጋዜጣ በማከፋፈልና በማዘር ለደንበኞችም በማደል በምታገኘው ገቢ ቤተሰቧን ታስተዳድራለች። ይህን ሥራ እንደት እንደጀመረች ስናትናገር «እኔ ሥራ ላግኝ እንጂ ምንም የምንቀውና የምጠላው፣የወንጀያ የሴት ብዬም የምለየው የለኝም። በመሆኑም ኑሮን ለማሸነፍ ቀደም ሲል ቆሎ እሸጥ ነበር። ለቤተሰቤም ሆነ ለትምህርት ቤት ወጪ የማገኘው ከዚህ ስለሆነ በብዛት እየቆላሁ ለአዛሬዎች እና ወደ ውጪ ለሚ

ልኩ ሰዎች አቀርብ ነበር። የጋዜጣውንም ሥራ የጀመርኩት የግል ጋዜጦች መውጣት እንደጀመሩ ነው። ከቆሎ መሸጡ ይህ ይሻሻላል በማለት ጀመርኩት። ሌሊት 11:00 ወደ አዘጋጆቹ ሄጄ በብዛት እረክብና ለአዛሬዎች አከፋፍላለሁ። እግዚአብሔር ይመስገንና ቤተሰቤን ለማስተዳደር በቂ ነው ለማለት እችላለሁ» ትላለች።

ከዳር ሆነው ሲመለከቱት የትዕግሥት ሥራ ከባድ መሰሎ ይታያል። ነገር ግን «ዛሬ ጉልበት እያለኝ ሠርቼ ራሴን ያልቻልኩ መቼ ልሠራ ነው?» በማለት የተነሣ የሚመጣው ጭንቀትና ተስፋ በመቁረጥ ራሱን የኃጢአት ተገኝ ማድረጉ ነው። ሥራ በፊት አእምሮ ብዙ ነገሮች እንደሚታሰቡ እሙን ነውና። እግዚአብሔር ያልወቀሰውን ማንሣት ባይገባም። በትህትናውና በተነሣህነቱ የሚታወቀው ቅዱስ ዳዊት በሐፀ ዝሙት ሊንደፍና በአንድ ጊዜ ተደራራቢ ብደልን በእግዚአብሔር ፊት ሊፈጽም የቻለው ቀድሞ ያደርግ የነበረውን መልካም ምግባር ትቶ ከታሰተ ጽዮንና ከሠራዊተ ለሥራኤል ተለይቶ ቤት በመዋሉ ነው። /2ሳሙ-11÷2-27/። ራሱን በሥራ ወስኖ እንደ እግዚአብሔር ቸርነት በመልካም ክርስቲያናዊ መንገድ መንዘን የካዛንችሱ ሊሰትሮ በረከት በረዳ ከልምዱ በመነሣት «እስከ ዛሬ ሰምንት ዓመት ድረስ ምንም ችግር አልነበረብኝም። የሚያሳድጉኝ እናት ለዕለታዊ ፍላጎቴም ሆነ ለመንፈሳዊ ሕይወቴ የሚያስፈልጉኝን ሁሉ የሚሉልኝ ነበርና። ትምህርቴን እማራለሁ፣ ለቅዳሴም ሆነ ለሠርክ ጉባኤ ያት ቤተክርስቲያን ሲሄዱ አልለዩቸውም ነበር። ይህ ለዛሬው እኔነቴ በብዙ ጠቅሞኛል። የዛሬ 8 ዓመት ቢያርፉም ተስፋ አልቆረጥኩም። ከእግዚአብሔር እና ቅዱሳኑ ቀጥሎ በሁሉ የሚደርስልኝ ሌላ ሳይሆን ራሴ መሆኔን ተገንዝብኩ። በአቅሚ መሥራት የምችለውን ሊሰትሮኝት

ጀመርኩ። ብዙዎች ሊሰትርነትን ይንቁታል። በኔ አስተሳሰብ አንዳንድ ደች እንደሥራ ከያዙት ከሌብነት በቀር የሚኖቅ ሥራ የለም። «ለዕድሌም አላሰየው» በሚል ግብዝነት መለከፍ ለተሰፋ መቆረጥና ለድህነት ይዳርጋል። «ለከፍተኛ ደረጃ ለመድረስ እና ራስን ለማሻሻል ጊዜን በሥራ ማሳለፍ ከኃጢአት ያርቃል። ከተጉ ግን አንድ ቀን ካሰቡበት መድረስ ይቻላል።» በማለት ይናገራል። በማንበራዊ ሕይወትም በኩል አንድ ክርስቲያን ከሌላው ጋር ሊኖረው ስለሚገባ ግንኙነት እንዲህ ይላል።

«ሰው ብቻውን አይኖርም፤ በተለያዩ መንገድ ከሰዎች ጋር ይገናኛል። እውነትን ካላወቀና ስለ እውነት ካልኖረ ሰዎችን ልምሰል በማለት ራሱን ሊገዳ ይችላል። ይህ ስህተት ነው። ለምሳሌ ከኔ ጋር የሚውሉ የሥራ ጓደኞቼ በእምነት አይመስሉኝም፤ በምግባርም እንለያያለን። ሥራ ስላገናኘን የግድ በእምነት፤ በምግባርም ከሰው ላለመለየት ብዬ ራሴን መጉዳት የለብኝም። ሥራ ፈትተው አላፈ አግዳሚውን የሚተናኩሉም ሞልተዋል፤ «ፋራ» ላለመጣል ዘመኑ ያመጣውን ሁሉ መሥራት እንደማይገባኝ እረዳለሁ።»

ሥራ በመናቃቸው የተነሣ በችግር ተይዘው ከእምነታቸው የሚለዩ ወጣቶች የትዕግሥትና የበረከት ሕይወት አርአያ ሊሆናቸው ይገባል። ከ1985ዓ.ም ጀምሮ የሠርክ ጉባኤያትን በኋላም በሰንበት ት/ቤትና በአካባቢዬ የሚገኙ የጽዋ ማኅበራት እየተሳተፍኩ ነው።

ሥራዬ ፍጫ የበዛበት በመሆኑ ሰፊ ጊዜ የለኝም። ይህ በሰንበት ት/ቤት በሰፋት ለማገልገል ባያስችለኝም በቅርቡ በቅዱስ ማርቆስ ቤተክርስቲያን ለዩኒቨርስቲ ተማሪዎች በሚሰጡት ኮርሶች ላይ ከመሳተፍ አላገደኝም። እንዲያውም ችግር ሲደርስብን ግራ መጋባትና ከቤተክርስቲያን መራቅ ሳይሆን የድሆች መጠጊያ ወደሆነችው ቤተክርስቲያን በመቅረብ ኃዘና ችግርን፤ መግለፅ እንደሚገባ ተምራያ ለሁኑ ትላለች ትዕግሥት።

በርግጥ በዓለም ስንኖር በየጊዜ የሚፈጠሩ ችግሮች በቀጥታም ይሁን በተዘዋዋሪ መንገድ ሊፈትኑን፤ ሊያስጨንቁን ይችላሉ። ለዚህ

ደግሞ መፍትሔ የሚገኘው ከምናምነው ከአምላካችን ከእግዚአብሔር ነው። አንድ ክርስቲያን እግዚአብሔርን ተሰፋ የሚያደርገው በርሱም የሚታመነው ኑሮው በተሰተካከለ በትና ያሰበውን ባገኘበት ወቅት ብቻ መሆን የለበትም። በድሎቱ ጊዜ «ለእግዚአብሔር የሚሳነው ነገር የለም፤» በማለት ሁሉን ቻይ ነቱን ይናገር የነበረ በመከራ ሰዓት ደግሞ «ከእግዚአብሔር እጅ መልካሙን ተቀበልን ክፉ ነገርንስ አንቀበልም?» /አዮ 1-10/ ማለት ይገባዋል። «የመጀመሪያው እምነታችንን እስከ መጨረሻው አጽንተን ብንጠብቅ የክርስቶስ ተካፋዮች ሆነናልና።» /ዕብ3-14/ እንደተባለውም ለሞት በሚያደርስ መከራ ብንያዝ እንኳን ከርትዕት ሃይማኖታችን ወደ ኋላ ልንል አያስፈልገንም።

«ችግራንን ሥራዬን ብቻ እያየሁ ከቤተክርስቲያን መራቅ እንደሌለብኝ አምናለሁ፤ ረድኤትን የማገኘው እግዚአብሔር ሥራዬን ከባረከልኝ እንጂ ከቤተክርስቲያን ርቄ ቀን ከሌለት ስለደከምኩ ብቻ አይደለም። ምንም እንኳን ደህና ገቢ የማገኘው ቅዳሜና እሁድ ቢሆንም በተቻለኝ መጠን ለቅዳሴ አለያም ለሠርክ ጉባኤ ወደ ቤተክርስቲያን እሄዳለሁ። ሥራዬን፤ ኑሮዬን ምክንያት አድርገው ያዘኑልኝ በመምሰል የሚያባብሉኝ ብዙ መናፍቃን አሉ። «ወደኛ ብትመጣ ሥራ እናስገባለን።» በማለት የሞት ግብዣ ያቀርቡልኛል። እምነት እኩ የዘላለም ሕይወት፤ የምታሰገኝ እንጂ በምድራዊ ክብርና ሀብት የምትለወጥ አይደለችም፤» የሚለውን የበረከት በረዳ ምክርብዙ ነገር እንድናስተውል ያሳስባናል።

ሐዋርያው «ሥራ ከቶ ሳይሠሩ በሰው ነገር እየገቡ ያለሥርዓት ከናንተ ዘንድ ስለሚሄዱ ስለአንዳንዶች ስምተናልና።... እናንተ ግን ወንድሞች ሆይ መልካም ሥራን ለመሥራት አትታክቱ።» ብሎ ለተሰሉንቄ ክርስቲያኖች በቃልም በግብርም አስተምሯል። /ተሰሉ-3-6-13/ አባቶቻችንን መምሰል ያለብን በሃይማኖት ብቻ ሳይሆን በምግባራቸውም ጭምር ነው። «እንግዲህ እኔን የምትመስሉ ሁኑ ብዬ እለምናችኋለሁ።» /1ቆር 4-16/ ተብለናልና።

ትዕግሥት «እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ ራሴንና ቤተሰቤን በሚገባ ለማስተዳደር ያገኘሁትን እየሠራሁ ያለሁበትን የኑሮ ደረጃ ማሻሻልና በሚቻለኝ ሁሉ ቤተክርስቲያንን ማገልገል የወደፊት ዓላማዬ ነው።» ትላለች። በረከትም በበኩሉ የወደፊት ዓላማው የተሻለ ሥራ ይዞ ቤተሰቦቹን ከአሁኑ በበለጠ መርዳት፤ ትምህርቱን መቀጠልና ስለሃይማኖቱ በሰፋት ተምሮ ቤተክርስቲያንን ማገልገል እንደሆነ ገልጧል።

በመጨረሻም «ትንሽ» የሚባለውን ሥራ ያላከበረ ለትልቁ አይበቃም። ሥራን በመናቅ በብዙ ድካም ሀብት፤ ንብረቱንና ጉልበቱን ጨርሶ በአስተማሪ ወላጅ ላይ ሽክም ከመሆን ያገኙትን ሠርቶ ራስንም ሆነ ቤተሰብን መርዳት ታላቅነት ነው። በተጨማሪም እያንዳንዱ ወጣት ወደቤተክርስቲያን ሄዶ በሚኖር የሥራ ፍቅር ያድርጋል። ምክንያቱም ቃለ እግዚአብሔር የሥራን ክብርነት ያስገነዝባልና። ሲል በረከት መልእክቱን ለወጣቶች ያስተላልፋል። ትዕግሥት አበበ ደግሞ «ከኃጢአት በቀር ማንኛውንም ዓይነት ሥራ መሥራት ኃጢአት እንዳልሆነ ወጣቶች ወውቀው ሥራን ባይንቁ መልካም ነው። እንዲሁም አንዳንድ ወጣቶች ስንፍናቸውን በመንፈሳዊ ነታቸው እያመካኙ ለመንፈሳዊ ሕይወቱ ስለማይመች መሥራት አልችልም። በማለት ሥራ ሲያመርጡና ሲቸገሩ ይታያል። ይህ ግን ትክክል አይደለም። መንፈሳዊ መሆን የበለጠ ያተጋል እንጂ የሰንፍና ምክንያት ሊሆን አይገባም። በዚያ ላይ ደግሞ ተለፍቶ የሚገኝ ነገር ሁሉ ስለሚያረካ ቁጭብሎ ከመመኘት ከኃጢአት በቀር ያገኙትን ሠርቶ ራስን መቻል ያስደስታል። ስለዚህ ወጣቶች ሥራ ቤታቸው ድረስ እንዲመጣላቸው መጠበቅ ሳይሆን እነርሱ ወደ ሥራ መሄድ እንዳለባቸው ሊያውቁ ይገባል።» በማለት አበከራ ትመክራለች።

«አንተ ታካች /ሰነፍ/ወደ ገብረ ጉንዳን ሂድ መንገዱንም ተመልከተህ ጠቢብ ሁን። አለቃና አሣዥ ገዢም ሳይኖራት መብልዋን በበጋ ታሰናዳለች። መኖሪያም በመከር ትሰበሰባለች። አንተ ታካች እስከመቼ ትተኛለህ? ከእንቅልፍህ ላይ ትነሳለህ? ... እንግዲህ ድህነት ሁን እንደ ወንበዴ ችጋርህም ሰይፍ እንደታጠቀ ሰው ይመጣብሃል።» እንዳለ ጠቢቡ ለሥራ እንትጋ።

የትጉገን አምላክ እግዚአብሔር የሥራን ፍቅር ያሳድርብን።

ከጥንት ዘመን ጀምሮ የሰው ልጅ አንድም በራሱ አልፎ አልፎ በተፈጥሮ አደጋዎች ምክንያት ለተለያዩ ችግሮች ሲዳረግ ኖሯል። በተለይም ከፍተኛ እልቂት ከሚያደርሱበትና ከባድ የታሪክ ጠባባን ጥለውበት ከሚያልፉት መካከል ኢድስን የመሳሰሉ በየጊዜው በወረርሽኝ መልክ የሚኑሩበት በሽታ ዎች ዋናዎቹ ናቸው።

በዘመናችንም የኢድስ ቫይረስ ለመጀመሪያ ጊዜ ከታወቀበት ጊዜ አን ሥቶ እስከአሁን ድረስ በመላው ዓለም ከ20 ሚሊዮን የሚበልጥ ሕዝብ እንደሌለ ከፈና በጽኑ የታመሙትም ከ1.6 ሚሊዮን በላይ መሆናቸውን ዘገባዎች ያስረዳሉ። ከነዚህም ውስጥ ከግማሽ በላይ እንደሞቱ ይገመታል። በዚያምባቢዎቻችን እንኳን በሰዓት እስከ 500 የሚደርሱ ሰዎች ይረገፋሉ። ከዚህም ላይ የበሽታው ስለባ የሆኑት ሕፃናት ቁጥር በቀላሉ የሚገመት አይደለም። የዚህ ዓመት የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት ሪፖርት እንደሚያመለክተው በዓለማችን ከዘጠኝ ሚሊዮን የሚልቁ ሕፃናት በኢድስ ሰብብ ወላጅ አልባ ሆነዋል። ይህም እናት አልባ ከሆኑት

ከፍተኛ ደረጃ ደርሻለሁ ባለችበት ዘመን መድኃኒት አልባ መሆኑ የሚጠቀሱ ናቸው። እንዲያውም የበሽታውን መዛመድ ይቀንሳሉ ተብለው በየመገናኛ ብዙሃኑ የሚነገሩት የኮንዶምን ማስታወቂያ የመሳሰሉት ነገሮች በሽታውን የሚያባብሱት ሆነው መገኘታቸውም ሌላው ችግር ነው። ይህን ያህል ኢድስን በዓለም ሁሉ ተዛምዶ ለቆጥጥር አስቸጋሪ እስከመሆን ያደረሰውና መፍትሔ አልባ ያደርገውም የሰው ልጅ ራሱን በመግዛት ፈንታ ከሕገ እግዚአብሔር ርቆ ወደ ሌላ መፍትሔ ማድላቱ ነው። በመገናኛ ብዙሃን እንደሚሰጠው የትምህርት ብዛትና የማስታወቂያዎች ጋጋታ ቢሆን ኖሮ እስከ ዛሬ ድረስ ኢድስ ከዓለም በጠፋ ወይም ባለበት በቆመ፣ አለምም የመዛመድ ፍጥነት በተገታ ነበር። ይባላል። በጆሮ ይተላለፍ ይመስል፣ የበለጠ ፍጥነቱን ጨምሯል። በተባበሩት መንግሥታት የቅርብ ጊዜ ሪፖርት መሠረትም ስርጭቱ በዓመት 18 በመቶ ማደጉ ይህንኑ ያመለክታል። ለዚህ መፍትሔ አልባ ለሆነው በሽታ መፍትሔ ለሆኑ የሚችሉ ነገሮችን እንደሚከተለው እንመለከታለን።

ከመበላሸቱ የተነሣ ከሀገርና ከወገን ፍቅር ይልቅ ለገንዘብ ፍቅር ተገዛ፣ ለራሱ የሆነውን ሁሉ እያንዳንዱ በመባል የሌሎችን ኑሮ መኖር ወደደ፣ በሀገሩ ሠርቶ ከመኖር ይልቅ ስደትንና ልመናን መረጠ፣ ጨዋነትና በሥርዓት መኖርም ቀርቶ ልቅነትና ሥርዓት አልበኝነት ተስፋፋ። በዚህም የኢድስ መናኸሪያ ለመሆን በቃን።

በመሆኑም በየመገናኛ ብዙሃኑ የኮንዶምን ጥቅም ከመስበክና፣ የኢድስ ቀን መታሰቢያ እያሉ ዳንሰንና ዘፈንን አሳይቶ የወጣቱን ሥጋዊ ፍላጎት ከመቀስቀስ ይልቅ ሕዝቡ ባሕርይውን እንዲለውጥ ማስተማር ይበጃል። በተለይም ሕፃናትን ከሥር ጀምሮ በግብረ ገብ ትምህርት እየኩተኩት ማሳደግ ያስፈልጋል። ትውልዱ ተጣሞ ካደገ በኋላ ለማቃናት ከመቸገር፣ ከቤተሰብ ጀምሮ በትምህርት ቤቶችና በመገናኛ ብዙሃንም ጭምር የግብረ ገብ ትምህርቶችን ማስጠት ይገባል። በሥነ ምግባር ታንጾ ያደገ ትውልድ የሀገርና የወገን ፍቅር ይኖረዋል። ፊሪሃ እግዚአብሔር ያለው ሃይማኖቱንም አክባሪ ይሆናል። ለአልኮልና ዕጽ ሰላሳነትም አይጋለጥም።

መፍትሔ «ለመፍትሔ አልባው»

ጠቅላላ ሕፃናት መካከል 97% የሚሆነውን ይይዛል።

ኢድስ በሃገራችንም መኖሩ ከታወቀበት ከ15 ዓመታት ወዲህ እስከ ዛሬ ከተማን ከገጠር ሳይለይ እያዳረሰና በተለይም ወጣቱን በለጋ ዕድሜው እየቀጨው ይገኛል። ምንም እንኳን በትክክል መናገር ባይቻልም በኢድስ ቫይረስ (HIV) የተለከቱት ኢትዮጵያውያን ቁጥር ከአንድ ሚሊዮን እንደሚበልጥ ይገመታል። በ1994ዓ.ም እ.ኤ.አ የተደረገ አንድ ጥናትም አብዛኞቹ የቫይረሱ ተሽካሚዎች ለጋ ወጣቶች መሆናቸውን ያመለክታል። ከአጠቃላይ ሕዝብ የመጀመሪያውን ደረጃ የያዙት ከ20-29 የዕድሜ ክልል ያሉ ሲሆኑ፣ በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ ከ30-39 ውስጥ ያሉት ናቸው።

ኢድስን ትናንትናና ከትናንት በስተቀር በወረርሽኝ መልክ ተከስተው ብዙ ሕዝብ ከፈጁት በሽታዎች ለየት የሚያደርጉት ብዙነገሮች አሉ። ከነዚህም መካከል የሰው ልጅ ከሕገ እግዚአብሔር ስለራቀ ራሱን መግዛት በተሳነው ዘመን መካካት፣ ዋናዎቹ መዛመድ ያውም ልቅ የግብረ ሥጋ ግንኙነት መሆኑ፣ የየሃገሮቹን አምራች ኃይል የበለጠ ማጥቃቱ እና ዓለም በሥልጣኔ

1. ሕዝቡ የምግባር ለውጥ እንዲያመጣ ማስተማር

ዓለም በተለያዩ ነገሮች ሊጠቃና ኢድስም ይህን ያህል ተስፋፍቶ ለቁጥጥርም አስቸጋሪ እስከመሆን ያደረሰው በለው ልጅ የሥነ ምግባር መበላሸትና ሥርዓት የለሽ መሆን የተነሣ ነው። የሰው ልጅ ከእግዚአብሔር እየራቀና ለመንፈሳዊ ነገሮች ትኩረት እየነፈገ ሲሄድ የማይገቡ ሰይጣናዊ ሥራዎችን መፈጸሙ የማይቀር ነው። «እግዚአብሔርን ለማወቅ ባልወደዱት መጠን እግዚአብሔር የማይገባውን ያደርጉ ዘንድ ለማይረባ አእምሮ አሳልፎ ሰጣቸው።» ሮሜ 1፡28። በእግዚአብሔር አርአያና ምሳሌ በተፈጠረ ክቡር ፍጡር ይፈጸማሉ ተብለው የማይታሰቡ ወንጀሎች ጋር በዓለማችን መበራከት፣ ዝሙትን ከእንስሳት ባልተሻለ ሁኔታ መፈጸም፣ በአልኮልና አደንዛዥ እጾች ሰላሳነት ተጠምዶ የሚያደርጉትን አለማወቅ፣ ወዘተ... የዚህ ውጤቶች ናቸው።

በሀገረ እግዚአብሔርነት ትታወቅ የነበረችው ሀገራችንም ለነገረ እግዚአብሔር ትኩረት ባለመስጠቷ የዚህ እስከፊ ኑሮ ተቋዳሽ ለመሆን በቅታለች። ተሰሎ.4፡2-8። ትውልዱ ከቃለ እግዚአብሔር ከመራቀና በሥነ ምግባር

ራሱን የገዛና ትዳሩንም አክባሪ በመሆን ከኢድስም ይጠበቃል።

በተለይም ቤተክርስቲያን ከመዓል ሕፃናት ጀምሮ የራሷ የሆኑ ትምህርት ቤቶች ቢኖሯትና የንስሐ አባቶችም ከወላጆች ጋር በመመካከር ለሕፃናት ትኩረት በመስጠት በሰንበት ት/ቤት ታቅፈው ቃለ እግዚአብሔርን እየተመገቡ የሚያደጉበትን መንገድ ቢያመቻቹ የወደፊቱን ትውልድ ከኢድስ መታደግ ይቻላል። እንዲሁም ለሕዝቡ በሥነ ምግባር መበላሸት ዋናዎች ምክንያት ከቅድስት ቤተክርስቲያን መረቅ እና የንስሐ አባቶችና የልጆቻቸው ግንኙነት መላላት መሆኑ ይታወቃል። በመሆኑም ንስሐ አባቶች የልጆቻቸውን ክርስቲያናዊ ሕይወት በቅርበት በመከታተል ከቃለ እግዚአብሔር ከንስሐ ሳይርቁ በሥጋ ወደሙ ተወሰነው እንዲኖሩ ማድረግ ይጠበቅባቸዋል። ልጆችም ንስሐ አባቶቻቸውን በዓመት አንድ ጊዜ ለጸበል መርጨት ብቻ በመፈለግ ፈንታ ሊቀርባቸውና በሀዘናቸው፣ በችግራቸውና በደስታቸው ጊዜ ሁሉ ማማከር ይኖርባቸዋል። እንዲሁም ምእመናን በጸሎት፣ ቅዱሳን መጻሕፍት፣ በማንከፍ በልዩ ልዩ የቤተክርስቲያን ሥራዎች ብንተፍ የተቀመጠን ጎረጎሮችን ከማሰብ ጠታው ነበር።

2. ወጣቱን ለዝሙት ከሚገፋፉት ነገሮች መጠበቅ

በዓለማችን ወጣቱን ለተለያዩ ችግሮች እንዲጋለጥና በኤድስም የበለጠ እንዲጠቃ ያደረገው ወደ ጥፋት በተለይም ወደ ዝሙት የሚገፋፉት ነገሮች መጠበቅ አለባቸው ነው። በመሆኑም ወጣቱን ለእንደዚህ ዓይነት ነገሮች እንዳይጋለጥ መታደግ ኤድስን ከምንጨጭ ማድረግ ይሆናል።

ሀ. ልቅ ወሲብን የሚያስፋፋ /Pornography/ ነገሮችን መቆጣጠር

ወጣቶች በሌላ ዕድሜያቸው የሚመለከቷቸው፣ የሚሰሟቸውና የሚያነቡአቸው ነገሮች በሕይወታቸው ላይ ከፍተኛ ተጽእኖ ያሳድሩባቸዋል። ያዩትን የሰሙትን ወይም ያነበቡትን ሁሉ ማድረግ ስለሚወዱና መሞከርም ስለሚፈልጉ ለችግሮች የመጋለጣቸው እድል የሰፋ ነው። ከዚህ አንጻር ልቅ ወሲብን የሚያስፋፋ የቪዲዮ ካሊቶችና ፊልሞች፣ መዳከፍት፣ መጽሐቶች፣ ጋዜጦች፣ ሥዕሎች፣ ማስታወቂያዎች፣ ዝሙትን የሚቀሰቅሱ የሙዚቃ ካሊቶች፣ ወዘተ... ለኤድስ መስፋፋት ከፍተኛ ድርሻ አላቸው ማለት ይቻላል።

በተለይም በአንዳንድ አገሮች ልቅ ወሲብን የሚያስፋፋ ነገሮች /Pornographic Materials/ እንደነፃነትና የሥልጣኔም ምልክትነት መታየታቸውና ከፍተኛ የገቢ ምንጭም መሆናቸው የበለጠ እንዲስፋፋና ከቁጥጥርም በላይ እንዲሆኑ አድርጓቸዋል። በቅርቡ ከኮሚኒስት ርዕዮተ ዓለም በወጡ አገሮች ልቅ ወሲብን የሚያሳዩ ፊልሞች በዛገት እየጨመረ መምጣትም ይህንኑ ያመለክታል። ለምሳሌ በህንጋሪ ብቻ በየዓመቱ ከ150 በላይ የሚሆኑ ሕፃናት ጭምር የሚላተፋባቸው የወሲብ ፊልሞች ይዘጋጃሉ። ይህም ከአውሮፓ 10% ያህል መሆኑ ነው።

በሀገራችንም ከቅርብ ዓመታት ወዲህ የሚታዩ የቪዲዮ ቤቶች መስፋፋትና የወሲብ ጋዜጦች መጠበቅ ከት ወጣቱን ወደ ተለያዩ ወንጀሎችና አመንዘራት እየገፋፋ ይገኛል። በኤድስ የመለከፋፈንም እድል የዚያኑ ያህል አባብሶታል። በመሆኑም እንደዚህ ዓይነት ነገሮች የኤድስን መዛመት ፍጥነት ከመጨመራቸውም አልፎ ትውልድን እንደሚያጠፋ ታወቆ ከፍተኛ ቁጥጥር ሊደረግባቸው ያስፈልጋል። እንደዚህ በፊት በየአዳራሹ ለአንድ ሰዎች በቻ የሚደረገው ማውገዝና ዘመቻ ምንም ዓይነት ለውጥ ሊያመጣ አይችልም። ወላጆችም ለልጆቻቸው በቤት ውስጥ የሚያሳዩአቸው የቪዲዮ ፊልሞች የተመረጡ ለወደፊቱ ሕይወታቸው የሚጠቅሟቸው ቢሆኑ ይመረጣል። እንዲህ

ዓይነት ነገሮችን እንዳይመለከቱ በጉልበት መከላከል ብቻ ዋጋ የለውም። በሥነ ምግባር ታንዎው የሚያድጉበትን መንገድ ማመቻቸት እንጂ። ለምሳሌ መንፈሳዊ ፊልሞችን፣ መዝሙሮችን፣ መጽሐትንና ጋዜጦችን እንዳይዘወትሩ ማድረግ ውጤት ይኖረዋል።

ለ. የአደንዛዥ ዕዎችን መስፋፋት መግታት

ዓላማችንን እያሳሰበ የመጣውና ለአደገኛ ወንጀሎች መጠበቅም ሆነ ለኤድስ መዛመት ከፍተኛ አስተዋጽኦ እያደረገ ያለ ነገር ቢኖር ከአህጉር አህጉር እየተስፋፋ ያለው የአደንዛዥ ዕዎች ዝውውር ነው። በተለይም በእሁኑ ሰዓት የአደገኛ ዕዎች ንግድ በፍጥነት እያደገ መምጣትና ዝቢውም በዓመት እስከ 400 ቢሊዮን ዶላር መድረስና የአንዳንድ አገሮችና የታላላቅ ከበር ቴዎች ዋና የገቢ ምንጭ መሆን ቁጥጥሩን አስቸጋሪ አድርጎታል። የተባበሩት መንግሥታት ድርጅት የዕድሜ ቁጥጥር ፕሮግራም ባወጣው ሪፖርት 5.9 ቢሊዮን ከሚሆነው የዓለም ሕዝብ መካከል 3.3-4.1 በመቶ ያህሉ መደበኛ የአደንዛዥ ዕዎች ተጠቃሚ መሆኑን አስታውቋል። ከዚህ ውስጥ ለምሳሌ 140 ሚሊዮኑ ሕዝብ የሐሺሽ ተጠቂ ነው። እንደገናም ከነዚህ ዕጽሱሰኞች መካከል ከፍተኛውን ቁጥር የያዙት ወጣቶች ሲሆኑ የተቀሩትም ቢሆኑ በሱሱ የተጠቃሚት ከወጣትነት ጊዜአቸው ጀምሮ ነው።

የአደንዛዥ ዕድሰ-ሰኞች እንደዚህ መብዛት ነፍስ ግድያ፣ ዘርፋና አስገድዶ መድፈርን ለመሳሰሉት አደገኛ ወንጀሎች መጠበቅ በሌም ለኤድስ በሽተኞች ቁጥር መጨመር ከፍተኛውን አስተዋጽኦ አድርጓል። ለምሳሌ ከቅርብ ዓመታት ወዲህ በሩሲያ የአዲስ በሽተኞች ቁጥር በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ብቻ ከዚያ በፊት ከነበሩት ዘጠኝ ተከታታይ ዓመታት የበለጠ የሆነው የዕድህ አልኮል ሰ-ሰኞች መብዛት የተነሣ በተፈጠረው ልቅ ወሲብ ነው።

በሀገራችንም የዕድህ ተጠቃሚ ወጣቶች ቁጥር ከዕለት ወደ ዕለት እየጨመረ በመምጣቱ ዳንስ ቤቶች፣ በየመንደሩ ያሉ ቪዲዮ ቤቶችና ትልልቅ ሆቴሎች ዋናዎች የመገበያየት ሥፍራ ሲሆኑ፣ ሻይ ቤቶች፣ የመንደር ኪዩስኮችና አንዳንድ ቤና ቤቶች ሳይቀሩ ለዚህ ተግባር ውለዋል። በዚህም ከፍተኛ እንሰማ የነበረውን የአደገኛ ወንጀሎች ዓይነትና ልቅ የወሲብ ኑሮ በቅርቡ ለመመልከት በቅተናል። በአንዳንድ የአገራችን ትልልቅ ከተሞች የሚታዩ የኤድስ ቫይረስ ተሽካሚዎቹ ቁጥር መጨመርም ከዚህና ከሌተኛ አዳሪዎቹ መብዛት ጋር ይያያዛል።

በመሆኑም ትውልዱን ከኤድስ ለመታደግ የአደንዛዥ ዕዎችን መስፋፋት መግታት ያስፈልጋል። አለበለዚያ በመገናኛ ብዙሃን ከኤድስ መጠበቅ እንዳለበት ብቻ ለወጣቱ ማስተማር ዋጋ የለውም። በዕድ የተመረዘ ትውልድ እንኳን ሌላው የሚገግረውን ሊያደርገው ራሱም የሚያስበውን አይተገብረውም። እርሱ የሚመራው በዕድ፣ የሚገዛውም ለዕድ፣ እንኳን የማስታወቂያ ማስፈራራት መድፍና መትረፍ በተኩስ ጉዳዩ አይደለም። ስለዚህ ከኤድስ በፊት ዕድን ለማጥፋት ተረባርቦ መታገሉ ዘላቂ መፍትሔ ይሆናል።

ሐ. የዳንስ ምሽት ቤቶችን መቆጣጠር

ከቅርብ ዓመታት ወዲህ በሀገራችን ትናንሽ ከተሞች ሳይቀር እየበዙና በአንዳንዶች ዘንድም የሥልጣኔ ምልክትና የከተማነት መለኪያ እየሆኑ የመጡት የዳንስ ምሽት ቤቶች የዕድህ የልቅ ወሲብ ማስፋፋያ መድረኮች፣ የኤድስም መምረቻዎች ናቸው ማለት ይቻላል። በተለይ ምንም ባለቤትና ተቆጣጣሪ የሌለ ይመስል በአዲስ አበባ እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ የነበሩት የዳንስ ቤቶች ለአቅመ ሔዋን ያልደረሱ ሕፃናትን ራቁታቸውን ለዝሙት የሚቸረገሩ ቦታዎች እስከመሆን ድርሰዋል። ሰዎች ወደ አንስሳነት ተለውጠው ሳለናም ጠፍቶ ዝሙት በየአደገባዩ እየተፈጸመ ምኑን ወጣቱ ከኤድስ እንዲጠበቅ ተመክረ! ባዶ ጨኸት ከንቱ ልፋት! «...ከሴት ጋር የሚያመነዘር ግን አእምሮው የጉደለ ነው፣ እንዲሁም የሚያደርግ ነፍሱን ያጠፋል። ቁስልንና ወርደትን ያገኛል...» ምሳሌ 6:32-33። ይልቅስ ለዘለቄታው የኤድስን የመዛመት ፍጥነት ለመቀነስ ከተፈለገ ዳንስ ቤቶችንና ከባሕላችን ውጪ የሆኑ የፋሽን ውድድር ዝግጅትን የመሳሰሉ የዝሙት መድረኮችና ወጣቱንም ወደ ዝሙት የሚገፋፋ ቦታዎችን በመረባረብ ማስወገዱ ይመረጣል።

3. በፍጹም መተማመን ላይ የተመሠረተ ትዳር

ለኤድስ መፍትሔ እንደሆኑ ከሚታመንባቸው ነገሮች መካከል አንዱ የአንድ ለአንድ ትዳር ነው። «የአንድ ለአንድ ትዳር» የሚለው ብቻ ከተወሰደ ከዓለም ሕዝቦች ብዙዎቹ ይሰማሙበታል። አንድ ለአንድ ትዳርም መሥርተው ይኖራሉ። ነገር ግን ስንቶቹ ለትዳራቸው ታማኞች ናቸው? እርሱ ከእርሷ፣ እርሷም ከእርሱ ውጭ ሳይሄዱ የሚኖሩት ምን ያህል ናቸው? ስንል እጅግ በጣም ጥቂት ሆነው ይገኛሉ። የአንድ ለአንድ ትዳር በስምና በሕግ አለ። በእውነተኛ ፍቅር ላይ የተመሠረተ ትዳርና መተማመኑ ግን የለም። ለዚህም ይመስላል ኤድስ

«የአንድ ለአንድ» ትዳር መሥርተው የተቀመጡትንም ላይቀር ለመድፈር የተገደደው። «ከባለትዳሮች» ውስጥ በኢድስ የተለከፉ መገኘታቸውም ለዚህ ማረጋገጫ ነው።

ስለዚህ የኢድስን መዛመቻ ፍጥነት ለመግታት መፍትሔው በወረቀት ላይ የተቀመጠው «የአንድ ለአንድ» ትዳር ላይ የተመሠረተ በሕገ እግዚአብሔር የጻፉ ትዳር ሊኖር ያስፈልጋል። በክርስቲያናዊ ፍቅርና መተማመን ላይ የተመሠረተን ትዳር የቦታ ርቀት፣ የጊዜ ርዝመት፣ ማግኘትና ማጣት አይበገረውም፤ ለአምላኩ የሚታመን ክርስቲያን ለትዳሩ መታመን አያቅተውምና!

ሌላው ችግር ከክርስትናው ውጭ ባሉትና በስመ ክርስትና ቢኖሩም የሌሎችን ባሕል በወረሱት ዘንድ ያለው የአንድ ለአንድ ትዳርን መመሥረት አለመቻል ነው። ሦስትና አራት ከዚያም በላይ የሚያገቡት /Polygamy/ በየጊዜው እያገቡ የሚፈቱት፣ በየሄዳብት ቅምጥ የሚያስቀምጡ ሰዎች የዚህ በሽታ ተጠቂዎች ናቸው።

በሕገ ቤተክርስቲያን ተኩት ኩተው ባላደጉት ወጣቶች የተለመደውና ከጋብቻ በፊት የሚፈጸመው የግብረ ሥጋ ግንኙነት ለኢድስ መዛመት አስተዋጽኦ አድርጓል። አንደኛው ተጠንቶ አልሆነ ሲል ወደ ሌላው ሲኬድ ፕባሽታውን የማስተላለፍ ወይም በበሽታው የመያዝ እድሉ የሰፋ ይሆናል። በተለይም በአሁኑ ሰዓት ያለው ለጋብቻ የመዘገብተና የግብረ ሥጋ ግንኙነት ለመፈጸም የመቻሉ ሁኔታ ያባብሰዋል። ለምሳሌ በከተማው አካባቢ ያሉ ሰዎች ትዳር መመሥረቻ ዕድሜያቸው ከ30-35 ሲሆን በአንፃሩ የግብረ ሥጋ ግንኙነት መፈጸም የሚጀምሩት በአማካይ ከ15 ዓመታቸው ጀምሮ ነው። በእነዚህ ሁሉ ዓመታት የትዳር ጓደኛን ለማግኘት «ለማጥናት» ወይም ራስን ካለመግዛት ከአንዱ ወደ ሌላው ሲሄዱ በበሽታው ሊለከፉ ይችላሉ። በ1994ዓ.ም እ.ኤ.አ በተደረገው ጥናት በቫይረሱ ከተያዙት መካከል ከፍተኛውን ቁጥር የያዙት ከ15-34 ዓመት የዕድሜ ክልል ውስጥ የሚገኙ ወጣቶች የሆኑትም በዚህ ምክንያት ነው። ለዚህ አማራጭ የሌለው መፍትሔ እንደቤተክርስቲያናዊ ሥርዓት የጊዜውን ብቻ ማሰብን ትቶ ራስን በመግዛት ከጋብቻ በፊት ግንኙነት አለመፈጸም ነው። ይህ ሁኔታ አንድም ወጣቶችን የትዳር መመሥረቻ ጊዜ አቸውን በአልባሌ እንዳያሳልፉና በዕድሜ እቸው እንዳያገቡ ያደርጋል፤ አሰያም በሌላ ዕድሜያቸው የግብረ ሥጋ ግንኙነት መፈጸም ጀምረው ኢድስን በመሳሰሉ በሽታዎች እንዳይያዙና ለተ

ለያዩ ችግሮች እንዳይጋለጡ ይጠበቃል። የመንፈሳዊነትም ጥቅሙ እዚህ ላይ ነው፤ ራሱን ገዝቶ ሥጋን ጠብቆ ነፍስን ለክብር ማጠቃት!

4 ሴተኛ አዳሪነትን ለማጥፋት መሞከር

በሌሎች የአፍሪካ አገሮችም ሆነ በአገራችን ለኢድስ መስፋፋት ከፍተኛውን አስተዋጽኦ እያደረገ ያለው የሴተኛ አዳሪዎቹ ቁጥር ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ መምጣት ነው። በህገ-ገራችን በቫይረሱ ከተለከፉት መካከልም አብዛኞቹ ሴተኛ አዳሪዎችና የእነርሱ ደምበኞች መሆናቸው ይህንኑ ያመለክታል። ለምሳሌ በ1988ዓ.ም /እ.ኤ.አ/ በ23 ከተሞች አካባቢ የተደረገ አንድ ጥናት እንደሚያመለክተው ደማቸውን ለናውቅ ከሰጡት ሰዎች መካከል 16.9% ሴተኛ አዳሪዎች፣ 13.0% የከባድ መኪና ሹፊሮች፣ 3.7% ናቸው። እንደገናም በ1989 ዓ.ም እ.ኤ.አ በ8 ከተሞች ብቻ በተደረገ ሌላ ጥናት ይህ ሁኔታ 60% በላይ እንደጨመረ ለማወቅ ተችሏል።

ስለዚህ የኢድስን በፍጥነት መዛመት ስናስብ የሴተኛ አዳሪዎች መብዛትም የበለጠ ሊያስጨንቁን ይገባል። በተለይም በአሁኑ ጊዜ በሀገራችን በትልልቅም ሆኑ በአነስተኛ ከተሞች የሴተኛ አዳሪዎች ቁጥር በከፍተኛ ፍጥነት እየጨመረ ነው። ይህንኑ የሴተኛ አዳሪዎችን ብዛት ለማወቅ በተለያዩ ጊዜያት መከራ ቢደረግም አብዛኞቹ ራሳቸውን ደብቀው ለሚኖሩ ትክክለኛውን ቁጥር ለማወቅ ያስቸግራል። ለምሳሌ በ1973 ዓ.ም በ22 ከተሞች በሠራተኛና ማኅበራዊ ጉዳይ ሚኒስቴር በተደረገው ጥናት መሠረት 37,000 ሴተኛ አዳሪዎች እንደነበሩ ሲታወቅ፣ በ1974 ዓ.ም በአርባናይዘን ፕሮጀክት የተደረገው ጥናት ደግሞ በአዲስ አበባ ብቻ 80,000 ሴተኛ አዳሪዎች እንደነበሩ ያመለክታል። ሌላውን ሁለትተን በአሁኑ ሰዓት በአዲስ አበባ ከተማ ብቻ 100,000 በላይ ሴተኛ አዳሪዎች እንዲሉ ይገመታል።

ከዚህ እንደምንረዳው ችግሩ በየዕለቱ እየጨመረ እንጂ ምንም የመቀነስም ሆነ በአለበት የመቆም ሁኔታ አይታይበትም። እንደዚህም ከቀጠለ በየጊዜው በኢድስ ቫይረስ የሚከፋት ሰዎች ቁጥር በበለጠ ፍጥነት እንደሚጨምር ለመገመት አያዳግትም።

በመሆኑም የኢድስን መስፋፋት ለመግታት ዋነኛው መፍትሔ የሴተኛ አዳሪዎችን ቁጥር በተቻለ መጠን መቀነስ ሲሆን፣ ለዚህም ለሴተኛ አዳሪነት ምክንያት ሊሆኑ የሚችሉትን ነገሮች ማስወገድ አማራጭ የለውም።

ለምሳሌ፡- ብዙ ጥናቶች እንደሚያመለክቱት በሴተኛ አዳሪነት

ከተሰማሩት ውስጥ75 ከመቶ የሚሆኑት ከገጠር ባሎቻቸውን ፈትተው ወደ ከተማ የከበለሉት ናቸው። ትዳራቸውም የፈረሰው በወላጆቻቸው አስገዳጅነት በሕፃንነታቸው ለማያውቁቸውና በዕድሜ ከእነርሱ ለሚበልጡ ሰዎች በመዳራቸው ነው። በተለይም በስሜን የሀገራችን ክፍል ከ7-11 ዓመት ያሉትን ሕፃናት ለታላላቅቻቸውና አያቶቻቸው ሊሆኑ ለሚችሉ ሰዎች መዳር የተለመደ ነው። በዚህ የተነሣ ሕፃናቱ ከብልለው ወደ ከተማ በመግባት አማራጭ በማጣት በሴተኛ አዳሪነት ኑሮ ይሠማራሉ። በጎንደር፣ በትግራይ፣ በወሎና በጎረጃም ከተሞች የተደረገ አንድ ጥናትም እንደሚያመለክተው ከ10 ዓመት በላይ ከሚሆኑት ሴቶች መካከል 32% የሚሆኑት ፈቶች ሲሆኑ፣ ከነዚህም ውስጥ ብዙዎቹ ሴተኛ አዳሪዎች ሆነዋል።

ስለዚህ ለአቅመ ሔዋን ያልደረሱ ሕፃናትን ያለፈቃዳቸው በዕድሜ ለማይመጥኗቸው ሰዎች የመዳሩን ሁኔታ ለማስወገድ ከቤተክርስቲያን ከፍተኛ ጥረት ይጠበቃል። በቤተክርስቲያናችን ሥርዓት መሠረት ጋብቻ ለመፈጸም የግድ ሴቲ ለአቅመ ሄዋን /ቢያንስ 15 ዓመት/ ወንድ ደግሞ ለአቅመ አዳም /ቢያንስ 18 ዓመት/ መድረስ ይኖርባቸዋል። ይህ ሥርዓት በአግባቡ እንዲፈጸም ካህናት የንስሐ ልጆቻቸውን ማስተማር እና ፍቆም በየምክንያቱ እንዳይፈፀም የምክር አገልግሎት መስጠት ይጠበቅባቸዋል።

ከዚህም ሌላ ለሴተኛ አዳሪነት ምክንያት ከሚሆኑት ነገሮች መካከል ሥራ አጥነት አንዱ ነው። በየጊዜው በተለያዩ ምክንያቶች የሥራ አጠች ቁጥር እየጨመረ መምጣት በተዘዋዋሪ መንገድ የሴተኛ አዳሪዎችና ብሎም የኢድስ በሽተኞችን ቁጥር እንዲጨምር አስተዋጽኦ ያደርጋል። በተለይም መሥራት ሲችሉ የሥራ እድል ካለማግኘታቸውና አማራጭ ከማጣታቸው የተነሣ ብዙ እጎቻቸውን ለዚህ አስከፊ ኑሮ ተዳርገዋል። ስለዚህ ኢድስን ለመከላከል ከሚደረገው ጥረት ጌን ለብዙ ችግሮች ምክንያት የሚሆነውን ሥራ አጥነትን ማጥፋት ያስፈልጋል። ለሴተኛ አዳሪነት ከተዳረጉት መካከል 82% የሚሆኑት ከ15 እስከ 39 የዕድሜ ክልል በመሆናቸው የሙያ ሥልጠና ቢሰጣቸው በቀላሉ ወደ ሥራ ሊሰማሩ ይችላሉ። እንደገናም 75% የሚሆኑት ሴተኛ አዳሪዎች ሌላ ሥራ የመሥራት ዝንባሌ እንዳላቸውና ከዚህ ኑሮ መገላገል መፈለጋቸው ትኩረት ቢሰጠው ችግሩን የበለጠ ቀላል ያደርገዋል። ስለዚህ ሥራ አጥተው ለሴተኛ አዳሪነት የተዳረጉትን ወገኖቻችንን ከኢድስ ለመታደግ የገንዘብ አቅሙ ያላቸው ምእመናን፣ የተቻላቸውን ሊያደርጉ ያስፈልጋል።

በሌላም በኩል የተማሪ ዝሙት አዳሪዎች መብዛት ለኢድስ መዛመት ትልቅ አስተዋጽኦ እያደረገ ነው። በጊዜያዊ ጥቅም በመደለልና በሌሎች ሰዎች በመገፋፋት እየተማሩ በዝሙት አዳሪነት የተሰማሩ ወጣቶች ቁጥር ቀላል አይደለም። ለዚህም የጾታና ግብረ ገብ ትምህርቶችን በትምህርት ቤቶች እንዲሰጡ የተማሪዎችም ተመሳሳይ ልብስ /Uniform/ እንዲለቡ በደረገ መልካም ነው። የጥራልም መጥፋት ለሌተኛ አዳሪዎች መበራከት ምክንያት ሊሆን ይችላል። ለዚህም ነው ምንም ዓይነት የኑሮ ችግር ሳይኖርባቸው ወደዚህ አሳፋሪ ሕይወት የተሰማሩ ሴቶች ቁጥር ከፍተኛ የሆነ ነው። በቀድሞ ጊዜ ያሳፍሮ የነበረው ዝሙት አዳሪነት እያደረገ አንድ የተከበረ ሥራ እየተቆጠረ መጥቶ በግላዊ እስከ መፈጸም ድርሷል። ለዚህ ደግሞ ከቤተክርስቲያን መምህራን ብዙ ደጠበቃል። ግብሩ ወደ እንስሳት በመለወጥ ላይ ያለውን ትውልድ በቃለ እግዚአብሔር አስተካክሎ ራሱን እንዲገነግድረግ ያስፈልጋልና።

በተጨማሪም በአሁኑ ጊዜ በኢድስ ምክንያት የሰው ልጅ እርስ በርሱ እየተጨካከነ ነው ማለት ይቻላል። ኢድስ በምን እንደሚተላለፍ ካለማወቅ በፍርሃትና ለራስ በቻ ከማሰብ የተነሳ የኢድስ በሽተኞችን በመርዳት ፈንታ ይሸገባቸዋል፤ ያገልግላቸዋልም። እንዲሁም በኢድስ ወላጆቻቸውን ላሎትና ለተለያዩ ችግሮች ለተጋለጡት ሕፃናትና ወጣቶች ትኩረት ባለመስጠት ችግሩን እየሰማ እንዳልሰማ፤ እያየም እንዳላየ በመሆን ችላ ብሏቸዋል። ርዳታ በደረገላቸውም በጣም አነስተኛና በውጭ ሰዎች ነው። እኛም ለራሳችን ለወገናችን ካልሆንን ከሌሎች ብቻ በሚደረግ እርዳታ ብዙም ለውጥ ማምጣት አይቻልም።

ስለዚህ እንደክርስቲያንነታችን ለሌሎች በሽተኞች እንደምናደርግ የኢድስ በሽተኞችን ተጸይፊን ከሩቅ ሳንሸሸ ቀርቦን እንከባከባቸው በቃለ እግዚአብሔርም እናጽናቸው። ወላጆቻቸውን በሸሽታው ያሎትን ሕፃናትም በመተባበር ለንገራቸው ለንከባከባቸውና ፍቅራችንን ለናሳያቸው ይገባል። በዚህም ከእያንዳንዱ ምእመን በተናጠልና ከቤተክርስቲያንም ከፍተኛ ሥራ ይጠበቃል። በተለይ ካህናትና ሰባኪያነት ወንጌል ምእመንን ከኢድስ እንዲጠብቅ ከግብተማር ጀምሮ የታመሙትን በማጽናናት፤ በጸሎት በማሰብ ትልቅ ለውጥ ማምጣትና መፍትሔ ለሌለውም መፍትሔ ማግኘት ይቻላል።

እንግዲህ ከላይ እንደተመለከትነው የኢድስን መዛመት ለዘለቄታው ለመቀነስ ብሎም እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ ለማጥፋት የአንድ ሰሞን ስብሰባ

ባዎች ማድረግ ብቻ ሳይሆን ወደ እግዚአብሔር በመመለስ ለኑሮ ምክንያት ያስፈልጋል። ለሕገ እግዚአብሔር የሚገኙ ሕዝብ ራሱን በመግዛት ከዝሙት ይርቃል፤ በትዳሩ ይታመናል፤ በየምክንያቱ ለአልኮልና ለዕዕ አይገዛም። ከኢድስም ይጠበቃል። ለዚህም የእግዚአብሔር ችርነት የድንገል ማርያም አማላጅነት አይለዩን።

ምንጭ:-
 -ቴሌ ንጋሪት ቅጽ 321 ቁጥር 1, 1987 ዓ.ም
 - አዲስ ዘመን ጋዜጣ 156ኛ ዓመት ቁጥር 207 ዓርብ ግንቦት 8, 1989 ዓ.ም
 - አዲስ ዘመን ጋዜጣ 156ኛ ዓመት ቁጥር 241 ሐሙስ ሰኔ 1989 ዓ.ም
 - አዲስ ዘመን ጋዜጣ 156ኛ ዓመት ቁጥር 242, ዓርብ ሰኔ 20, 1989 ዓ.ም
 - አዲስ ዘመን ጋዜጣ 156ኛ ዓመት ቁጥር 253 ሐሙስ ሐምሌ 3, 1989 ዓ.ም
 - እርዳታ መጽሐፍት 1ኛ ዓመት ቁጥር 2 መጋቢት 1984 ዓ.ም
 - እርዳታ መጽሐፍት 15ኛ ዓመት ቁጥር 3 ግንቦት 1989 ዓ.ም
 - Addis Tribune, No 223, Friday, January 10, 1997
 - Addis Tribune, No 221, Friday, Dec. 27, 1997
 - Addis Tribune, No 222, Friday, January 3, 1997
 - International Herald Tribune, London, N035, 524, Monday May 19, 1997
 - The Guardian, Vol 156, No 12 Week ending, March 23, 1997
 - TIME, Vol 149, No 12, March, 24, 1997
 - Weekly Epidemiological Report, Vol 65, Page 337 /1990/

ምንተ ንግበር?
ምን እናድርግ?

ጥያቄ 1- የ22 ዓመት ወጣት ስሆን ከሦስት ዓመታት በፊት ጀምሮ በሄድኩበት ሁሉ በሰንበት ት/ቤቶች እየተሳተፍኩና እያገለገልኩ አገኛለሁ። በዘንድ ድር ዓመት እንኳን ምንም ሰንበት ት/ቤት በሌለበት አካባቢ ብመደብም ከወንድሞቼ ጋር ሆነን አቋቋመን እያገለገልኩ ነው። እስከ ሕይወቴ ፍጻሜ እግዚአብሔር በሰጠኝ ጾጋ ባገለግለው ደስ ይለኛል። ነገር ግን አንድ ነገር እፈራለሁ። ከዚህ በፊት የማውቃቸው እኅተኛ ብዙዎቹ ትዳር ከመሠረቱ በኋላ አገልግሎታቸውን አቀመዋል። እንድያውም ሰንበት ት/ቤታቸውን ለአንዲት ቀን አንኳን ዘወር ብለው ያላዩም አሉ። ምክንያቱን ስጠይቃቸው የልጆች እናት ስለሆኑ አንደሆነ ይነግሩኛል። ታዲያ እኔም ከሁለት ዓመት በፊት ቃል ኪዳን የገባሁለት እርጫኛ አለኝ። የሠርጋችንንም ዕለት እየጠበቅን ነው። ቢሆንም የገቡትን እነዳቸውን ሕይወት በመመልከት ትዳርን እየፈራሁት ነውና ምን ይሻለኛል? መንፈሳዊ አገልግሎቴን የግድ እስከ ጋብቻ ዕለት ብቻ ሊሆን ነው ማለት ነው?

ተጨማሪ አለሁና ምክራችሁን ለግሱኝ።

መልስ:- እኅታችን እንዳስተዋልሽው አንዳንድ ወጣቶች በሰንበት ት/ቤት ሲያገለግሉ ያድጉና ካገቡ በኋላ ከአገልግሎት ይለያሉ። ይህ የሚሆነው የሚያገለግሉበትን ዓላማ ባለማወቅና ከድካም የተነሳ ነው። ማንን፤ ለምንና እስከ መቼ ማገልገል እንዳለበት የማያውቅ አንድ ወጣት በየምክንያቱ አገልግሎቱን ቢያቆም አያስደንቅም። ለዚህ ነው ብዙ ወጣቶች ሥራ ማግኘታቸውን፤ አካባቢ መቀየራቸውንና ትዳር መመሥረታቸውን የአገልግሎታቸው መጨረሻ የሚያደርጉት።

እኅታችን እስከመቼ እግዚአብሔርን ማገልገል እንዳለብሽ ከተረዳሽ ትዳርን መፍራት የለብሽም። ትዳር በራሱ ከአገልግሎት አይለይም። መፍራትህ ትዳርን ሳይሆን የራስን ልብ ነው። እንደ ኤልሳቤጥና ዘካርያስ ላሉት ትዳር የአገልግሎት ማጠንከሪያ እንጂ ማብቂያ አይሆንባቸውም። ስለዚህ ዓላማሽ የዘላለምን ሕይወት መውረስ ከሆነ ምንም ነገር ከአገልግሎት ሊለይሽ አይችልም። «ሕልም ተፈርቶ ሳይተኛ አይታደርም።» እንደሚባለው የትዳርን አትፍሪ፤ ትዳር በትዳርነቱ የአገልግሎት እንቅፋት ሊሆን አይችልምና። ከአያይዙ ጉደለት እንጂ። በመሆኑም ይህ ችግር ለወደፊቱ እንዳይፈጠርብሽ ከእርጫኛሽ ጋር ሆኖችሁ በወደፊቱ ክርስቲያናዊ ሕይወታችሁ ውስጥ ስለሚኖራችሁ የአገልግሎት ተሳትፎ በሰፊውና በግልጽነት ተወያዩ። ለሁሉም እግዚአብሔር የጀመርሽውን አገልግሎት እስከመጨረሻው ያጽናልሽ።

ጥያቄ 2- ሃይማኖቴን በሰፊው ካወቅ ሁኝ ጊዜ ጀምሮ የጸሎት መጻሕፍት/ቤደንን የዘወትር ጸሎትን/ ቤተክርስቲያንን በማልሄድበት ጊዜ እንኳን ቢሆን ቤቴ ሆኜ ጸሎት አደርስ ነበር። ከጥቂት ዓመታት ወዲህ ግን በምጸልይበት ጊዜ የተለያዩ ሐሳቦች እየመጡብኝ ተቸገርኩኝ። አንብቤ ሰጨርሰም ዳግም እንዳነብ ይገፋኛል። በዚህም ምክንያት ቤት ውስጥ አደርስ የነበረውን ጸሎት ተውኩት። ይህ ሐሳብ እንዲርቅልኝ እየጸለይኩና ቤተክርስቲያንም እየሄድኩ ነው። ነገር ግን በተጨማሪ እንድህ ዓይነት ሐሳብ ፈጽሞ እንደተወኝ ምን ላድርግ?

መልስ:- እኅታችን አይላ የገጠመኝ ነገር ፈተና መሆኑን ወውቀው የበለጠ በመጸለይዎና ቤተክርስቲያን መሄድያንም ባለማቋረጥ መልካም አድርገዋል። ዲያብሎስ እርሱን የምንቃወም በትና የምናሸንፍበትን ታላቅ ኃይል የምናገኘው በጸሎት መሆኑን ስለሚያውቅ ይህንኑ ትጥቃችንን ሊያስፈታን ወደ ገጽ 31 ዘጅል

ቤተክርስቲያንን ዕወቅ

ባለፈው እትማችን ስለ ኬል ቄዶን ጉባኤ መግለጻችን ይታወሳል። በዚህ እትማችን ደግሞ ከኬል ቄዶን ጉባኤ በኋላ ስላለው ነገር በስፊት ለእንመለከታለን።

መለያየት ከሰይጣን እንደ ሆነ የታወቀ ነው። በመሆኑም የኬል ቄዶን ጉባኤ በአንዲቱ ቤተክርስቲያን ላይ መለያየትን አምጥቷል። ጉባኤው የነገሥታት ፈቃድ የተንጸባረቀበት የሥልጣን ሽኩቻ የታየበት እንደነበር ታሪክ ከትቦት አልፏል። የንጉሥነትን የክህደት ትምህርት በያዘው ጦግር /ደብዳቤ/ ላይ የተመሠረተው የኬል ቄዶን ጉባኤ ኢየሱስ ክርስቶስ በተዋሕዶ አንድ ባሕርይ የሚለውን የሚቃወም በመሆኑ ለመለያየት ምክንያት ሆኗል። ይህም ጉባኤ ዛሬ በዘመናችን እንደ አሸንፎ ፈልገው ለሚታዩት የእምነት ድርጅቶች ፈር ቀዳጅ መሆኑ አሌ አይባልም።

ከኬል ቄዶን ጉባኤ በኋላ ለ150 ዓመታት የህል የነገሡት የቁጥጥንጥንያ ነገሥታት ቤተክርስቲያንን አንድ ለማድረግ ብዙ ጥረት አድርገዋል። ለምሳሌ ከ417-491 ዓ.ም የነገሡው ዘይኑን፣ ከ491-518 ዓ.ም የነገሡው አናስታሲዮስ በተዋሕዶ አንድ ባሕርይ የሚለውን የተዋሕዳ እምነት ተቀብለው፣ ቤተ ክርስቲያንን በሰላም የምትመራ በትን መንገድ ለመፈለግ ተነስተው ነበር። ለዚህም በጎ ፈቃድ መሰናኛ ከሉ የኬል ቄዶን ጉባኤ ውሳኔና የልዩን ጦግር መኾኑን በመገንዘብ የቁጥጥንጥንያው ሊቀ ጳጳስ አባ አጋግቶ ለእና ንጉሡ ዘይኑን ተስማምተው ይህን ለመሰረዝና ቤተክርስቲያንንም ወደ ጥንታዊ የተዋሕዶ እምነቷ ለመመለስ ከአንጸኪያውና ከእስክንድርያው ፓትሪያርክ ጋር ውይይት ጀመሩ።

በዚህ የአጋግቶን የዕርቅ ድርድር የእስክንድርያውም የአንጸኪያው ፓትሪያርክን ተስማምተው ፈርመዋል። በዚህ ጊዜ የሮማው ፓፓ እኔ ሳልጠየቅ ይህ እንዴት ይሆናል በማለት ተቆጥቶ ሊቀ ጳጳሱን አጋግቶ ስንና ንጉሡን ዘይኑንን

አወገዛቸው። በዚህ ምክንያት የሮምና የቁስጥንጥንያ አብያተ ክርስቲያናት ለ30 ዓመታት የህል ተኳር ፈዋል። በነዚህ 30 ዓመታት ውስጥ በሶርያና በአንጸኪያ የቁርሎስን ትምህርት የተቀበሉ፣ በቤተክርስቲያን ትምህርት የበሰሉ፣ ለተዋሕዶ ሃይማኖት ተቆርቋሪዎች የሆኑ እነ ሳቂሮስ ዘአንጸኪያና እነፊልክስቶስ ዘሶርያ ለተዋሕዶ እምነት ለመመስከር በቆራጥነት ተነሡ።

ለ30 ዓመታት የህል ተኳር ፈው የነበሩትን የግሪክንና የሮማን አብያተ ክርስቲያናት ያስማማው ጁስቲን ነው። ጁስቲን የግሪኮች ንጉሥ ይሁን እንጂ ላቲን ከሚናገሩ ሮማውያን የተወለደ በሮማዊነቱ የሚያምን ነበር። ከእርሱ በፊት የነበረውን የዕርቅ መሠረት ሁሉ አፍርሶ

ቤተክርስቲያን ታሪክ /ከኬል ቄዶን ጉባኤ በኋላ/ ከብርሃኑ ገጽ 5

የቁርሎስን ትምህርት የተቀበሉትን ሁሉ የተዋሕዶ እምነታቸውን ትተው የልዩንን ጦግር እንዲቀበሉ በተቻለው ሁሉ ጥረት ጀምሮ ነበር። ነገር ግን ሳይሳካሉት ሞት ቀደመው።

ከጁስቲን ሞት በኋላ ወራሾቹ የተዋሕዶን እምነት ከገጸ ምድር ለማጥፋት ብዙ ሞክረዋል። ግን አልሆኑላቸውም። በዚያ ዘመን መለካውያን የነገሥታትን ፈቃድ ፈጽሟቸው የወቅቱ ሥልጣናቸውን ተጠቅመው በግብጽ በሶርያና በሌሎችም ቦታዎች የሚገኙትን የተዋሕዶ ምእመናንን ለማጥፋት ዘመቻ ጀመሩ። ብዙዎችን ሰየፉ፣ አብያተ ክርስቲያናትንም አቃጠሉ። እንዲያውም “ጀግና የሚወለደው በጦር ማዳ ነው” እንደሚባለው በዚህ ዘመን ነበር ለምሥራቅ ቤተክርስቲያን ታሪክ የጥበቃ ኮከብ የሆነው ያዕቆብ ዘእልበረዲ የተነሳው። ያዕቆብ ዘእልበረዲ ሶርያዊ መነኩሴ

ሲሆን የተወለደው በሰድስተኛው መቶ ክፍለ ዘመን መጀመሪያ ላይ ነው። «እልበረዲ» የቅጽል ስሙ ነው/ በአረብኛ እንደ በቅሎ የሚሰግር ፈጣን ማለት ነው።

ያዕቆብ የተዋሕዶ እምነት አርበኛ ስለነበር በዘመኑ ከነበሩት የፓለቲካና የሁለት ባሕርይ መለካውያን መሪዎች እየተደበቀ ድሪቶ ለብሶ፣ አልባሌ መስሎ የአባቶቹን የእነ አትናቴምስን፣ የቁርሎስንና የዲዮስቆስን እምነት ያስተምር ነበር። የእስክንድርያው ፓትሪያርክ ቴዎዶስቶስ በንጉሡ በጁስቲንያን ትእዛዝ ተይዞ በቁስጥንጥንያ በቁም እስር ላይ ይገኝ ነበር።

የእግዚአብሔር ፈቃድ ሆኖ ያዕቆብ ዘእልበረዲና ፓትሪያርክ ቴዎዶስቶስ በዚያች ከተማ ተገናኙ። ያዕቆብ ለተዋሕዶ እምነት የሚያደርገውን ተጋድሎ በመገንዘብ ፓትሪያርኩ በቁም እስር ላይ እንዳለ እሱንና አባ ቴዎድሮስ የተባለ ንደኛውን በሶርያ ለሚገኙ ሁለት ሀገረ ስብከቶች ኤጲስ ቆጶሳት አድርጎ ሾማቸው። ያዕቆብ ወዲያው እንደ ተሾመ ከእምነት ወንድሙ ጋር ሆኖ ምድረ ሶርያን እየዞረ የተዋሕዶን እምነት ማስተማር ጀመረ። ከትምህርቱና ከምሳሌነቱም የተነሣ ተጻኝሞ የነበረው የተዋሕዶ ሃይማኖት እንደገና አንሰራራ፣ በዚህ አኳኝ ሶርያንና ግብጽን ለአርባ ዓመታት የህል እየተዘዋወረ አስተምሯል። በጉዞውም አብረውት የሚዞሩና የሚረዱት ኮኖብና ኤብጊኒዮስ የሚባሉ ሁለት መነኩሳት ነበሩ።

ምእመናን እየበዙ ትምህርቱ እንደገና እየተስፋፋ በመሄዱ ካህናትና ኤጲስ ቆጶሳትም በብዛት ስለ አስፈለጉት ለእነዚህ ሁለት መነኩሳት የኤጲስ ቆጶስነት ማዕረግ እንዲሰጥላት በግዞት ላይ ወደሚገኘው ወደ ፓትሪያርክ ቴዎዶስቶስ ላካቸው። እነሱም ኤጲስ ቆጶሳት ሆነው ከመጡለት በኋላ ከነሱ ጋር ሆኖ 27 ጳጳሳትና ከአንድ ሺህ በላይ ቀሳውስትና ዲያቆናት ሹመዋል።

የዕቆብ ዘአበረዲ እባት ነቱ ለተዋሕዶ ልጆች ሁሉ መሆኑ ቢታወቅም ገዢ የተጋደለው በመላ ካውያን ዘመቻ መንምና በነበረችው በሶርያ ነው። ይህ ሁሉ ሲሆን የዕቆብ የሶርያን መንበረ ፓትርያርክ ልያዝ አላለም። ሳይሆን ዘአንጾኪያ በመለካውያን ተንኮል ተሰጾ በግብጽ ሲሞት የዕቆብ ከሌሎች ጳጳሳት ጋር በመሆን ስርግዮስ የተባለውን መነኩሲ ፓትርያርክነት ሾሙት። ስርግዮስም ሦስት ዓመት ቆይቶ ዐረፈ። በመንበሩም በተባሕት ያወጣው የተወቀው አባ ጳውሊ ተተካ። የዕቆብ ዘአበረዲ ሐዋርያዊ ተልዕኮውን በብዙ ተጋድሎ ባለመሰልቸት ከፈጸመ በኋላ በ578 ዓ.ም ዐረፈ።

ጥንጥንያ ያሉትን ተዋሕዶዎች እየለቃቀሙ ፈጁቸው። ተዋሕዶዎቹ በዚህ ስቃይ እንዳሉ የተገኘ ጦር መጥቶ ግብጽን ወረራት። በኋላም በ639 ዓ.ም እስላም ዐረቦች መጡ። በዚህ ጊዜ የሮም ነገሥታት ያገዛዝ ቀንበር የሰቀቃቸው ተዋሕዶዎች በራቸውን ከፍተው ጦሩን ተቀበሉ። ግሪኮችና ላቲኖች በሃይማኖት ስም የዘርና የሥልጣን ትግላቸውን ሲያካሂዱ ብዙ ዘመን ቆይተዋል። በ1014 ዓ.ም የሮማው ፓፓ ቤኔዲክቶስ ስምንተኛ በቀኖና ሃይማኖት ውስጥ መንፈስ ቅዱስ «ከአብም ከወልድም የሠረጸ ነው» የሚለውን ሥርዋጽ አስገባ።

ከገጽ 29 የቀጠለ

የተለያዩ መሰናክሎችን ይደረድርበናል። ሁኔታዎች እንዳይመቻቹልንና በሥራ እንድንጠመድ በማድረግ፣ በእርስዎም እንደደረሰው እእምሮአችንን እንዳንሰበሰብ በማድረግ፣ ወዘተ... ይፈታተናል። አእምሮአችንን መረብሽና በጸሎት ሰዓት የተለያዩ ነገሮች እንድናስብ፣ ተስፋ እንድንቆጥ ማድረግ ዋነኛዓላማው ነው። ለምሳሌ እርስዎን የቤቱን ጸሎት አስተዋት። ይህ ለእርሱ ትልቅ ድል ነው። ቀስ በቀስ ደግሞ ከቤተክርስቲያንም ሊያስቀርዎ ይችላልና ከፍተኛ መስጠት አያስፈልገም፤ የጀመሩትን ጠበቅ አድርገው መያዝ እንጂ! ስለዚህ ፈተናው ምንም ያህል ቢባዛ የበለጠ መትጋት እንጂ ውድኃላ ማፈገፈግ የለብዎትም። «ዲያብሎስን ግን ተቃዋሚነት ከእናንተ ይሸሻል። ወደ እግዚአብሔር ቅርብ ወደ እናንተም ይቀርባል።» ያዕ4+8።

የዕቆብ ዘአበረዲ ጦርያዊ

መለካውያን ከኬልቄዶን ውሳኔ በኋላ የርስ በርስ ንትርክና አለመግባባት አጋጥሟቸዋል። በተለይም በኬልቄዶን ውሳኔ ቀኖና 28 ላይ የሠፈረውን ልዩን አላጸድቅ ላቸው በማለቱ ግሪኮች የልዩንን ጠማር በመደገፋቸው እጅጉን ተጸጽተዋል። ቀኖና 28ም ለግሪኮች የእስክንድርያ መንበር እንደሚሰጣቸው የሚናገር ነበር። የሮም መንግሥት ምዕራቡና ምሥራቁ ባንድ ሆኖ በተዋሕዶዎች ላይ መከራ ሲያጸና የነበረውን ያህል ብድራትን የማያስቀር እግዚአብሔር በሮማውያን ላይ የመከራ በትር ማሳረፍ ጀመረ።

በዚያን ጊዜ የግሪክ ቤተክርስቲያን ተቃውሞ አሳሰማችም፤ ከእርባ ዓመት በኋላ በ1054 ዓ.ም ግን ይሰጠናል ብለው የጠበቁት ከሮማ መንበር ሁለተኛ የመሆን ሥልጣን ስለቀረባቸው ሥርዋጹን ምክንያት አድርገው የግሪክና የሮማ አብያተክርስቲያናት በውግዘት ተለያዩ። ከዚያም በኋላ ሁለቱም የየራሳቸውን ቤተሰቦች ይዘው ለብቻቸው በመሆኑ አንዱ ሌላውን መናፍቅ በሚል ስም ይጠራ ጀመር።

በአምስተኛው መቶ ክፍለ ዘመን የሮም ግዛት ምዕራቡ ክፍል እንደወደቀ ምሥራቁ ክፍል ደግሞ በሰባተኛው መቶ ዓመት መጀመሪያ ላይ በፋርስ ተወረረ። የሮም ንጉሥ ከፋርሶች ጋር ተዋግቶ ስለተሸነፉ በጦርነቱ አልረዳችሁኝም በሚል ሰብ በፍልሰጥኤምና በቁስ

ከኬልቄዶን ጉባኤ በኋላ በቤተክርስቲያን ላይ የኑፋቄ እንክርዳድ በመዝራት እውነተኛዎን የክርስቶስ እርሻ ለማበላሸት የጣሩ አያሌ ናቸው። በተለይ ለመለያየቱ ምክንያት የሆነችው የሮም ቤተክርስቲያን ቀድሞም የተመሰረተችው በአሸዋ ላይ ነበርና ለብዙ መናፍቃን መፈልፈል ምክንያት ሆኖ ለች።

ከዚህም ሌላ ይህ ሐሳብ እንዲተዎ:-

1. ከመጸለይ በፊት አእምሮዎን ለመሰብሰብ እንዲረዱ ከመጽሐፍ ቅዱስም ሆነ ከሌሎች ቅዱሳት መጽሐፍ ጥቂት ማንበብና የሚችሉ ከሆነ መዝሙር መዘመር ወይም ማዳመጥ፤
2. በአጠገብም የሚረብሹት ሰው ከሌለ ድምጽዎን ከፍ አድርገው ያሉት መጽሐፍዎን መድገም ወይም በቃል መጸለይ። ድምጹን ከፍ አድርገን በመጸለይ ሌላ የሚረብሽ ነገር ከመስማት ይልቅ የራስን ጸሎት መስማት ይቻላል፤ ሰይጣንን ንም ያርቃል። ስለዚህ ድምጹን ከፍ አድርጎ መጸለይ ጠቃሚ ነው።
3. ሲጸልዩ በማማተብ ይጀምሩ። በቅዱሳን ወይም በጌታ ሥነ-ሥዕልም ፊት ይቀሙ።
4. ከጸሎት ሰዓትም በፊት የሚያነቡ አቸው፣ የሚያዳምጧቸውና የሚመለከቷቸው ነገሮች ተጽዕኖ ሊያሳድሩብዎ ስለሚችሉ የተመረጡ ይሁኑ።
5. ቀጠሮ ይዘው ወይም በወቅቱ የጀመሩትን ሥራ ሳይጨርሱ ወደ ጸሎት አይሂዱ። በመጨረሻም ይህን ፈተና በአንድ ሳምንት ወይም ለአንድ ሁለት ዓመት በቻ ተብሎ በጊዜ ተገደቦ የሚያበቃ ሳይሆን ለረዥም ጊዜ ሊፈታተንም ስለሚችል፤ ሳይታክቱ ዘወትር ይጸልዩ። ቢቻል ከጸምና ከስግደት ጋር ያድርጉት። እግዚአብሔር ይርዳዎት።

ትምህርተ ልሳነ ግእዝ

/በመምህር በትረጠር/

/ተ/ ተባዕታይ፣ /አ/ አንስታይ

ትምህርት 5፤

መራሕያን	ቃለ ግእዝ	ዐማርኛ
1. አነ	ገጸ	ፊት
ንሕነ	ገጸዩ	ፊቱ
አንተ	ገጸኅ	ፊታችን
አንትሙ	ገጸክሙ	ፊታችሁ /ተ/
ውእቱ	ገጹ	ፊቱ
ውእቶሙ	ገጸሙ	ፊታቸው/ተ/
አንቲ	ገጸኪ	ፊትሽ
አንትን	ገጸክን	ፊታችሁ /አ/
ይእቲ	ገጸ	ፊቷ
ውእቶን	ገጸን	ፊታቸው/አ/
2. አነ	ከሣደ	ዐንገት
ንሕነ	ከሣደዩ	ዐንገቴ
አንተ	ከሣደኅ	ዐንገታችን
አንትሙ	ከሣደክሙ	ዐንገታችሁ /ተ/
ውእቱ	ከሣደ	ዐንገቱ
ውእቶሙ	ከሣደሙ	ዐንገታቸው/ተ/
አንቲ	ከሣደኪ	ዐንገትሽ
አንትን	ከሣደክን	ዐንገታችሁ /አ/
ይእቲ	ከሣደ	ዐንገቷ
ውእቶን	ከሣደን	ዐንገታቸው /አ/
3. አነ	ጊዘን	ገር
ንሕነ	ጊዘንዩ	ገርዬ
አንተ	ጊዘንኅ	ገርሯችን
አንትሙ	ጊዘንክሙ	ገርሯችሁ /ተ/
ውእቱ	ጊዘኑ	ገርሯው
ውእቶሙ	ጊዘኖሙ	ገርሯቸው /ተ/
አንቲ	ጊዘንኪ	ገርሯሽ
አንትን	ጊዘንክን	ገርሯችሁ /አ/
ይእቲ	ጊዘኖ	ገርሯዋ
ውእቶን	ጊዘኖን	ገርሯቸው /አ/

እንግዲህ በስም ጊዜ ለመራሕያን የሚሰማሙትን ፊደላት እስከ አኹን በዘረዘርናቸው 6 ቃላት ሳንረዳቸው አንቀርም ለማጠናከር ያኸል

አነ	የ
ንሕነ	ነ
አንተ	ከ
አንትሙ	ክሙ
ውእቱ	ካዕብ ፊደልን
ውእቶሙ	ሳብዕና ካዕብን
አንቲ	ኪ
አንትን	ክን
ይእቲ	ራብዕ ፊደል
ውእቶን	ሳብዕና ሳድስ

ቀለምን ይስማማሉ።
ማስታወሻውን እንጠቀም።

ስመ ክፍላተ ሕዋስ /የሰውነት ክፍሎች ስም/

በነጠላ	ዐማርኛ	ብብዙ
1. ርእስ	ራስ	አርእስት
2. ሥዕርት	ጠጉር	ሥዕርታት
3. ገጽ	ፊት	ገጾች
4. እዝን	ዣሮ	አእዝን/እዝን/
5. ዐይን	ዐይን	አዕይንት
6. ቅርንጫፍ	ቅንድብ	ቀራንጫፍ
7. አንጭ	አፍንጫ	አእንጭ
8. አፍ	አፍ	አፊው/አፎት አፊዎች
9. መልታሽ ሕትታንጭ		መላትሽ ሕ
10. ከንፈር	ከንፈር	ከናፍር
11. ስን	ጥርስ	ስነን/ አስናን
12. ክሣድ	ዐንገት	ክሣዳት /ክሣድ/
13. ጉርጫ	ጉረር	ጉራጫት
14. እንግዲያ	ደረት	እንግዲያት
15. ጥብ	ጡት	አጥባት
16. ሙትከፍት ትካሻ		መታከፍት
17. ኩርናዕ	የእጅ ጉልበት ሹሉ	ኩርናዕት
18. እመት	ክንድ	እመታት
19. እራሳ	ማኸል እጅ መጭ ወጠጠ	እራሳት
20. አጽባዕት	ጣት	አጽባዕት /ዓት/
21. ጽፍር	ጥፍር አፍጣጥ	አጽፋር /አፍራት/
22. ከርሥ	የምግብ ቋት	
23. እማዕት	አንገት	ንዋዩ ውስጥ
24. ልብ	ልብ	አልባብ
25. ኩሊት	ኩላሊት	ኩልያት
26. ዘባን	ዣርባ	ዘባናት
27. ገብ	ጉን	ገበዋት
28. ሐቋ	ወገብ	ሐቋት
29. አንጉዕ	አንጓ፣ ቅልጥም	አንጉዕ
30. ብርክ	ጉልበት	አብራክ
31. /ሰኮና/ሰኮና መርጫ		ሰኮንው

ከ1-31 የተገለጹት ቃላት በወደቃ ንባብ ይነበቡ ማለት በዐማርኛ ለማብቃት ሀገር፣ መሬት፣ እንደ ማለት ነው።

ውወዲቅ ማለት የሚሰበር እቃን በጥንቃቄ እንደማስቀመጥ ለሰበ ወይም ለዘብ በማድረግ ማንበብ ማለት ነው።

ከአንባቢያን ለአንባቢያን

ዝክር በሥርዓቱ

በዚህ ሰዎን በአንድ የሠ ፈራችን ጸበል ጸዲቅ ላይ ተጠርቼ ያየሁት ነገር ስላስገረመኝና በዚሁ ከቀጠለ የጸበል ጸዲቅ ሥርዓቱን እንዳያበላሽው ስለፈራሁ ልጽፍላችሁ ተነሣሁ።

• በጣም ጥሩ ይቀጥሉ፡-
ነገሩ እንዲህ ነው። ጸበል ጸዲቁን ለመቅመስ ወደ ቤቱ ጉራ እንዳልን እንኳን በቤተክርስቲያናችን በመገናኛ ብዙኃን ላይቀር ሲወገዝ የኖረ የዝሙት ዘፈን እስከ ላንቃው ተከፍቶ ቤቱን ዝክረ ቅዱሳን የሚዘክርበት መሆኑ ቀርቶ ጸንሶ ቤት አስመስሎታል። ምንው ብንል በዓል ስለሆነ ለደስታ ነው ተባልን።

ፍሬሠናይ ጸጋዬ
ከጉራ ጸዮን ቅ/ማርያም
ሰ/ት/ቤት ሰላሌ

ተናጋሪውን ወደስ አናጋሪውን?

አንዳንድ ሰዎች ለምን ቤተ እግዚአብሔር እንደሚመጡ እንኳን አያውቁም ማለት ይቻላል። ይኸውም በሠርክ ጉባኤ ወይም በስንበት ት/ቤት እንደበተ ርቱዕ የሆነ አስተማሪ ሲኖር ይመጣሉ። ሌላ የማያውቁትና ቀስ ብሎ የሚናገረው በሚያስተምርበት ጊዜ ደግሞ ወደ ቤተክርስቲያን አካባቢም ዝር አይሉም። እንዲያውም አንዳንዶቹ የሚያውቁቸው መምህራን በሚያስተምሩባቸው ጉባኤያት እየጠሩ የሚገኙም አሉ። ራሳቸውንም የኒያ ሰባኪ ተከታይ አድርገው በመቁጠር «እኔ የእገሌ ተከታይ ነኝ» እያሉም እስከ መመጻ ደቅ የደረሱም አጋጥመውኛል። ለመሆኑ ተናጋሪውን ወደስ አናጋሪውን የምንመለከተው? ትክክል አይመስልኝምና አናጋሪውን ብቻ ተመልክተን ሰውን ከሰው ሳናገኝ መልካም ነው። እርሱ ከወደደ እንኳን ሰውን ግዕዙንም ፍጥረት ማናገር ይችላልና! በላይ በቀለ /ሊ.ሙ.ገነት/

አድለኞች ነን

ከጥቂት ዓመታት በፊት በገበያ ላይ ፈጽሞ የማናገኛቸውንና መኖራቸውን ብቻ በዝና እንሰማ የነበሩትን የቤተክርስቲያን መጻሕፍት በቤተክርስቲያናችን የጎተመት ክፍል እንደገና እየታተሙልን ማግኘት ጀምረናል። ይህም እጅግ የሚያስደስትና ለትውልዱ የሚጠቅም ሥራ ነው። ተቀድቶ የሚያልቀውንና በሊቃውንት አባቶቻችን የተላለፈልንን የቤተክርስቲያናችንን ትምህርት በቅርብ ለማግኘት በመብቃታችን እድለኞች ነን። ወደፊትም ያልተተረጉሙት ተተረጉመው፣ አዳዲሶችም ተጽፈው ገና ብዙ እናገኛለን ብለን ተስፋ እናደርጋለን። አባቶቻችን ሊቃውንተ ቤተክርስቲያን ወጣቱን ትውልድ ከዘመኑ ፈተና መታደግ የሚቻለው በመጻሕፍት መሆኑን ዐውቃችሁ የበለጠ በርቱልን፣ እግዚአብሔርም ረጅም ዕድሜን ሰጥቶ እናንተን ያቆይልን።

ጥላሁን መለስ
/ምዕራብ ወለጋ-መነሲ/

የአራቱን በሐዲስ?

እኔ በነበርኩበት በአርሲ ዞን አስኮ ወረዳ በአንዳንድ አብያተ ክርስቲያናት ግራ የሚያጋባ ሥርዓት ይፈጸማል። ይኸውም በክብረ በዓላት ጊዜ ምእመናንም ሆኑ ካህናቱ የተሳሉት ስለሌላት ወይፈንገደር ወይም ፍያልና በግ ከሆነ ታቦቱ ከግቢው ወጥቶ ሲመለስ በር ላይ የሚታየው ትርምስ በጣም ያስገርማል። ለስለት ይዘው የመጡትን እንስሳ አርደው ደሙን ታቦቱን የተሸከመው

ካህን ረግጠላቸው እንዲገባ ይገፋሉ። ትክክለኛው የሰለለት ሥርዓትም ስለሚመስላቸው ይህንን እድል ካላገኙ ይበሳጫሉ፤ እኔ ልቅደም እኔ ቅደም በሚል ሰብ በጨፍቤ እስከ መዋጋት የተደረሰበትም አጋጣሚ እንደነበር አስታውሳለሁ። በዚህ ብቻም አይበቃም ዐዋቂ የሚባሉት ካህናቱም በታሪኩት እንስሳት ደም ከታቦቱ መሸፈኛ ጀምሮ ንዋያተ ቅድሳቱን በመሉ ነክረው ይገባሉ። ለምን እንደዚህ ታደርጋላችሁ ሲባል ሥርዓት ነው ይሉናል። ይህ የመስዋዕት ሥርዓት ግን የአራት ሥርዓት ወይም ከባድ አምልኮ ጋር የተገናኘ ይመስላል። ስለዚህ የሐዲስ ኪዳን መስዋዕት በመስቀል ላይ የተሠዋደን የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ቅዱስ ሥጋውና ክቡር ደሙ መሆኑ ታውቆ ከቤተክርስቲያናችን ሥርዓት ውጭ የሆነው አዲስ ሥርዓት እንዲታርም አስፈላጊው ትምህርት ቢሰጥ መልካም ነው።

ተማሪ መኮንን ኃይለ
/ኮተቤ መምህራን ት/ኮሌጅ/

ባጭሩ ካልተቀጨ..

አንዳንድ ጊዜ ሰዎች በክርስትና መንገድ ሲጓዙ ትንሽ መከራ፣ ጥቂት ስቃይ እንኳ እንዲካኸቸው አይወዱም።

- እንዴት እንዲህ ሊሉ በቁ?

በአንድ ቤተ ክርስቲያን ያየሁት ነገር አስደንቆኝ ነዎ!

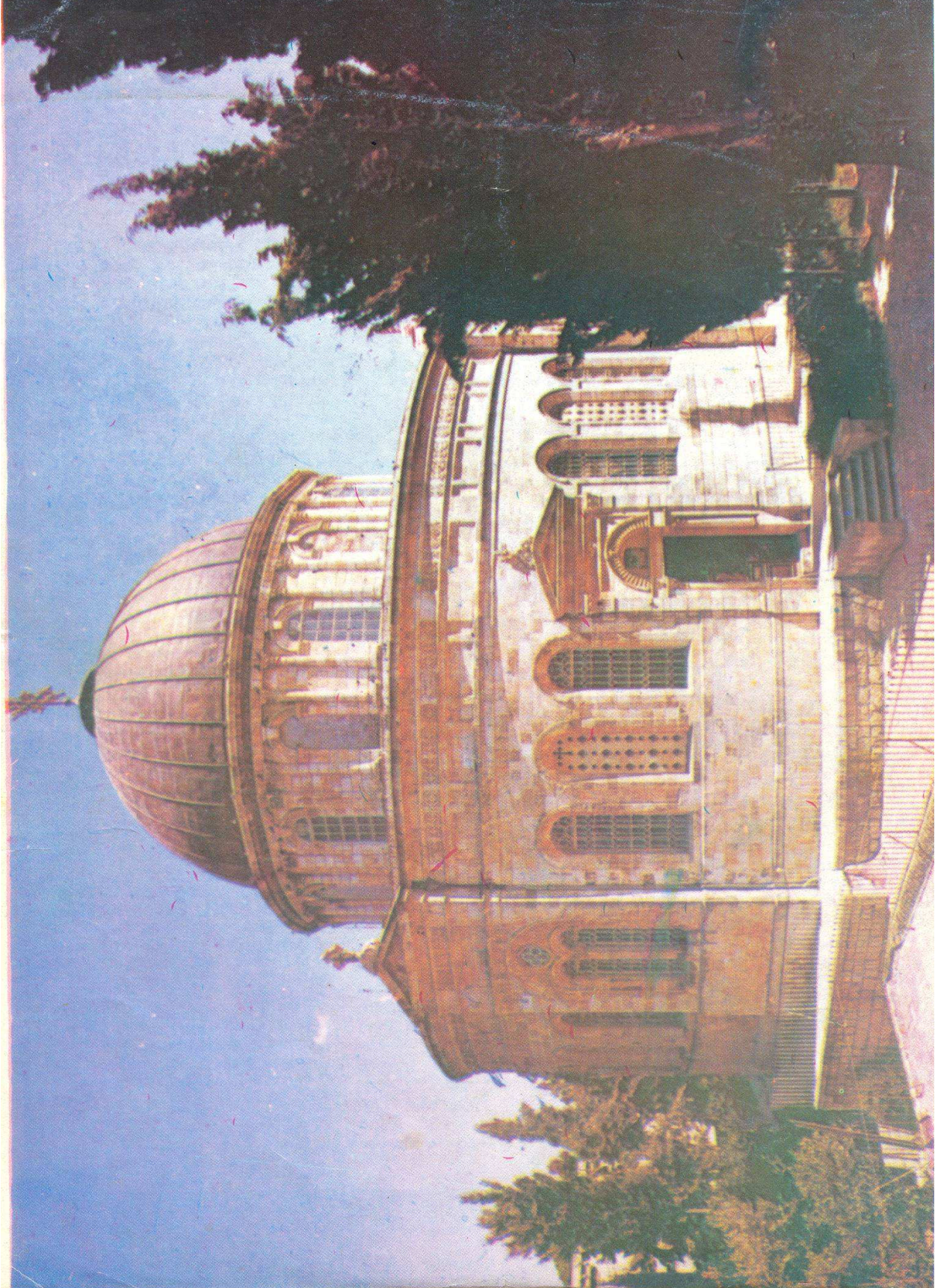
- ምን አይ?

ድሮ ድሮ በወሬ ሰሰማ አላምንም ነበር። አንድቀን የጉራቤቱ ልጅ ክርስትና ሊነሣ ወደ አጥቢያ ቤተክርስቲያን ሄደን። በማጥመቂያ ቤቱ ቆመን ላለን «ሃብታሞች» ናቸው የተባሉ ሰዎች መጡ። ከዚያም ልጃችንን ብርድ ይመታዋል አሉና ውኃው እንዲሞቅላቸው አደረጉ።

- ጉድ ነው!

እንዲያውም ባይገርማችሁ ለውኃው ማጥመቂያ የኤሌክትሪክ ሽቦ ይዞ በቃቸው ዲያቆኑ ነበር። ይህን ነገር በአጭሩ ካልተቀጨች ነገ ሌላ ጣጣ ይዞ ትመጣለችና የቤተክርስቲያን አባቶች አንድ በኋላ።

ይበልጣል ሽመልስ /አዲስ አበባ

©ማኅበረ ቅዱሳን

ይህን መጽሐፍት ያለ ማኅበረ ቅዱሳን ፈቃድ በከፊልም ሆነ በሙሉ ማሳተፍ ፣ እንዲሁም በማንኛውም መልኩ ለሽያጭ ማዋል በህግ የተከለከለ ነው።